సంపుటము XIII
నెం. 2

14 మార్చి, 1991
గురువారము
(శక సం. 1912,
ఫాల్గుణం-22).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయసూచిక

		పేజి. నెం.
1.	ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు.	49
2.	ప్రకటన:- అధ్యక్షుల పేర్లు	89
3.	సభా కార్యక్రమము.	89
4.	రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయము: -రాష్ట్రములో విద్యుత్ కొరతను గూర్చి	105
5.	సభా కార్యక్రమము.	129
6.	ప్రకటన:- సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు	131
7.	సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రము. -సభా కార్యక్రమ సలహా సమితి తీసుకున్న నిర్ణయాలు.	132
8.	సభా కార్యక్రమము.	134
9.	గవర్నరు ప్రసంగమునకు కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై చర్చ	135

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రణాలయము, హైదరాబాదు నందు ముద్రించబడినది.
1991

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	.. .. ..
ఉపసభాపతి	:	శ్రీ ఏ. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు
	:	శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి
	:	శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభాభారతి
	:	శ్రీ పి. రామయ్య
	:	డాక్టర్ ఆర్ రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ.వి.జి కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
ఉపకార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి ఎస్.జి. సుమిత్రాబాయి
	:	శ్రీ ఏ. పద్మనాభన్
	:	శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
	:	శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ జీ. రంగారెడ్డి
	:	శ్రీ కె. శౌరిరెడ్డి
	:	శ్రీ ఏ. సత్యనారాయణ మూర్తి
	:	శ్రీ డి సుబ్రహ్మణ్యం
	:	శ్రీ ఏ డి. భాస్కరరెడ్డి
	:	శ్రీ బి. శ్రీనివాసులు
	:	శ్రీ టి.ఎస్. రామచంద్రరావు
	:	శ్రీ ఏ. వెంకటరావు
	:	శ్రీ ఎన్. స్టైలాస్
	:	శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరావు
చీఫ్ రిపోర్టరు	:	శ్రీ పి. మల్లికార్జున సింగ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(నాల్గవ సమావేశము: రెండవ రోజు)

గురువారము, 14 మార్చి, 1991

(సభ ఉదయం 8·30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు - వా గ్రూప సమాధానములు

సోమశిల ప్రాజెక్టు రెండవదశ

1-

*2933-శ్రీ సి·వి· శేషారెడ్డి (ప్రత్తికొండ):- ముఖ్య మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నెల్లూరు జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టు రెండవ దశ నిర్మాణాన్ని చేపట్టిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆ ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రగతి నత్తనడకగానున్న విషయము కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, అందుకు గల కారణాలేవి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున చిన్నతరహా నీటిపారుదల మరియు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామంత్రి (డాక్టర్ డి·ఎల్· రవీంద్రరెడ్డి):-

(అ) అవునండి·

(ఆ) ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఇంతవరకు సాధించిన ప్రగతి సంతృప్తికరంగా ఉంది· ప్రస్తుత సూచనలనుబట్టి అన్ని పనులు 1994-95 నాటికి పూర్తికాగలవని తెలుస్తుంది·

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు·

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

శ్రీ సి.పి శేషారెడ్డి:- ఈ ప్రాజెక్టుకు 1990-91వ సంవత్సరములో 5 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. ఈ విధంగా నడిస్తే ఈ ప్రాజెక్టు 20 సంవత్సరాలకు కూడా పూర్తికాదు. అందుచేత యుద్ధ ప్రాతిపదికమీద ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తిచేస్తారా? సౌత్ ఫీడర్ ఛానల్, నార్తు ఫీడర్ ఛానల్ కూడా పూర్తిచేయలేదు. అవి ఎప్పటికి పూర్తిచేస్తారు?

డాక్టర్ డి ఎల్. రవీంద్రరెడ్డి:- 1994-95కు ఎడెక్వేట్ ప్రొవిజను బడ్జెటులో పెట్టి తప్పకుండా పూర్తిచేస్తాము. సౌత్ ఫీడర్ కెనాల్, నార్తు ఫీడర్ కెనాల్ 1994-95కు పూర్తి చేస్తాము.

Sri Nallapureddy Srinivasul Reddy (Kovur):-Second phase of Somasila project is part of Telugu Ganga Project.

అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విస్మరిస్తే అక్కడి ప్రజలు ఊరుకునే పరిస్థితులలో లేరని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు సోమశిల రిజర్వాయరు స్టోరేజి కెపాసిటీ 43 టి.ఎమ్.సి. మాత్రమే ఉంది. అది 78 టి.ఎమ్.సి.కి రావాలంటే సబ్‌మెర్జ్ అయ్యే టటువంటి ఏరియా ఫోర్‌షోర్ ఆఫ్ సోమశిల రిజర్వాయరులో 30 కోట్లు లాండు ఎక్విజిషనుకు ఇచ్చి రాజంపేట ఏరియా రైతులకు కంపెన్‌సేషను ఇచ్చి తీసుకోకపోతే అల్టిమేట్ కెపాసిటీ 78 టి. ఎమ్.సి.కి రాదు. రానప్పుడు సెకండు ఫేజ్ అనే పదం నిరుప యోగం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు వెంటనే 30 కోట్లు రిలీజు చెయాలి. అదేవిధంగా ఇది తెలుగు గంగలో ఒక పార్టు కనుక తెలుగు గంగ క్రింద 78 టి.ఎమ్.సి. సోమశిల రిజర్వాయరు కెపాసిటీ వచ్చినప్పుడే నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లా లకు 3 లక్షల ఎడిషనల్ ఆయకట్టు మనం అనుకున్నట్లు వస్తుంది. లేకపోతే రాదు. మద్రాసుకు మాత్రమే నీళ్లు ఇచ్చి ఈ 3 లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వకపోతే ప్రజలు క్షమించరు. మద్రాసుకు నీరు ఇచ్చినప్పుడే సైమల్టేనియస్‌గా నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలలో 3 లక్షల ఎకరాలకు, కడప, కర్నూలు జిల్లాలలో 2 లక్షల 75 వేల ఎకరాల వ్యవసాయానికి - మొత్తం 5 లక్షల 75 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వకపోతే ఆ నీరు మద్రాసు వరకు ప్రజలు నడవనివ్వరు అని నేను హెచ్చ రిస్తున్నాను స్టేట్ గవర్నమెంటునుంచి కేటగారికల్ ఎస్యూరెన్సు కావాలి. వెంటనే 30 కోట్లు రిలీజు చేయాలి. లాండు ఎక్వి జిషనుకు ఈ 30 కోట్ల రూపాయలు ఎప్పుడు రిలీజు చేస్తారు? పిల్లికి భిక్షం పెట్టినట్లు సంవత్సరానికి 5 కోట్ల రూపాయలు రిలీజు చేస్తే వీలు కాదు. ఈ సంవత్సరం ఎంత విడుదల చేస్తారు? ఈ లాండు ఎక్విజిషనుకు కాక.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్ర రెడ్డి (కాంటూర్):- 315 ఫీట్ నుంచి 320 ఫీట్ కాంటూర్ వరకు మార్చి 31 లోపల లాండు ఎక్విజిషను కావాలని కోరాము. వారు చెప్పింది వాస్తవమే. లాండు ఎక్విజిషనుకు కడపలో 36 కోట్లు కావాలి. నెక్స్ట ఇయర్ బడ్జెటు ప్రొవిజనులో తప్పకుండా పెడతాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మఖ్తల్):- ఈ ప్రాజెక్టులో రిజర్వాయరు యొక్క స్టోరేజి కెపాసిటీ ఏదైతే ఉందో అది సోమశిల మరియు కండలేరు - రెండూ కలిపి బహుశా 78 టి.ఎమ్.సి. ఉంటుంది. దీనికి సరిపోయే నీరు పెన్నారులో లేదు. తెలుగు గంగ పూర్తి అయ్యే అవకాశం లేదు. అందుచేత దీనికి ఇప్పుడే డబ్బు కేటాయించి చేయగలిగింది ఏమి ఉంటుంది? అసలు ఇది ఏవిధంగా సాధ్యమౌతుంది తొందరగా పూర్తి చేయడానికి అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇప్పుడు దీనికి సరిపోయే నీరు పెన్నారులో లేదు. ఇంకా అదనంగా నీరు తెలుగు. గంగ నుంచి తీసుకొని రావాలి, అది పూర్తి కాలేదు, అయ్యే అవకాశం కూడా ఇప్పుడు లేదు. ఈ పరిస్థితులలో దీనికి డబ్బు కేటాయించడం ఎంతవరకు సమంజసం? అసలు ఈ ప్రాజక్టు పూర్తి అవుతుందా? అయితే నీరు వస్తుందా? ఈ అవకాశమే లేదు కదా? ఎందుకు దీనిని పట్టించుకోవడం? ఏ ప్రాజక్టులు తొందరగా పూర్తి చేయగలుగుతామో వాటిని ముందుగా చేయవచ్చు కదా అని అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా చేస్తారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రరెడ్డి:- సెకండు స్టేజ్ పూర్తి అయితే ఈ రిజర్వాయరులో 78 టిఎమ్‌సి నిలవచేయవచ్చు. పెన్నారులోని నీరు సముద్రంలోకి వృథాగా పోతున్నది. నీరు దండిగా ఉంది. సెకండు స్టేజ్ కూడా దాదాపు పూర్తి కావచ్చింది. తప్పకుండా నీరు నిలువచేస్తాము.

WORLD BANK LOAN FOR HYDERABAD WATER SUPPLY

2-

*2292-Q.- Sarvasri P. Nageswara Rao (Khammam), C. Vittal Reddy (Narsapur), D. Chinamallaiah (Indurthi), V. Narayana Rao (Munugodu), A. Madhava Reddy (Bhonigiri), K. Appala Naidu (Uttarapally) and G. Yadagiri Reddy (Ramanapeta):- Will the CHIEF MINISTER be pleased to state:

(a) whether the World Bank has sanctioned 9 crore dollors of loan for the improvement of drinking water supply and sanitary system in Hyderabad; and

(b) If so, the particulars of the schemes proposed to be taken-up with the said funds?

Minister for Civil Supplies, on behalf of the Chief Minister (Sri P. Venkata Rao):-

(a) Hyderabad Water Supply and Sanitation Project to provide increased water supply and sanitation facilities for the twin cities of Hyderabad and Secunderabad has been approved by the Executive Board of Directors of World Bank on 27.2.1990 for a credit of J.S. 79.9 milliond and a loan of U.S. "10 million (equivalent to Rs. 257.06 crores) and the agreement was signed on 23.5.1990. The loan/credit became affective from 21.8.1990.

(b) The particulars of the schemes proposed to be taken up with the said funds are as follows:

(a) to provide increased water supply and an improvement in reliability in Hyderabad and agglomeration.

(b) to improve the collection and disposal of sewage in MCH limits.

(c) to reduce the number of service type latrines in MCH area.

(d) to strengthen the management, technical and financial performance of Hyderabad Metro Water Supply and Sewerage Board.

(e) to ensure the safety of Singoor Dam.

(f) to rehabilitate the Singur Project affected persons and to improve their earning capacity; and

(g) to prepare future water supply project to meet the long term needs of Hyderabad.

Sri P. Nageswara Rao:- The Loan/credit became effective from 21-8-1990 అని అన్నారు· సుమారుగా 1½ సంవత్సర కాలం గడిచింది· ఎఫెక్టివ్ అయిన తరువాత ఇందులోనుంచి ఏమైనా తీసుకొని ఖర్చు చేశారా? హైదరాబాద్ వాటర్ సప్లయి అండ్ సివరేజీను ఇంప్రూవ్ చెయడానికి· దానిలో ఏమి స్కీమ్స్ తీసుకున్నారంటే to provide increased water supply and an improvement in reliability in Hyderabad and agglomeration.

సింగూరు డామ్‌కు ఏమైనా ప్రమాదం ఏర్పడిందా? సేఫ్టీ అంటున్నారు కదా· వాటర్ సప్లయి ఇంప్రూవ్ చేయమని అంటే సేఫ్టీకోసం ఇంప్రూవ్ చేస్తామని అంటున్నారు· దానికి ఏమైనా ప్రమాదం ఏర్పడిందా·

• శ్రీ పి· వెంకట్రావు:- ఇది మంజీరా వాటర్ సప్లయి స్కీము ఫేజ్ 4· దానికి రూ3·17 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు· దానిలో సిటీలోని డిస్ట్రిబ్యూషను సిస్టము స్ట్రెంగ్తెనింగుకు ఖర్చు చేస్తున్నారు·

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- ఎఫెక్టివ్ అయిన తరువాత త లోనునుంచి ఇంతవరకు ఏమైనా డ్రాచేసి ఏ స్కీము అయినా ఈ 1½ సంవత్సరాల నుంచి టేకప్ చేసారా? From what source your are going to get? Whether it is from Krishna or Godavari?

శ్రీ పి· వెంకట్రావు:- మంజీరా వాటర్ సప్లయి స్కీము ఇది·

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- ఇప్పుడు కృష్ణా, గోదావరి గురించి ఏమీ లేదా?

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:– లేదు. This has nothing to do with that.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– ఇంతవరకు ఏమైనా ఖర్చు చేసారా?

Sri P. Venkat Rao:- It is in the process and they are drawing something and the World Bank people met our Chief Minister. They considered the whole issue. They appraised the whole situation to the World Bank people.

శ్రీ పి. నాగేశ్వర్రరావు:– $1\frac{1}{2}$ సంవత్సరాల నుంచి ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చుచేసారా లేదా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:– ఇటీవలె నేను దీనిని రెవ్యూ చేయడం జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంకు ప్రతినిధి మిష్టర్ ఖాజిన్స్ వచ్చి నన్ను కలిసారు. నేను ఆయన ఒపీనియన్ అడిగాను, ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనితీరు అడిగాను. ఆయన చెప్పారు. He said 'the progress is more than we expected'.

40 శ్రీ సి. విఠల్ రెడ్డి:– ప్రపంచ బ్యాంకునుంచి మనకు డబ్బులు ఏమైనా విడుదల అయినాయా లేవా? విడుదల అయిన డబ్బులు ఉపయోగించారా లేదా? విడుదల కాకపోతే విడుదల చేయమని ప్రపంచ బ్యాంకును కోరతారా?

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:– డబ్బుల సమస్య ఏమీ లేదు. ప్రపంచ బ్యాంకు ఇచ్చే దానితో, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే లోను, గ్రాంటు, పీపుల్స్ కాంట్రిబ్యూషను అన్నీ కలిపి వర్క్స్ జరుగుతున్నాయి. ప్రపంచ బ్యాంకునుంచి మనం ఎంత డ్రా చేసాము అనేది నేను ఎసర్టయిన్ చేయాలి.

శ్రీ సి. విఠల్‌రెడ్డి:– ప్రపంచ బ్యాంకు మనకు 9 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తానని అగ్రిమెంటు అయింది. అయినప్పుడు దానిలోనుంచి మనకు ఎంత డబ్బు వచ్చింది? ఆ కార్యక్రమాలు ఎక్కడ తీసుకున్నారు? ఆ బృహత్తర కార్యక్రమాల గురించి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు? మంత్రిగారు ఎప్పటికైనా ఆ వివరాలు సేకరించి చెబుతారా?

Sri P. Venkata Rao:- Sofar 1.6 on rehabilation and consultancy. Proposals have been sent for the release of the money from the World Bank. ఇంకా ప్రపంచ బ్యాంకునుంచి డ్రాచేయనేలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అగ్రిమెంటు గత సంవత్సరంలో జరిగింది. ఒక సంవత్సరం అయినా ఇంతవరకు ఆ డబ్బులు రిలీజు కాకపోవడానికి కారణాలేమిటి? రిలీజు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నది? దానికి సరైన సమాధానం చెప్పాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- చీఫ్ మినిస్టరుగారు చెప్పారు కదా.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- వేరియస్ ప్రాజక్టులు ఉన్నాయి. ఆ ప్రాజక్టులకు కావలసిన కన్సల్టెన్సీ, కావలసినటువంటి ఎగ్రిమెంట్లు అన్నీ అయినాయి. ఎప్పుడు డబ్బుకావాలని అన్నా వారు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. మన డబ్బు కూడా మనం ఖర్చుచేయవలసి ఉంది. దీనిలో డబ్బు ఇబ్బంది ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎ మాధవరెడ్డి:- డబ్బులు ఇబ్బంది లేకపోతే పనులు ఎందుకు జరగడం లేదు?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- దానికి మనం ఇంతవరకు 1.6 కోట్లు ఖర్చుచేసాము. మనం ఖర్చు చేసినప్పుడు ప్రపంచ బ్యాంకు రిలీజు చేస్తుంది. రిలీజు చేయమని అడిగి ఉన్నాము. ఇప్పుడు 40 కోట్ల రూపాయలు విలువగల వర్కులకు టెండర్లు అయి ఎగ్జిక్యూట్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- 1.6 కోట్లు ఖర్చు చేసామని చెప్పారు. దీనిలో కంపెన్సేషను ఇవ్వడానికి, కన్సల్టేషనుకు ఇచ్చారు. కాని యాక్చువల్ వర్కులు మాత్రం తీసుకోలేదు ఇంతవరకు. మనకు డబ్బు రావాలని మళ్లీ పంపించారు. 1.6 కోట్లు ఎప్పుడు ఖర్చుచేసారు? ప్రపంచ బ్యాంకుకు పంపించి ఎంతకాలం అయింది? మనకు రాకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? సివరేజి ఇంప్రూవ్ చేయడానికి ఏమి చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- ఆ డేట్సు నేను పాస్ ఆన్ చేస్తాను.

శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు లైట్‌గా తీసుకోవడం మంచిది కాదు. When you are intervening, you must intervene in a proper way. ఆ డిటెయిల్సు సప్లయి చేయించండి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- డిటెయిల్సు ఫర్నిష్ చేస్తా మని అన్నారు కదా.

Sri N. Janardhana Reddy:- I have explained in a proper way. It is not the State Government alone, even the World Bank agency is fully satisfied with the progress. I know it is an important project since it pertains to drinking water to Hyderabad. We will take special steps to continue the work in a speedy manner.

Mr. Deputy Speaker:- Let us leave it there. Although there are a number of persons desire to speak, we cannot afford to spend further time on this question. Chief Minister has given a categorical reply and he has also furnished the details.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం):- అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దీనిలో ముఖ్యమైనది ఏది కాదో చెప్పండి. చీఫ్ మినిస్టరుగారు కేటగారికల్ రిప్లయి చేప్పారు.

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్):- అధ్యక్షా, దీని మీద అర్ధగంట డిస్కషనుకు ఎలౌ చేయండి.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, దీనిని అర్ధ గంట డిస్కషనుకు ఎలౌ చేయండి.

మిస్టరు డిప్యూటి స్పీకర్:- అంగంట డిస్కషను ఎలౌ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి.- అధ్యక్షా, ఈ సెషనులో పెట్టాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్:- ఆల్‌రైట్ అరగంట డిస్కషను ఎలౌ చేస్తున్నాను.

మహబూబ్‌నగర్ పురపాలక సంఘంలో నిధుల దుర్వినియోగం

5-

*1704-(కె)-శ్రీ పులివీరన్న (మహబూబ్‌నగర్):- ముఖ్య మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) మహబూబ్‌నగర్ పురపాలక సంఘం అధికారులు రూ. 95,127-00ల సొమ్మును దుర్వినియోగం చేసిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, వారిపై తీసికొన్న చర్య ఏమి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున పౌర సరఫరాల శాఖామంత్రి: (శ్రీ పి. వెంకటరావు):-

(అ) (ఆ) 1988-89, 1989-90 సంవత్సరాల ఆడిటు నివేదిక ప్రకారం మహబూబ్‌నగర్ మునిసిపాలిటీ సిబ్బందిలోని ఈ క్రింది సభ్యులు రూ. 2,02,563-32 పైసల మేరకు నిధులను దుర్వినియోగ పరిచారు:-

శ్రీ బి.ఐ. ఎబినేజర్, జూనియర్ అసిస్టెంటు (క్యాషియరు)	రూ. 1,47,791-65
శ్రీ కె. నర్సయ్య, మాజీ క్యాషియరు	53,452-67
కుమారి సంయుక్తదేవి, జూనియర్ అసిస్టెంటు	110-00
శ్రీ ఖాజా కమినుద్దీన్ బి.సి.	234-00
శ్రీ గుండప్ప, ఎల్‌డిసి	600-00
కుమారి ఫరీదున్నీసా బేగం, బి.సి.	196-00
శ్రీ కన్నప్ప, సానిటరీ ఇన్‌స్పెక్టరు	181-00
	2,02,565-32

పై మొత్తంలో శ్రీ కె. నర్సయ్య రూ. 53,452-67 పైసలను తిరిగి చెల్లించివేశారు. విచారణ పెండింగులో ఉండగా 12-2-1990 తేదీ నుండి శ్రీ బి.ఐ. ఎబినేజర్‌ను సస్పెండు చేయడం జరిగింది. ఆయనపై అభియోగాలను ఆరోపించడమయింది. ఈ విషయాన్ని 12-2-1990న పోలీసులకు రిపోర్టు చేయడం జరిగింది. మేనేజరు ఖుద్దూస్, అకౌంటెంటు అంజయ్యల నిర్లక్ష్య వైఖరిపై వారికి ఛార్జి మెమోలను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ మొత్తాన్ని తిరిగి రాబట్టుకోవడానికి సివిల్ దావాను దాఖలు చేయవలసిందిగా మహబూబ్‌నగర్ మునిసిపల్ స్టాండింగ్ అడ్వొకేటును కోరడమయింది.

19–12–1990న లోకల్ ఫండు డైరెక్టరు దుర్వినియోగ విషయాన్ని మునిసిపాలిటీ దృష్టికి తీసుకువచ్చినందున, దుర్విని యోగాన్ని కనుక్కొన్న అనంతరం మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించిన శ్రీ కె. నర్సయ్యపైన తాము దుర్వినియోగం చేసిన మొత్తాలను తిరిగి చెల్లించని మిగిలిన ఐదుగురు సిబ్బందిపైన, బాధ్యులయిన అందరిపైన క్రమశిక్షణా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పులి ఈరన్న:– అధ్యక్షా, ఇంత పెద్ద ఎత్తున మిస్ ప్రోపియేషను జరిగితే ఆడిట్ 19–12–1990వ తేదీన రిపోర్టు చేసిన తరువాత మునిసిపల్ అథారిటీ ఏ మాత్రం చర్య తీసుకోలేదు. ఎప్పుడైతే ఈ క్వశ్చన్ అసెంబ్లీలో ఎడ్మిట్ అయిందో ఆనాడు వారు పోలీసు రిపోర్టు ఇచ్చామని అంటున్నారు. ఇంత వరకు ఎటువంటి యాక్షను తీసుకోలేదు. వారిని అరెస్టు చేసారో, ఏమి చేసారో తెలియదు. వారి మీద చర్య తీసుకున్నారో లేదో మంత్రిగారు చెప్పాలి. మొన్న మునిసిపాలిటీ మీటింగు ఎజెండాలో వచ్చింది. డెయిలీ కలెక్షను బుక్ ప్రకారం 55 లక్షల రూపాయల డ్యూస్ ఉన్నాయి. వారు ఈ రకంగా చేస్తున్నారు. వారు ఫేక్ రిసీట్ బుక్కు తయారుచేసుకొని వేరే దేశం మాదిరిగా నడిపిస్తున్నారు. అది వేరే ఆర్గనైజేషనులాగ నడుస్తున్నది. దాని మీద ఏమైనా కంట్రోలు పెడతారా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– ఒకరేమో డబ్బు కట్టారు. రెండవ ఆయన ఇంతవరకు కట్టలేదు. కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. వారిమీద యాక్షను తీసుకోవడంలో కొంత అలసత్వం ఉందని నేను యాక్సెప్టు చేస్తున్నాను. అందువల్ల రాత్రి డిజిపి గారితో మాట్లాడి వెంటనే యాక్షను తీసుకోమని చెప్పాను. డిపార్టుమెంటువారు కూడా మిగిలిన వారి మీద యాక్షను తీసుకోవడానికి ప్రపోజు చేస్తున్నాము.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:– నిధులు దుర్వినియోగం చేసేవారు – అధికారికాని అనధికారులుకాని – ఎవరైనా తెలిసి చేస్తున్నటువంటి నేరం క్రింద పరిగణించి కఠినమైన శిక్ష, దొంగలకు ఇచ్చేటటువంటి శిక్ష ఇచ్చి డబ్బులు రాబట్టడానికి తగు చర్యతీసుకుంటే బాగుంటుంది. తగుచర్య తీసుకోకుండా జాప్యం చేయడంవల్ల ఇటువంటి వాటికి అవకాశం ఏర్పడుతున్నది. కనుక వెంటనే అటువంటి చర్యలు తీసుకోనడానికి చట్టంలో అవకాశం లేకపోతే చొప్పించి అటువంటి చర్యలకు పూనుకొనడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– అటువంటి కేసులు ఏ డిపార్టుమెంటులో వచ్చినా తగు చర్యలు ఆ డిపార్టుమెంటు హెడ్సు వెంటనే తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. తీసుకోకపోతే ఇవి పెరిగే

గుణం ఉంది. కనుక సభ్యులు చెప్పినట్లు మనం గట్టిగా యాక్షు చేయవలసిన అవసరం ఉందని మాత్రమే మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు):- ఇచ్చట ఒక 8-50 మహబూబ్‌నగరు మునిసిపాలిటీలో నిధుల దుర్వినియోగం అనేది ఉ. ఒక్కటే కాదు. అనేక మునిసిపాలిటీలలో నిధుల దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. దీనికి కారణం ఆడిట్ జరగకపోవడమే. గత 10, 15 సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రములోని మునిసిపాలిటీలలో ఆడిట్ జరగడం లేదనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? ఆడిట్ జరగకుండా మిస్‌ఎప్రోప్రియేషను ఐడెంటిఫై చేయడం కష్టము కాబట్టి ప్రతి సంవత్సరము మునిసిపాలిటీలలో ఆడిట్ జరిగే విధంగా ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:- ఈ కేసుకు సంబంధించి ఆడిట్ జరిగింది. మిస్‌ఎప్రోప్రియేషను జరిగింది. వారు చెప్పినట్లుగా తొందరగా ఆడిట్ జరిగేటట్లు వీలుఉంటే చూడమని డిపార్టు మెంటుకు పాసు ఆన్ చేస్తాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:- కర్నూలు మునిసిపాలిటిలో మిస్‌ఎప్రోప్రియేషను జరిగింది. ఆడిట్ జరగకపోవడం వలన ఐడెంటిఫై చేయడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ప్రభుత్వము యిప్పుడైనా సక్రమంగా ఆడిట్ జరిగే దానికి ఏమి చర్యలు తీసు కుంటున్నది? ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:- నా దగ్గర యిప్పుడు ఆ వివరాలు లేవు. డిపార్టుమెంటు నుంచి కనుక్కుంటాను. సభ్యులు దగ్గర సమాచారం ఉంటే చెబితే నేను దాని మీద తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆడిట్ ప్రోమ్ప్టుగా జరిగేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని సభ్యులు కోరుతున్నారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- మహబూబ్‌నగర్ మునిసిపాలిటీలో డబ్బు దుర్వినియోగం అయినదని రూ. 2,02,565-32 పైసల మేరకు నిధులను దుర్వినియోగపరిచారని, 12-2-90వ తేదీన ఈ విషయాన్ని పోలీసులకు రిపోర్టు చేయడం జరిగిందని మంత్రి గారు వారి జవాబులో చెప్పడం జరిగింది. దాని మీద పోలీసు వారు ఏమి యాక్షను తీసుకున్నారు? అరెస్టు చేశారా? చార్జి షీట్ దాఖలు చేశారా? సస్పెండు చేస్తే సరిపోతుందా? దాని వలన సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా? వారి మీద కేసు పెట్టినారా? ఏ స్థాయిలో ఉంది?

శ్రీ పి వెంకటరావు - అరెస్టు చేయలేదు. అదే విషయం నేను ఇందాక చెప్పాను. డిఐజి గారితో మాట్లాడినాని చెప్పినాను. అలసత్వము జరిగిందని నేను యిందాకనే చెప్పాను. చేయక పోవడం కరెక్టు కాదు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారు పోలీసులకు వ్రాశామని చెప్పారు వారిని తన్ని డబ్బు రాబట్టడం మొదటిది. రెండవది వారికి శిక్షవేయడం. డబ్బులు రాబట్టడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకున్నది? వారి కున్నటువంటి ఆస్తి అన్యాక్రాంతం అయితే యిక చివరికి వారికి శిక్షే మిగులు తుంది.

శ్రీ పి వెంకటరావు:- డిపార్టుమెంటులో అలసత్వము కని పించింది నేను డిపార్టుమెంటుకు చెప్పాను. రికవరీ చేయ డంలో అలసత్వము కనిపిస్తున్నది.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- నేను అందుకే రెండు మార్గాలు చెప్పాను

శ్రీ పి వెంకటరావు:- నేను మూడు ప్రక్రిలా చెప్పాను. అందుకే మూడు మార్గాలలో ఏక్షను తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తి (బందరు):- మహబూబ్‌నగరు మునిసిపాలిటీ గురించే మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. 112 మునిసి పాలిటీలలో ఎక్కౌంట్స్ సరిగా ఉంటున్నాయని అనుకుంటున్నారా? ఈ రోజున అన్ని మునిసిపాలిటీలలో ఎక్కౌంట్స్ అప్-టు-డేట్‌గా లేవు. ఆడిట్ అప్-టు-డేట్‌గా లేదు. ఎంత మిస్‌ఎప్రొప్రియేషను జరుగుతున్నదో మంత్రిగారికి తెలుసా? సభను సంతృప్తిపరి చేందుకు చెప్పే సమాధానంగా ఉంటుంది ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వము శ్రద్ధవహించి ప్రతి మునిసిపాలిటీలో ఆడిట్ టేక్ అప్ చేయకపోతే మునిసిపాలిటీలో జీతభత్యాలు యివ్వలేని పరిస్థితులు ఉంటున్నాయి. ఒక రూపాయి కూడా యివ్వలేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మిస్‌ఎప్రొప్రియేషను కేసులు, పోలీసులు అరెస్టు చేయడం అని కాదు నాకు ఉన్న ఎక్స్‌పిరియన్సుతో చెబు తున్నాను....రాంభూపాల్ చౌదరిగారు చెప్పిన దానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను.

మిస్టర్ డప్యూటీ స్పీకర్:- ఈ సబ్జెక్టు మీద మీకు చాలా ఎక్స్‌పిరియన్సు, చాలా నాలెడ్జ ఉంది.

శ్రీ పి. కృష్ణమూర్తి:- ... మినిస్టరుగారు థరోగా మునిసిపాలిటీలకు ఆడిట్ చేయించాలి. కోఆర్డినేషను లేదు.

మునిసిపల్ కమీషనరుకు, చైర్మనుకు కోఆర్డినేషను లేదు. కమీషనరుకు, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు కోఆర్డినేషను లేదు. మహబుబునగరు జిల్లాలో ఇన్ని లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయ్యేవరకు శాఖామాత్యులు గాని, ఆఫీసర్సుగాని ఏమీ చేయలేకపోయినారు....

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– నేను అందుకే మూడు మార్గాలు చెప్పాను. క్రిమినల్ సైడు ఏక్షను, రికవరీ చేయడం, డిపార్టుమెంటల్ ఏక్షను తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. దీనిని సీరియస్‌గానే పరిగణించడం జరిగింది. యింకా ఏమైనా రాష్ట్రంలో ఉన్నట్లు చెబితే వాటిమీద యాక్షను తీసుకుంటాము.

పురపాలక సంఘాలలో గ్రామ పంచాయతీలను కలుపుట

4–

*1707–(యు)–శ్రీ డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట):– ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) పురపాలక సంఘాలకు అనుకునివున్న గ్రామపంచాయితీలను ఆయా పురపాలక సంఘాలలో కలిపే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయినచో, ఈ ప్రతిపాదన ఎప్పటికి కార్యరూపాన్ని దాల్చుతుంది;

(ఇ) పురపాలక సంఘాలలో చేర్చదలిచిన గ్రామాల పేర్లెవ్వి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున సివిల్ సప్లయిస్ శాఖామాత్యులు (శ్రీ పి. వెంకటరావు):–

(అ) అవునండీ.

మునిసిపాలిటీలకు అనుకొని ఉన్న కొన్ని గ్రామ పంచాయతీలను, ఆయా మునిసిపాలిటీలలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి.

(ఆ) పదేళ్లకొకసారి జరిపే జనాభా లెక్కల సేకరణ పని జరుగుతున్న దృష్ట్యా మునిసిపల్ హద్దులలో గ్రామ పంచాయతీలను కలిపివేయడాన్ని 30–6–1991 తరువాతి వరకు వాయిదా వేయాలని 30–12–1989 తేదీ మునిసిపల్ పరిపాలన (జె) శాఖ ఎం.ఎస్.నెం.723 జి.ఓలో ప్రభుత్వం ఉత్తరువులను జారీ చేసింది. కాబట్టి 30–6–1991 తేదీ తరువాత మాత్రమే ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవచ్చును.

(ఇ) ఆయా మునిసిపాలిటీల పేర్లు, వాటిలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదించిన గ్రామాల పేర్లను చూపే వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచడమైనది:

మునిసిపాలిటీలకు అనుకొనివున్న గ్రామపంచాయతీలను ఆయా మునిసిపాలిటీలలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదించిన ప్రతిపాదనల వివిధ దశలను తెలిపే వివరణ

వరుస సంఖ్య	మునిసిపాలిటీ పేరు	మునిసిపాలిటీలలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదించిన గ్రామాల పేర్లు	దశ
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	తిరుపతి	ముత్యాలరెడ్డిపల్లి, తిమ్మ నాయుడుపాలెం, శెట్టిపల్లి.	21-4-87 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 507 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. 13465/87 నెం. రిట్‌పిటీషనును దాఖలు చేశారు. ఇది పెండింగులో ఉంది.
2.	ప్రొద్దుటూరు	1. గోపవరం గ్రామపంచాయతీలో కొంత భాగము. 2. చెట్టుపల్లిలో కొంత భాగం. 3. నోములవారి గ్రామపంచాయతీలో కొంత భాగం. 4. కొత్తపల్లి గ్రామపంచాయతి. 5. దొరసానిపల్లి గ్రామపంచాయతి	24-10-86 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 596 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. అంతిమ ప్రకటనలు జారీచేయడానికి కడపజిల్లా కలెక్టరు నుండి ప్రతిపాదనలు అందవలసి ఉన్నాయి.
3.	భీమవరం	1. రాయలం 2. చినమేరం 3. నరసింహాపురం 4. కొవ్వాడ 5. కుముదవల్లి 6. విస్సాకోడేరు	30-10-86 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 691 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. అంతిమ నివేదికను ప్రభుత్వం జారీచేయవలసివుంది.

(1)	(2)	(3)	(4)
4.	తాండూరు	1. మాలరెడ్డిపల్లి 2. సాయిపూర్ 3. రసూల్‌పూర్	
5.	పార్వతీపురం	1. కృష్ణాపల్లి గ్రామ పంచాయతీలో కొంత భాగం	
6.	ఏలూరు	1. జెవెరవరం గ్రామం 2. సత్రంపాడు గ్రామం 3. వట్లూరు గ్రామం	1-5-87 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 594 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది.
7.	పాలకొల్లు	1. పాలకొల్లు గ్రామీణ ప్రాంతం 2. పూలపల్లిగ్రామం (భాగేశ్వరం ప్రాంతం మినహా)	24-10-86 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 594 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది.
8.	భీమునిపట్నం	1. నేరేళ్ళవలస గ్రామం	1-5-87 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 529 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం. ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. అంతిమ ప్రకటన జారీచేయవలసి ఉంది.

(1)	(2)	(3)	(4)
9	సద్దిపేట	1. నర్సాపూర్ 2. మిట్టపల్లి 3. ఎన్సెమ్‌పల్లి 4. లింగారెడ్డిపల్లి	4-6-88 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 309 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. అంతిమ ప్రకటన జారీచేయవలసి ఉంది.
10	నర్సరావుపేట	1. ఇస్సంపాలెం 2. బాలయ్యనగర్ 3. కోటప్పకొండరోడ్డు 4. వినుకొండ రోడ్డుకు ఇరు ప్రక్కలగల ప్రాంతం 5. ప్రకాశ్‌నగర్ 6. చిలకలూరిపేటకు ఇరు ప్రక్కలగల ప్రాంతం	1-5-88 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 528 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనలు జారీచేసింది. అంతిమ ప్రకటన జారీచేయవలసివుంది.
11.	కాకినాడ	1. రమణయ్యపేట 2. వాకలపూడి 3. లెమ్మాపురం 4. తూరంగి 5. పెనుమర్తి 6. సర్పవరం 7. ఇంద్రపాలెం 8. చేడిగ 9. గంగనపల్లి 10. కొవ్వాడ	21-5-87 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 568 జి.ఓ. ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రాథమిక ప్రకటనను జారీచేసింది. నెం 10677/87 రిట్ పిటీషనును కాకినాడ మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షులు ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో దాఖలుచేశారు.

2 - 3

(1)	(2)	(3)	(4)
		11. లెమ్మవరం 12. నామం 13. కాకినాడ రెవిన్యూ గ్రామం 14. కాకినాడ మోడలింగ్ గ్రామం	
12.	నిజామాబాద్	1. పంగర పంచాయతీలో కొంత భాగం 2. బార్గాం పంచాయతీలో కొంత భాగం	8-5-87 తేదీ మునిసిపలు పరిపాలనా శాఖ ఎం.ఎస్.నెం. 545 జీ.ఓ. ద్వారా ప్రాథమిక ప్రకటనను ప్రభుత్వం జారీచేసింది. అంతిమ ప్రకటన జారీచేయవలసివుంది.
13.	విజయనగరం	1. గాజులరేగ 2. కోకులమెట్ల లక్ష్మీపురం 3. వేణుగోపాలపురం గ్రామం 4. అయ్యనపేట పంచాయతీ 5. కనపాక పంచాయతీ	విజయనగరం జిల్లా కలెక్టరు సిఫారస్సు చేసిన విధంగా విజయనగరం మునిసిపలు కౌన్సిలు ప్రతిపాదనలు అందాయి.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:– మంత్రివర్యులు సమాధానం మంచి గానే చెప్పారు ఏ గ్రామ పంచాయతీ అయినా మునిసిపాలిటీలో కలవము అని కోర్టులకు పోయినారా? అటువంటి కేసులు ఎన్ని ఉన్నాయి; అట్లాగ మునిసిపాలిటీలలో కలవము అని కోర్టుకు వెళ్లిన గ్రామ పంచాయతీల సంఖ్య ఎంత?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– కోర్టులలో ఎన్ని కేసులు ఉన్నా యనే సమాచారం దాని వివరాలు నా దగ్గరలేవండి. గ్రామ పంచాయతీలు మునిసిపాలిటీలలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదించిన గ్రామాల పేర్లను సూచించే వివరణ సభాసమక్షమందు ఉంచడ మైనది.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:– రాష్ట్రములో 120 వరకు మునిసి పాలిటీలు ఉన్నాయి. ఏ ఏ గ్రామాలు కలపడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారో ఆ వివరాలు కావాలి.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– 13 మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించి, ఆ మునిసిపాలిటీలలో కలిపివేయాలని ప్రతిపాదించిన గ్రామాల పేర్లను సూచించే వివరణ టేబుల్ మీద పెట్టాము. వాటి గురించి అడగండి. అవి కూడా 30–6–91 తరువాత గాని నిర్ణయానికి రావు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:– కొన్నింటిని తిరిగి పంచాయ తీలుగా మార్చుతామని ఈ మధ్యన ప్రకటన యిచ్చారు. ఏ క్రైటీరియా మీద ఆ విధంగా చేస్తున్నారు? లేక ఏ క్రైటీరియా తీసుకోకుండా చేస్తున్నారా? జనాభా ప్రాతిపదిక మీద తీసు కుంటారా? ఏ విధంగా తీసుకుంటారు?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– కొన్ని గ్రేడు లైన్సు ఉన్నాయి. ఒకవేళ ఏమైనా యిబ్బందులు ఉంటే గ్రామ పంచాయతీ అధ్యక్షులుగానీ, ఆ నియోజకవర్గం యం.యల్.ఏ. గారు గాని రిక్వెస్టుచేస్తే రీకన్సిడరు చేస్తారు.... ముఖ్యమంత్రిగారు పొద్దున చెప్పారు కూడా....

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):– అధ్యక్షా, హైదరాబాదు సిటీలో యల్.బి. నగరు మునిసిపాలిటీ ఉంది. గడ్డిఅన్నారం గ్రామపంచాయతీ హైదరాబాదు డిస్ట్రిక్టులో ఉండేది. యిప్పుడు గడ్డిఅన్నారం గ్రామ పంచాయతీ రంగారెడ్డి డిస్ట్రిక్టులో ఉంది. దీనినీ ప్రత్యేకమైన మునిసిపాలిటీగా ఏర్పాటు చేస్తారా? ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ప్రజలను ఏ విధంగా ఆదుకుంటారు? ప్రజలందరూ బాధపడుతున్నారు.

గడ్డన్నారం పంచాయతీని ఎల్.బి.నగర్ మునిసిపాలిటీలో కలపాలని అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. 9–00 ఉ.

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– ఆఫ్ హాండుగా నేను ఇపుడు చెప్ప లేను. ఏదయినా ఉంటే నా దృష్టికితేస్తే నేను కన్సిడర్ చేస్తాను.

శ్రీ టి. బాల్‌రెడ్డి:– గడ్డన్నారము పంచాయతీ ఇదివరలో హైదరాబాదు జిల్లాలో ఉండేది. ఇపుడు రంగారెడ్డి జిల్లాకు మార్చారు. కనుక గడ్డన్నారం పంచాయతీని ఎల్.బి.నగర్ మునిసిపాలిటీ క్రిందకు చేర్చుతారా, లేక ప్రత్యేక మునిసి పాలిటీగా చేస్తారా? ప్రభుత్వము యొక్క నిర్ణయం ఏముందో తెలపాలి?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:– ఆ నిర్ణయం ఏముందో తరు వాత వారికి తెలియజేయండి.

శ్రీ టి. బాల్‌రెడ్డి:– అక్కడ గ్రామ పంచాయతీ లేదు మునిసిపాలిటీ లేదు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:– ప్రభుత్వము తెలియజేస్తుంది.

శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళము):– కొన్ని మునిసిపాలిటీలకు చుట్టుప్రక్కలనున్న గ్రామాలను కలపాలన్న విషయంలో మీరు గైడులైన్సు ఇచ్చారా? ఇస్తే వాటి ప్రకారం ఎవరు ఇనిషియేట్ చేయాలి?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:– గైడులైన్సు ప్రకారం కలుపుతా మని చెప్పాము. అందులో ఎవరికయినా అభ్యంతరం ఉంటే ప్రభుత్వానికి తెలిపితే కన్సిడర్ చేస్తాము. ఆ గైడులైన్సు ప్రకారం కలిపేటటువంటి మునిసిపాలిటీల లిస్టు టేబిల్‌మీద పెట్టడం జరిగింది. మీకేమైనా అభ్యంతరం ఉంటే తెలపండి.

శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ:– జనర్ గైడులైన్సు ఏమిటో చెప్పండి?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:– జనరల్ గైడులైన్సు అంటే చాలా గైడ్‌లైన్స్ ఉంటాయి. వాటన్నింటిని చెప్పాలంటే...

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్‌అలీ (సుజాతనగర్):– దానిలో వారు అడిగింది సమగ్రమైన విషయాలను అడిగినారు. మునిసిపాలిటీల లోకి కలపాలన్న గ్రామాల పేర్లు ఏవని అన్నారు. మీరిచ్చిన లిస్టు దానికి సరియైనదా అన్సరా? అని అడుగుతున్నాను. ఇపుడే రాఘవరెడ్డిగారు అడిగారు. ప్రభుత్వానికున్న క్రయిటీరియా

ఏమిటని వారు అడిగినారు? గతములో 5 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న ఎడ్జాయినింగ్ గ్రామాలను మునిసిపాలిటీ క్రింద కలపాలని సెప్లింగ్చ్‌న్ చేయలనే ఆలోచన ఉంది. ఆ రకంగా అనేక కేసుల్లు దానికి వ్యతిరేకంగా హైకోర్టుకు వెళ్ళాయి, ఇదంతా ఫుల్ నాలెడ్జితో సమాధానం ఇస్తే - మౌనంగా కూర్చోమని అంటే ఎట్లా? అర్థంలేదు. కలిపివేసే గ్రామాల లిస్టు సమగ్రంగా ఇస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఈ ప్రశ్నను పోస్టుపోన్ చేయండి. ఖమ్మంజిల్లా మునిసిపాలిటీలో ఎడ్జాయినింగ్ విలేజెస్ 6 ఉన్నాయి. దానిపైన వాళ్ళు హైకోర్టుకు వెళ్ళారు. దాని మీద కరెస్పాం డెన్స్ జరుగుచున్నది.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- దీన్ని పోస్టుపోన్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. దీనిలో వివరాలు క్లియర్‌గా ఏ ఏ ప్రపోజల్స్ ప్రభుత్వము దగ్గరున్నాయో... కోర్టుల్లో ఏ ఏ కేసు లున్నాయో ప్రక్కనే చూపబడ్డాయి. రజబ్‌అలీగారు సరిగ్గా చూచి ఉంటే తెలుస్తుంది. కోర్టులో వేసివున్నా, ఏదయినా గ్రామం మునిసిపాలిటీలో చేరడానికి ఇష్టము లేకపోతే, ప్రభుత్వము దగ్గరకు వస్తే, దానికి సంబంధించి కేసు కోర్టుల్లో ఉన్నా కూడా, దాన్ని పరిష్కారము చేస్తాము. ప్రజా స్వామ్య అభిప్రాయంగానే మునిసిపాలిటీల్లో చేర్చబోయే పద్ధతిని పెడుతున్నాము. పంచాయతీల మీదనే రుద్దే పద్ధతి లేదు. ఇది ప్రభుత్వము యొక్క నిర్ణయం. ప్రభుత్వము ఒక క్రయిటీ రియా కూడా ఇచ్చింది. దీనిలో Urban character of the area, need for providing water supply, street lights etc. ఇవన్నీ క్రయిటీరియాగా పెట్టాము. వీటన్నింటిని బట్టి, ప్రపోజల్స్ ప్రభుత్వము దగ్గరుంది. ఆ క్రయిటీరియా సరిగ్గా లేదని లేదా ఏ గ్రామం అయినా మాకు ఇష్టము లేదని అంటే, వాళ్ళ మీద ప్రభుత్వము యొక్క నిర్ణయం రుద్దడం లేదు. బాల్‌రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఇండివిడ్యువల్ కేసులుంటే ప్రభుత్వము వాటిని పరిష్కరించడానికి సిద్ధంగా ఉంది.

శ్రీ పి. కనకసుందరరావు (తాడేపల్లిగూడెం):- తాడేపల్లి గూడెం మునిసిపాలిటీలో పెంటపాడు అనే గ్రామం ఉంది. దీన్ని ఇదివరకు మునిసిపాలిటీలో కలపాలని తీర్మానం చేశారు. ఇపుడు సమాధానములో ఆ విషయం చూపలేదు. ఆ విషయం గురించి చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు:- వారిని ఆ విషయం గురించి ఇమ్మ నండి. తప్పకుండా పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ సి.హెచ్. జయరాం బాబు (గుంటూరు):- పంచాయతీ లకు ఆదాయం లేదు. మా నియోజకవర్గంలో ....

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:– ఇప్పటికే టైం ఎక్కువయింది. ఇది డిఫరెంట్ క్వశ్చన్.

వి.ఎస్.పి. క్రింద నిర్వాసితులైన వారికి రోగనిర్ధారణ చేయలేని జబ్బు

5–

*1704–(ఎన్)– సర్వశ్రీ కె. కళావెంకటరావు, (ఉణుకూరు), ఎం.వి. కృష్ణారావు (ఇచ్ఛాపురం), సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్ళరేవు):– భారీ పరిశ్రమల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విశాఖపట్నం ఉక్కు కర్మాగారం క్రింద నిర్వాసితులైన వ్యక్తులకు రోగనిర్ధారణ చేయలేని జ్వరము వచ్చుచున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆ జ్వరంతో ఏభై మంది యింతవరకు చనిపోయినారా;

(ఇ) ఆ నిర్వాసితులకు సరియైన పౌర సదుపాయములు కల్పించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఈ) అయినచో, వారికి సరియైన పౌర సదుపాయములు కల్పించుటకు ప్రభుత్వం తీసికొన్న చర్యయేమి?

భారీ పరిశ్రమల శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి):–

(అ) అవునండి.

(ఆ) 18–8–1989 నుండి 24–10–1989 వరకు 53 మంది మరణించారు.

(ఇ) (ఈ) లేదండి, మురుగు కాలువలు, రోడ్స్, వంతెనలు దిగుడు బావులు త్రవ్వడం, బోరుబావులు డ్రిల్లింగు చేయడం ద్వారా త్రాగునీరు, విద్యుచ్ఛక్తి, ఆరోగ్యం, మున్నగు సౌకర్యాలను పునరావాస కాలనీలలో సమకూర్చడం జరిగింది. ఇక ముందు అటువంటి సంఘటనలు జరుగకుండా, ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి. దిబ్బపాలెం అనే రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్ ఇది 8 సెంటర్లలో ఒకటి, స్టీల్ ప్లాంట్‌వల్ల ఏ గ్రామాలయితే డిస్‌లొకేట్ అయ్యాయో వాటికి రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడ దిబ్బపాలెం అనే గ్రామంలో ఆగస్టు నెలలో

నిర్ధారణకాని జబ్బువల్ల 53 మంది చనిపోయారు. ఆ జబ్బు ఏమిటో తెలుసుకోనడానికి పలు సంస్థలకు వ్రాశారు. National Institute for Virology, Puna, Andhra Pradesh Medical College, Visakhaptanam, National Institute of Cholera and Enteritis diseases, Calcutta, N.I.D.C. Delhi, Osmania Medical College, Hyderabad, Directorate of N.M.V.P. Delhi. వారందరూ వారి వారి ఎక్స్‌పర్ట్స్ వచ్చిన తరువాత, చాలా సూక్ష్మంగా అది ఫలానిది అనే దానికి వీలులేదు. ఫలిసిఫారం మలేరియా జబ్బు అని నిర్ధారణ అయింది. దానికి ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చి, తాత్కాలికంగా క్యాంపువేసి, ఇకముందు రాకుండా, అందరిని కాపాడే ప్రయత్నము చేశారు. అక్కడ ఒక హెల్త్ సెంటరును ఏర్పాటు చేశారు. మలేరియా ఎరాడికేషన్‌కు ఏ నిబంధనలున్నాయో, డి.డి.టి. వగయిరా లాంటివి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా, ప్రతి డిస్‌ప్లేస్డ్ పర్సన్‌కు ఇటువంటి పబ్లిక్ హెల్త్ అమెనిటీవ్ కొరకు 5 వేల రూపాయల వరకు ఖర్చుపెట్ట నిర్ణయించేసి, ప్రభుత్వమునుండి 5.80 కోట్ల రూపాయలు స్టీలుప్లాంటు నుండి (విశాఖపట్టణము) 2 కోట్ల రూపాయలు ఈ విధంగా 8 రిహాబిలేషన్ సెంటర్సుకు ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ డబ్బుతో బోర్‌వెల్స్, నీరు ఏర్పాటు, స్ట్రీట్‌లైట్స్ డి.డి.టి. అటువంటివి చేయడం. అన్నిటి కంటే ముఖ్యమైనది అక్కడి ప్రజానీకం ఫిషర్‌మెన్. కలరా రాకుండా వాక్సినేషన్ తీసుకుంటే జబ్బురాదని వాళ్లను ఎడ్యుకేట్ చేయడం, మొన్న కూడా వాళ్ళ రిలెక్టెంట్‌గా వుంటే స్థానిక సంఘాలు, సోషల్ ఆర్గనైజేషన్స్ ముందుకు వచ్చి చెప్పారు. చనిపోయిన వారికి 5 వేల వరకు, మైనర్సుకు 2,500 రూపాయలు వరకు ఇవ్వడం, ఇక ముందు జరుగకుండా సరియైన ఏర్పాట్లు చేయడం జరిగింది. సరియైన ఫండ్సు రిలీజు చేశారు. ఇంకా అవసరమయితే ఎక్కువ ఇవ్వబడుతుంది.

శ్రీ కె. కళావెంకటరావు:- ఇప్పటికే మంత్రివర్యులు చాలా సమాచారము ఇచ్చారు. ఒరిస్సా లేబరును తీసుకొని వచ్చి స్టీలు ప్లాంటులో పనిచేయించడంవల్ల, కలహండిజిల్లాలో ఉన్నటువంటి ఈ విషజ్వరం వారి ద్వారా ఇక్కడ మనవాళ్లకు వచ్చిందనే ఆరోపణ ఉంది. దీనిని గురించి ప్రభుత్వము ఏమి చేస్తుంది? సమాధానము చెప్పాలి. రెండు నెలల క్రిందట చనిపోయిన వారని లిస్టు ఇచ్చారు. ఇపుడు ఇది అయిన తరువాత 2 సంవత్సరాలు దాటిపోయింది. ఈ మధ్యలో ఎవరయినా చనిపోయారా? మరల ఈ జ్వరం వచ్చిందా?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఆ తరువాత పీరియడులో ఎవరూ చనిపోలేదు. 53 కంటే ఎక్కువ ఎవరూ చనిపోలేదు. ఆ

జబ్బుతో మాత్రం ఆ తరువాత గాని ఆ పీరియడ్‌లో గాని 53 9– మంది కంటే ఎక్కువ మంచి చనిపోలేదు. 53 మంది ఈ ఉ. జబ్బుతో చనిపోయినారు. వారికి అందరికి రిహాబిలిటేషన్ స్టెప్సు తీసుకోబడ్డాయి. డబ్బు కూడ ఇచ్చినారు. వారు చెప్పినది మెడికల్ ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో అట్లా తేలలేదు. ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించి అట్లాంటిది ఏమైనా ఉంటే చర్యలు తీసుకుని అట్లు జరగకుండా చూస్తాము.

డా. ఎం.వి. కృష్ణారావు:– మొత్తం స్టీలుప్లాంటు డిస్ప్లేసుడు పర్సన్సులో ఇంకా ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు రావాలి?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– అది మెడికల్ మినిష్టరు చెప్ప వలసి ఉంది. ఉద్యోగాల విషయం వేరే ప్రశ్నవేస్తే తరువాత జవాబు వస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:– మరణించిన 53 మందికి ఒక్కొక్క మనిషికి ఎంతెంత కాంపెన్‌సెషన్ చెల్లించారు? ఫ్యాక్టరీ కాకుండా ప్రభుత్వం ఏమైనా చెల్లించిందా?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:–మేజర్సుకి 5,000 మైనర్సుకి 2,500 రూపాయలు ఇచ్చారు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:– ఆ ప్రాంతంలో విస్తృత స్థాయిలో జనం పెరుగుతున్నారు. అక్కడ పొల్యూషన్ సమస్య ఉంది. కాబట్టి అక్కడ విరివిగా హాస్పిటల్సు ఓపెన్‌చేసి కనీసం 5000 జనాభాకు ఒక పి.హెచ్.సి. స్థాయిలోపెట్టి వారు చికిత్స పొందేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చర్య తీసు కుంటారా, జనాభా ప్రాతిపదిక మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందా?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:– రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్సులో అందులో గాజువాక మున్సిపాలిటీ ఏరియాలోను అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రతిచోట హాస్పిటల్సు పెట్టడం సాధ్యం కాదు. జబ్బు వచ్చినట్లు ఎక్కడైనా రిపోర్టు వస్తే చికిత్స చేయించడం జరుగుతుంది.

ఎ.పి.యస్.యస్.డి.సి. వారిచే యస్.పి.హెచ్–388 రకపు జొన్న విత్తనముల కొనుగోలు

6–

*2843– సర్వశ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు (మెట్‌పల్లి), ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (అలంపూర్), టి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), పి. జయపాల్ (పార్కల్), బద్దం బాల్‌రెడ్డి:–

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎ.పి.యస్.యస్.డి.సి., శ్రీకాళహస్తి వారు 1990, జనవరిలో, జొన్న ఉత్పత్తిదారులతో ఎస్.పి.హెచ్-388 రకపు జొన్న పండించమని, వారు ఉత్పత్తి చేసిన విత్తనాన్ని తాము మరల కొనుగోలు చేసేదమనే వాగ్దానంతో ఒక ఓడంబడిక చేసుకొన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆ పంటప్పై జర్మినేషన్ (మొలకెత్తు) పరీక్ష జరిపి, అది చాల నాసిరకమున్నదని నిర్ధారిపంబడినందున, ఎ.పి.యస్.యస్.డి.సి. ఉత్పత్తిదారులకు చెల్లింపును నిలిపివేసినదా;

(ఇ) శ్రీ వి. జయమోహన్‌రావు, ప్రధాన సైంటిస్టు, అకోలా (మహారాష్ట్ర) సీనియర్ సైంటిస్ట (సోర్గమ్)కు 13-6-1990న పంపిన నివేదికలో, ఉత్పత్తిదారులకు సరఫరా చేసిన ఆ సంకర విత్తనాలు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రానికి ఉద్దేశింప బడినదని, వాటిని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సరఫరా చేసినచో వాటి ప్రసిద్ధిని పోగొట్టుకొనునని పేర్కొన్నారా;

(ఈ) అయినచో, ఉత్పత్తిదారులకు చెల్లింపు చేయవలసి నదిగా ప్రభుత్వం ఎ.పి.యస్.యస్.డి.సి.ని ఆదేశించెదరా?

వ్యవసాయశాఖా మంత్రి శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:-

(అ) అవునండీ, కాని, రైతుల నుంచి ఎటువంటి వ్రాత పూర్వకమైన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోలేదు.

(ఆ) అవునండీ, మహారాష్ట్ర విత్తన సంస్థ కోసం ఉత్పత్తి చేసిన విత్తనాలను ఆ సంస్థ కడప విత్తన పరీక్షా ప్రయోగ శాలచే పాస్ చేయబడిన విత్తనాలను పూర్తిగా తీసుకోనందున ప్రారంభంలో చెల్లింపులను నిలిపివేయడం జరిగింది. కాని దరిమిలా, చెల్లింపులు చేయడం జరిగింది.

(ఇ) లేదండీ.

(ఈ) లేదండీ. ఆ సంస్థ, రైతులకు చెల్లింపులను ఇది వరకే చేసింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ ఎస్.పి.హెచ్. 388 రకం సీడు శ్రీకాళహస్తిలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విత్తనాభివృద్ధి సంస్థ నెల్లూరు జిల్లాలోని కోట మండలంలో ఎన్ని ఎకరాలు

సాగుచేసినారు? ఎంత మందికి ఎంత డబ్బు మీరు పేచేసినారు? ఈ పంటను అసలు మహారాష్ట్రలోనే వేయవల్సి ఉందని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి పనికిరావని శ్రీ జయమోహనరావు గారు రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇటువంటివి సరఫరా చేసినందుకు కార్పొరేషన్ మీద ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– అధ్యక్షా, 243 ఎకరాలలో దీనిని వేయడం జరిగింది. రైతులు 64 మంది ఉన్నారు. 3336 క్వింటాల్సు విత్తనాలు రావడం జరిగింది. శుద్ధి చేసినాక 2,296 క్వింటాల్సు విత్తనాలు అందులో లభ్యం అయ్యాయి. వాటికి 75 పర్సెంటు జర్మినేషన్ ఉంది. శుద్ధి చేసినటువంటి విత్తనాన్ని అంతా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకోలేదని మన సైంటిస్టు అక్కడకు వెళ్లిన మాట వాస్తవమే. పూర్తిగా దానినంతా తీసుకోవాలని వారికి చెప్పడం మాత్రం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– మొదట మంత్రిగారు జవాబులో సైంటిస్టు ఏమీ రిపోర్టు ఇవ్వలేదని చెప్పినారు. అంటే అధికారులు శాసన సభను తప్పు త్రోవను పట్టిస్తు నారన్న మాట. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు మా రెస్క్యూకి రావాలి. అసలు మదర్ సీడ్ డిఫెక్టివ్ సీడ్. అది సైంటిస్టు మహారాష్ట్ర స్టేటుకి ఇచ్చిన రిపోర్టులో స్పష్టంగా ఉంది. అసలు ఆ రిపోర్టే లేదని ముందు చెప్పినారు. అంటే సీడ్ కార్పొరేషన్ వారు మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ చేసి రైతులనను ముంచడమే కాకుండా శాసన సభను కూడా తప్పు త్రోవను పట్టించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వెటనే ఈ సీడ్ కార్పొరేషన్ మీద ఒక హౌసు కమిటీని వేసినట్లయితే దానితో పాటు మిగితా గందరగోళాలన్ని కూడా బయట పడతాయి. రైతులు ఇబ్బందులు కూడా తగ్గుతాయి. శాసన సభలో రిపోర్టు లేదు అని చెప్పినారు. మేము సైంటిస్టు పేరు కూడా ఇచ్చినాము.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:– మన సైంటిస్టు అక్కడికి వెళ్లిన మాట వాస్తవమే. వారు అక్కడ ఉన్నటువంటి సీడ్ కార్పొరేషన్ వారితో మాట్లాడడం కూడ జరిగింది. వారు మీరు చాల తక్కువ విత్తనాలు లిఫ్టుచేశారు. మిగతావి కూడ లిఫ్టు చేయాలి అని చెప్పడం జరిగింది. అసలు ఈ సీడ్ ఇలా ఎందుకు జరిగింది అని రాజెంద్రనగరులోని నేషనల్ సీడ్ సెంటరుకి పంపి పరీక్ష చేయించడం కూడ జరిగింది. ఎక్సెస్ మోయిస్చర్‌వల్ల విత్తనం డామేజి అయిందని వారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో రైతులకు పూర్తిగా డబ్బు చెల్లించడం జరిగింది. రైతులకు ఎవరికీ నష్టము జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

డా. టి. రాజేశ్వరరావు:– (అ)కు సమాధానం చెబుతూ 'రైతునుంచి ఎటువంటి వ్రాతపూర్వకమైన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోలేదు' అని అన్నారు. అసలు ఆ రకమైన ఒప్పందం

కుదుర్చుకోడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా? ఉంటే, ఎందుకు కుదుర్చుకోలేదు? గతంలో కూడ వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు అంటే ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. సీడ్స్ కార్పొరేషన్ వారు ఒప్పందం కుదుర్చుకోకపోవడంచేత వారిప్పైన చర్యతీసుకుంటారా?

9.20 ఉ. శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వాస్తవానికి యీ జొన్న ఉత్పత్తిదారులను మోసము చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ఎవరికీ లేదు. రైతులకు చెప్పిన ప్రకారం వారు ఉత్పత్తి చేసిన సీడ్స్‌ను మేము తీసుకున్నాము. రైతులు ఉత్పత్తిచేసిన ఎస్.సి. హెచ్-388 రకపు జొన్న విత్తనాన్ని మహారాష్ట్రవారు లిఫ్ట చేస్తామని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అసలు ప్రశ్నలో మేము (ఇ) బిట్టులో వేసినది చదువుతున్నాను. శ్రీ వి. జయమోహన్ రావు ప్రధాన స్పెంటిస్టు. అకోలా: మహారాష్ట్ర: సీనియర్ స్పెంటిస్ట (సోర్గమ్)కు 13-6-1990న పంపిన నివేదికలో ఉత్పత్తిదారులకు సరఫరాచేసిన ఆ సంకర విత్తనాలు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రానికి ఉద్దేశింపబడినదని, వాటిని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సరఫరా చేసినచో వాటి ప్రసిద్ధిని పోగొట్టుకొనునని పేర్కొన్నారా అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. ఇటువంటపుడు మన రాష్ట్రంలో - ఆ సీడ్స్ వేయడానికి వీలులేదని అవి పనికిరావని చెప్పినప్పటికి కూడా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారితో కుమ్మక్కయి మన రైతులకు నష్టము చేసినారా అని మేము అడిగిన దానికి మంత్రిగారు సమాధానం సరిగా యివ్వడంలేదు కాబట్టి దీనిమీద ఒక హౌస్ కమిటీనివేసి మొత్తం ఎంక్వయిరీ చేయించవలసిందిగా కోరు చున్నాను. కార్పొరేషన్ అధికారులు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు కుమ్మక్కై మొత్తం మన రాష్ట్రంలోని రైతులను నష్టపరిచినారు కాబట్టి దీనమీద తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, దీనిలో మోసము చేసినది ఏమీ లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు మన రాష్ట్రంలోని ఏ.పి.ఎస్.ఎస్.డి.సి. శ్రీకాళహస్తి వారికి ఒప్పందం కుదిరిన మీదట వీటిని మహా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సప్లయిచేయాలని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అసలు ప్రశ్నకు సంబం ధించి (ఇ)లో మేము అడిగిన ప్రకారం ఆ సీడ్స్‌ను ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో సరఫరా చేసినచో వాటి ప్రసిద్ధిని పోగొట్టుకొనునని పేర్కొన్నారా అని అడిగితే మంత్రిగారు సమాధానంలో నో అని ఆన్సర్ చెబుతూ యిపుడు ఉప ప్రశ్నలో మంత్రిగారి సమాధానం

వేరుగాకనిపిస్తున్నది. శ్రీ వి. జయమోహనరావుగారి రిపోర్టులో స్పష్టంగా ఉంది. ఆ సీడ్స్ సప్లయి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రైతులకు చేయరాదని, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వాటి ఉత్పత్తికి అనువుగా ఉండవని రిపోర్టులో చెప్పారు. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వమునకు అందిందా?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటువారు ఆ సీడ్స్‌ను తీసుకుంటామని అన్నారు కాబట్టి యిక్కడ రైతులు వాటిని వేయడం జరిగింది. కాని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు వాటిని తీసుకోమని అన్నారా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, యిపుడు యీ సీడ్స్ విషయంలో యిక్కడ రైతులకు ఆ విత్తనాలు అందించి యిక్కడ ఎందుకు వాటి ఉత్పత్తి విషయంలో ఎక్స్‌పరి మెంట్స్ చేయవలసి వచ్చింది; మంత్రిగారు దానికి సమాధానం చెప్పడంలేదు. In the Report it is very clear - they have experimented wrongly. The mother-seed was defective - let him confine only to this answer Sir. మంత్రిగారు దీనికి సంబంధించి నో అని గాని ఎస్ అని గాని సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- 1990వ సంవత్సరంలో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు మన ఏ.పి.యస్.యస్.డి.సి. కార్పొరేషన్ వారిని జొన్న సీడ్స్ సప్లయి విషయంలో అడిగారు. దాని ప్రకారం యిక్కడ రైతులకు ఆ సీడ్స్ సప్లయిచేసి 215 ఎకరాలలో వాటి ఉత్పత్తి విషయంలో ట్రస్టుచేయడం జరిగింది. ఇపుడు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు ఆ సీడ్స్‌ను తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. వారు ఎందుకు మొదట్లో తీసుకోవడానికి ఒప్పుకోలేదంటే ఆ సీడ్స్ నాసిరకంగా ఉన్నాయని అన్నారు. అందుకు తీసుకోలేదని అన్నారు. దీనిమీద పరిశోధనకు పంపిస్తే సీడ్స్‌కు ఆ తెగులు లేదు కాని అది కంకికి వచ్చిన తెగులని నిర్ధారణ చేసారు. ఇపుడు యిందులో రైతులను మోసము చేసినది ఏమీ లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, వి. జయమోహనరావుగారి రిపోర్టులో స్పష్టంగా యీ సీడ్స్ యిక్కడ మన రాష్ట్రంలో ఉపయోగించడానికి వీలులేదని అన్నపుడు యీ ఏ.పి.ఎస్.ఎస్.డి.సి. వారు ఎందుకు మన రాష్ట్ర రైతులకు యీ సీడ్స్ సప్లయిచేసారన్న దానికి మంత్రిగారు సమాధానం సరిగాలేదు. ఇపుడు శ్రీకాళహస్తిలో దీనికి సంబంధించిన పంట బాగా వచ్చింది. సీడ్స్ కార్పొరేషన్‌వారు ఆ విషయం ధృవీకరించారు కూడా మదర్ సీడ్స్‌లో లోపం కొంచం ఉందని చెప్పారు. We are not bothered about that report - nursery seeds to harvest, Scientific Report is

that basically germination defect. Is it not misleading the House? He is not bothering about the Report. What has happened to this Report which is before the Hon'ble Speaker Sir? What is the action about it Mr. Deputy Speaker Sir? On the whole మదర్ సీడ్స్‌లో లోపం ఉందని అంటున్నారు. అది నిజమా కాదా జవాబు చెబితే సరి పోతుంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అది నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:- మేము ప్రశ్న వేసిన తరువాత శ్రీ పి. జయమోహనరావుగారి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందిందా, లేదా అనేది మంత్రిగారు చెప్పాలి. మంత్రిగారు హౌస్‌ను మిస్ లీడ్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- నేను హౌస్‌ను మిస్‌లీడ్ చేసినది ఏమీలేదు. నా నోటీసుకు ఏమీ రాలేదని చెప్పాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- సభ్యులు అడిగేది ఒక టెక్నికల్ పాయింటు లేవనెత్తుతున్నారు. శ్రీ జయమోహనరావుగారి రిపోర్టు డిపార్టుమెంటువారికి అందిందా, లేదా అనే టెక్నికల్ పాయింటుమీద సభ్యులు పట్టుబడుతున్నారు. దానికి మంత్రి గారు సమాధానం చెబితే సరిపోతుంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- మీరు దయచేసి వినాలని కోరుతున్నాను. నేను కొంత ఇంగ్లీషు పోర్షన్ చదువుతాను. "Whether the Chief Scientist Sri V. Jaya Mohan Rao, in his report sent to the Senior Scientist (Sorghum), Akola (Maharashtra) on 13-6-1990, pointed out that the Hybrid seed supplied to Growers was meant only for Maharashtra State and that if it is supplied in Andhra Pradesh it would loose its popularity and fade out"... ఇది అసలు క్వశ్చన్. దీనికి నేను సరైన సమాధానం చెప్పాను. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారిని కూడా మేము యీ సీడ్స్ తీసుకొనే విషయంలో ఒప్పించడం జరిగింది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇపుడు శ్రీ వి. జయమోహన్‌రావు సైంటిస్టు రిపోర్టు మీకు అందిందా, లేదా అని సభ్యులు అడుగుతున్నారు. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే సరి

శ్రీ సి. నర్శిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇపుడు మంత్రిగారు యీ విషయంలో సరైన సమాధానం యివ్వాలని కోరుతున్నాము. ఇపుడు వి. రామమోహనరావుగారి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందిందా లేదా అనేది మాకు కావాలి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మినిష్టర్‌గారు-In view of this question and the agitated feelings of the Members, I would like to give a suggestion. You please get further clarification for question 'C' as to whether any such report was there or not. 9.30 ఉ

Sri N. Janardhan Reddy:- There is a report of Jaganmohan Rao and that report never said that the basic seed is wrong. It only said ఎక్సెస్ రెయిన్‌వల్ల చెడిపోయింది రైతులు నష్టపోయారు అంటున్నారు. రైతులంటే అభిమానం ఉంది. ఏదిఏమైనా శాసనసభ్యుల కన్సరన్ - వేసిన రైతుకు నష్టం జరగకూడదు. వేసాక జరిగిందన్నది, ఇక మీదట జరగకుండా నేను చర్యతీసుకుంటాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఉందని చెప్పారు. జయమోహనరావుగారి రిపోర్టులో మంత్రిగారు లేదన్నారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- ఆయన దగ్గర రిపోర్టు లేదన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆయనకు ఒక ఆన్సర్, మాకు ఒక ఆన్సరా In the answer he has clearly stated that there is no report. నో సర్ అని చెప్పి He wants to defend the Corporation by citing the report of Rajendranagar Institute. ఎ.పి.ఎస్.ఎస్.డి.సి. వారు రైతులను మిస్‌లీడ్ చేస్తున్నారు. ఇలాంటివి ఎన్నో ఉన్నాయి. వీటి అన్నిటి విషయములో విచారణ జరపడానికి హౌవుస్ కమిటీని వేయమని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- జయమోహన్‌రావుగారి రిపోర్టులో ఈ విధంగా ఉందా అని అడిగారు. ఆయన 'నో' అన్నాడు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అది కొంచెము సెటిల్‌గా ఉంది.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- It is a further mistake. We have already tabled that report of the scientist.

Mr. Deputy Speaker:- Reply is not having sufficient clarity. Question is in a subtle from and the reply is in a vague from avoiding the Jayamohan Rao report.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీతో రిక్వెస్టు చేసేది ఏమిటంటే - జయమోహనరావుగారి రిపోర్టు మీ ముందు ఉంచాను. దానిలో ఆ విత్తనాలు మహారాష్ట్ర స్టేట్ ఎట్‌మాస్ ఫియర్‌కి సరయినవి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇవ్వవద్దని అన్నారు. అలా సూచించినప్పటికి, తెలిసినప్పటికి మీరు ఇచ్చారు. ఇస్తే వారు ఎంతో కష్టపడివేస్తే జెర్మినేషన్ స్టేజ్‌కి వచ్చాక రైతులు నష్ట పడ్డారు. It is found to be false. Some action deserves to be taken against the Corporation. it is a glaring example. I request the Deputy Speaker to give a suggestion to take some action, otherwise the House Committee may be appointed.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:-హౌస్ కమిటీ అక్కరలేదు. కాని Hon'ble Minister may consider, in view of the Jayamohan Rao, Report, to take necessary steps.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఏక్షన్ ఏమి తీసు కుంటున్నారో చెప్పకపోతే ఎట్లాగ? Ryots are agitated.

Mr. Deputy Speaker:- Everything went on well.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ ఏరియాలో రైతులకు ఇవ్వవలసిందికాదు. మహారాష్ట్రలో ఇవ్వవలసింది ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇవ్వవలసింది కాదు మదర్‌సీడ్ తప్పు సీడ్ అని చెప్పారు... The report is with the Hon'ble Dy. Speaker. In view of the Report, you please direct the Department to consider the matter.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- In whose favour?

Mr. Deputy Speaker:- In favour of ryots.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Some action should be taken.

శ్రీ ఎన్· జనార్ధనరెడ్డి:- దీని మీద గౌరవసభ్యులు చెప్పారు· మరి జయమోహనరావు గారు రిపోర్టులో ఈ విధంగా మెన్షన్ చేశారా అంటే అది లేదన్నారు· నేను కూడా లేదనే చెప్పుతున్నాను· దీనిలో ఎ·పి·ఎస్·ఎస్·డి··సి వారు పొరపాటు ఏమీ లేదని కూడా చెప్పుతున్నాను· సీజనల్ కండిషన్స్‌కి అనువుగా లేదన్నారు· దీనిలో చీటింగ్ ఏమీ లేదు· నష్టపోయిన రైతులకు సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉంది· ఎ·పి·ఎస్·ఎస్·డి·సి· పొరపాటు ఏమీ లేదు· దీని గురించి విషయం అవగాహన చేసుకున్నట్లు లేదు· నేను తెలుసుకొని చెపుతున్నాను· ఇందులో అంత ఏజిటేట్ పడవలసిన పని లేదు·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- వారు మమ్మల్ని అర్థం చేసుకోవడం లేదు·

Mr. Deputy Speaker:- Leave it there. Hon. Chief Minister has sufficiently clarified. Let us leave it there. We cannot expect anything more.

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు ఎ·పి·ఎస్·ఎస్·డి·సి వారికి సర్టిఫికేట్ ఇస్తున్నారు, ఇవ్వండి, ఫరవాలేదు·

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరు అర్థం చేసుకోండి, విజ్ఞులు· ఆన్సర్‌లో మంత్రిగారు లేదని చెప్పారు· మహారాష్ట్రకు ఉద్దేశింపబడినవి అయినప్పుడు ఇక్కడ వాటిని ప్రోత్సహించి ఎందుకు నష్టం కలిగించాలి· నష్టం మీది, నాది కాదు, ప్రభుత్వానిది· సమాధానం బాగా లేదు· రైతులు నష్టపోయారు· ఆ సైంటిస్ట్‌గారి రిపోర్టు మీ ముందు ఉంచాము· హౌస్ కమిటీ ఎంక్వయిరీకి, ఏ ఎంక్వయిరీకి ఒప్పుకోకపోవడం వల్ల ఇందుకు నిరసనగా మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తోంది·

(బి·జె·పి· కి చెందిన గౌ· సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

గన్నవరం వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ వారిచే బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్ స్థాపన

7—

*3023—సర్వశ్రీ యమ్. రత్నబోస్ (గన్నవరం), పి. వెంకటేశ్వరరావు (ముదినేపల్లి), కె. భాస్కరరావు (మైలవరం):— రవాణా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కృష్ణా జిల్లా, గన్నవరం వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థవారు "బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్"ను స్థాపించదలచిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో ఆ పనిని ఎప్పుడు ప్రారంభించి పూర్తి చేస్తారు?

రావాణాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సాంబశివరాజు):—

(అ) అవునండీ.

(ఆ) ప్రస్తుతమున్న వనరులు అంటే మియాపూరులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ బాడి బిల్డింగ్ యూనిటు, ఆల్విన్, చిన్నతరహా పారిశ్రామిక యూనిట్లు సంవత్సరానికి 2,600 బస్‌బాడీలను సమకూర్చగలుగుతున్నాయి. అందువల్ల, సవివరమైన అధ్యయనం జరిపిన తర్వాత, గన్నవరంలోని బాడీబిల్డింగ్ యూనిటును నిర్మించాలనే ప్రతిపాధనను విరమించుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:— ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ ప్రశ్న. ఎందుకంటె కృష్ణా జిల్లా పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందుతుందని ఆ రోజులలో గన్నవరములో బస్ బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్‌కు స్థలం కేటాయించడం జరిగింది. ఈవేళ్టికి ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి. కి కావలసినన్ని బస్సులు సమకూర్చడానికి ఉన్న యూనిట్స్ ప్రైవేటు యూనిట్స్ 100 బస్సులు, ఆల్విన్ 1200 బస్సులు తయారు చేసే కెపాసిటీ మాత్రమే కలిగి ఉన్నాయి. విజయవాడ దగ్గర దాదాపు 10 సంవత్సరముల క్రింద బస్ బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్‌ని నెలకొల్పుతామని ప్రభుత్వం అక్కడి ప్రజలలో ఆశలు రేకెత్తించింది. ఇప్పుడు మంత్రిగారు అక్కడ బస్ బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్‌ను నిర్మించాలనే ప్రతిపాదనను విరమించుకోవడం జరిగింది అంటున్నారు. మీకు సఫిషియంట్ బస్సులు తయారు చేసే యూనిట్స్ లేవు. మీరు కొంత మంది ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఇచ్చారు, సంతోషం. ఇదే

స్థలములో తీసుకువచ్చి పెట్టమనండి. పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందాలని పెడుతున్నాము పెడుతున్నామని అంటూ కొంతమంది టెక్నోక్రాట్స్‌కి ఇచ్చేశారు. ఇవ్వండి, మేము కాదనడం లేదు. కాని ఇదే స్థలములో పెట్టడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ప్రైవేటు వ్యక్తులను ప్రోత్సహించాలన్న ప్రశ్నే లేదు. ఇప్పుడు మియాపుర్‌లోని బాడి బిల్డింగ్ యూనిట్ కెపాసిటీ పెంచుకోడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ అవకాశం ఉన్నప్పుడు వేరే చోట డబ్బు వెచ్చించి - గన్నవరములో ఇంకో బస్ బాడీ బిల్డింగ్ యూనిట్ నిర్మించే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:- మీకు ఎన్ని బస్సులు తయారు చేయడానికి అవకాశం ఉందో చెప్పండి. సంవత్సరానికి ఎన్ని బస్సులు తయారు చేసే కెపాసిటీ ఉంది?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అక్కడ పెట్టే ప్రతిపాదన లేదని చెప్పారు.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:- సంవత్సరానికి ఎన్ని బస్సులు కావలసి ఉంటాయి? ఆల్విన్, ప్రైవేటు సంస్థలు కలిసి 1200 తయారుచేసే కెపాసిటీ ఉంది. మిగతా బస్సులు ఎలా? టెక్నోక్రాట్స్ పెట్టారు. వారు ఇప్పటివరకు ఎన్ని బస్సులు తయారు చేసారు?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- మియాపురులోని యూనిట్, ఆల్విన్, స్మాల్ స్కేల్ యూనిట్స్ కలిపి 3 వేల దాకా తయారు చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వీరిని అక్కడ పెట్టుకోడానికి పెర్మిట్ చేస్తారా అంటున్నారు.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారం హైదరాబాదు చుట్టుప్రక్కల పెట్టారు.

వ్యవసాయ కనెక్షనుల లక్ష్యమును తగ్గించుట

8—

*2596—సర్వశ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి, కె. రామచందర్ రావు (కొల్లాపూర్):- చిన్న నీటి పారుదల మరియు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రవిద్యుచ్ఛక్తి మండలి 1990-91వ సంవత్సరములో వ్యవసాయ కనక్షనుల లక్ష్యమును తగ్గించిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, దానికిగల కారణములేవ్వి?

విద్యుచ్ఛక్తి, చిన్నతరహా నీటిపారుదల శాఖామంత్రి (డా డి. ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) వర్షం కురవని నెలలలో విద్యుత్ ఉత్పత్తికి ఎన్నో ఇబ్బందులు ఉంటాయి. ఆ కాలంలో ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి 11 లక్షల వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు రోజుకు కనీసం 13 గంటల పాటు విద్యుత్తు సరఫరా చేయడం కష్టమవుతుంది. పంపిణీ విధానాన్ని పటిష్టపరచి పంపిణీ ట్రాన్సుఫార్మర్లు తరచు చెడిపోకుండా చూడాల్సిన అవసరం కూడ ఉంది. విద్యుత్ ఉత్పాదనలో ఇబ్బందుల దృష్ట్యా రాష్ట్రంలో 1990-91 సంవత్స రానికి పంపుసెట్ల విద్యుదీకరణ లక్ష్యాన్ని తగ్గించడమయింది. అయితే, వివిధ జిల్లాల నుండి వత్తిడి వచ్చినందువల్ల ఆ లక్ష్యాన్ని ఒక లక్ష పంపుసెట్లకు పెంచడమయింది.

9-40 ఉ. శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 1990-91 వ సంవత్సరం లో వ్యవసాయ కనెక్షన్ల లక్ష్యాన్ని తగ్గించిన మాట నిజమేనా? అని అంటే అవునండి అని చెప్పారు. అయితే గత సంవత్సరంతో పోల్చిచూస్తే ఏమేరకు తగ్గించారు. ఇక రెండవది వర్షం కురవని నెలలలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది కాబట్టి లక్ష్యాన్ని తగ్గించామన్నారు. ఇది ఎట్లా ఉందంటే దుప్పటి చిన్నది అయితే కాళ్ళు నరికినట్లుగా ఉంది. ఇది సర్కైన విధానం కాదు. రైతుకు సహాయంచేసే విధానానిన్ని మీరు అవలంభించాలి ఈ డిపార్టుమెంట్ ఎంత నిర్లక్ష్యంగా ఉందంటే పై సమాధానాన్ని ఆర్థిక, రవాణా శాఖా మంత్రి శ్రీ కె. రోశయ్యగారు ఆమోదించారు అని పేర్కొన్నారు. ఎంత నిర్లక్ష్యం ఇది? ఈ అసెంబ్లీని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. డిపార్టుమెంటువారు ఇలాంటి విషయాలను పట్టించుకోవడంలేదు? దీనికి కూడా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అప్పటికి, ఇప్పటికి పొజిషన్ మారిపోయినా టెక్నికల్ డిఫెక్ట్ ఇది.

శ్రీ సి నర్సిరెడ్డి:- నిర్లక్ష్యం అనేది రోజురోజుకూ అలవాటుగా మారిపోతోంది.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- ఆన్సర్స్ 21 రోజు ముందు పంపించవలసివుంటుంది. ఆ రోజున ఏ మినిస్టర్ వుంటే ఫైలుపై వారి సంతకం వుంటుంది. కాబట్టి తరువాత మంత్రిగారు మారినా అదనంగా సంతకం అవసరంలేదు. రిప్లయ్ సర్క్యులేట్ చేస్తే రిప్లయ్‌ను అప్రూవ్ చేసిన మంత్రిగారి పేరు వుంటుంది.

(అంతరాయము)

శ్రీ కె. విద్యాధర్‌రావు:- సీనియర్ మినిస్టర్ రామచంద్రా రెడ్డి గారు ఈ విధంగా చెప్పడం సిగ్గుచేటు. ప్రభుత్వానికి బాధ్యత ఉంది. తప్పుచేసిన అధికారులను సమర్థిస్తే దానికి అర్థం లేదు; ఈ ప్రభుత్వంలో ఈ ప్రభుత్వం చెప్పినదానిని సిబ్బంది అమలుచేస్తున్నారో లేదో అనుమానం వస్తోంది. ఈ లెజిస్లేచర్ సెక్రెటేరియట్‌లో కూడా ఎవరు మంత్రులో కూడా తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. హౌస్‌లో ఇలాంటివి సర్క్యులేట్ చేస్తుంటే మమ్మల్ని నమ్మమంటారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- It is a technical affair and not a serious one. Minister is always a part of the Government. The reply was obtained when the former Minister was in office. He accepted the reply and sent it.

శ్రీ కె. విద్యాధర్‌రావు:- మాజీ మంత్రిగారు ఇంటికి వెళ్ళి మూడు నెలలు అయింది. You cannot support this. It is an unfortunate thing. If the Hon'ble Speaker supports this....

Mr. Deputy Speaker:- It is not the question of supporting. It is a minor technical issue.

శ్రీ కె. విద్యాధర్‌రావు:- ఇటీజ్ నాట్ మైనర్ థింగ్. నిన్న మాకు ఎజెండా రాకపోయినా మీరు స్మాల్ మిస్టేక్ అని అన్నారు. అందుకు మేము ఒప్పుకొన్నాం. మళ్ళీ ఈ రోజు ఇట్లా జరిగింది. ఇజిట్ కరెక్ట్?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- సబ్‌స్టెన్స్‌లో ఏమీ మార్పు లేదు. అప్పుడు అప్రూవ్ చేసిన దానినే మంత్రిగారు ఇప్పుడు చెపుతున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధర్‌రావు:- ప్రభుత్వం ఇంత నిర్లక్ష్య వైఖరి వహించడం మంచిది కాదు. అధికారులపై మంత్రుల కంట్రోల్ లేదని, అధికారులు పట్టించుకోవడం లేదని చెపితే దానికి మా అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– నూతన మంత్రిగారు వచ్చారు, నూతన భావాలతో మంచి విషయాలు చెపుతారనుకొన్నాం కాని రోశయ్యగారి మాటలనే మళ్లీ మాకు చెపుతాము అంటే ఎట్లా? కొంచెం మంచి మాటలు చెపుతారు, ఇంప్రూవ్‌మెంట్ వుంటుందని అనుకొన్నాం కాని అవే మాటలు చెపితే ఏమీ ప్రయోజనం?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:– 25 వేలు మొదట ఫిక్స్ చేసింది, తరువాత దానిని లక్షకు పెంచడం జరిగింది. 1989–90లో టార్గెట్ ఫిక్స్ చేసింది 77 వేలు అవుతే ఎఛీవ్‌మెంట్ 75 వేలు.

చెఱకు రైతులకు సబ్సిడీపై ఎరువులు

9–

* 2789–సర్వశ్రీ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల్), డి. వేంకటేశ్వరరావు (పర్చూరు), సి హెచ్. రామచంద్ర రావు (తాళ్లరేవు), కె. కళావెంకటరావు, కె. గంగాధర్ (బన్సవాడ), ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు, జి. నాగిరెడ్డి:– చక్కెర పరిశ్రమలు, వాణిజ్య శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) చెఱకు రైతులకు నూరుశాతము సబ్సిడీపై ఎరువుల సరఫరా రద్దుచేయబడిందా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు బదులుగా రైతులకు కల్పించిన ప్రోత్సాహకాలేవి?

చెక్కర పరిశ్రమల శాఖామంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ జానీ):–

(అ) లేదండి, చెక్కరశాఖ డైరెక్టరు ద్వారా గాని, వ్యవసాయశాఖ కమీషనరు ద్వారా గాని నూటికి నూరు శాతం సబ్సిడి మీద చెరకు రైతులకు రసాయనికి ఎరువులను సరఫరా చేయడం లేదు. అందువల్ల రద్దుచేసిన విషయం ఉత్పన్నం కాదు.

(ఆ) చెక్కెర ఫ్యాక్టరీల యజమానులు ఎవరిమట్టుకు వారు ఎరువులు, తదితర వ్యవసాయ అవసరాలను చెరకు రైతులకు సబ్సిడీపై సరఫరా చేస్తున్నారు. చక్కెర ఫ్యాక్టరీల యజమానులు చెరకు రైతులకు రసాయన ఎరువుల మీద ఎకరాకు రూ. 300/– నుండి రూ. 550/– వరకు సబ్సిడి ఇస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, మంత్రి గారు తమ సమాధానంలో ప్రభుత్వపరంగా యూనిఫాంగా ఎక్కడా సబ్సిడీ ఇవ్వడంలేదు. అయా షుగర్ ఫ్యాక్టరీలవారే సబ్సిడీ ఇస్తున్నారని చెప్పారు. ఆ విధంగా కాకుండా మీరే డైరెక్ట్‌గా సబ్సిడీ ఇచ్చే ఉద్దేశం ఉందా? అయా షుగర్ ఫ్యాక్టరీలవారే 300 రూ.ల నుంచి 550 రూ. ల వరకు సబ్సిడీ ఇస్తున్నారు, దానితో తమకు సంబంధంలేదని చెపుతున్నారు. షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు అటానమస్ బాడీస్ అవుతే, వాటితో ప్రభుత్వానికి సంబంధంలేకపోతే వాటి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్లను గాని, ఇతర సిబ్బందిగానీ ప్రభుత్వమే ఎందుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తోంది? ఇక ఇంతవరకూ పాలక మండలికి ఎందుకు ఎన్నికలు జరపలేదని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ మహామ్మద్ జానీ:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు సహకార రంగంలో వున్న చక్కెర ఫ్యాక్టరీల వ్యవహారాలను చూసుకోవాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఈ క్రషింగ్ సీజన్ అయిపోతే ఒక విధానాన్ని ఏర్పాటుచేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. రైతులకు మొత్తం ప్రభుత్వపరంగానే ఇవ్వాలన్న ఆలోచన ఉన్నా సహకార రంగంలో ప్రభుత్వ జోక్యం ఎంతవరకు వుండాలన్న ఒక ప్రశ్న ఉత్పన్నం అవుతుంది. కాబట్టి ఆ విషయమ్మె కూడా క్రషింగ్ సీజన్ అయిపోయాక ఆలోచించాలని ఉంది. ఇక ఎన్నికల గురించి అడిగారు, ఇతర సహకార సంస్థలతో పాటు సహకార రంగంలోని చక్కెర ఫ్యాక్టరీలలో కూడా ఎన్నికలు నిర్వహించడానికి మేము సిద్ధంగా వున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎస్.ఎస్.ఎఫ్.లో ఎలా ఇస్తున్నారు? యూనిఫాంగా ఇస్తున్నారా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- రైతులు చెరకు పంటవేసినప్పుడు ఎరువులకుగాని, పెస్టిసైడ్స్‌కు గాని గవర్నమెంట్ ఫ్యాక్టరీలలో దాదాపు యావరేజ్‌గా 1150 రూ.లు ఇస్తున్నారు, కొన్ని ఫ్యాక్టరీస్ ఎక్కువ కూడా ఇస్తున్నాయి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఈ సంవత్సరం ఎక్కడా ఇవ్వలేదు. గవర్నమెంట్ ఫ్యాక్టరీలలో ఇవ్వలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- ఏ ఫ్యాక్టరీలో ఇవ్వలేదో స్పెసిఫిక్‌గా చెపితే స్పెసిఫిక్‌గా సమాధానం చెపుతాను. ప్రభుత్వ ఫ్యాక్టరీలలో ఇస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎన్.ఎస్.ఎఫ్, లో ఇవ్వడంలేదు, బోధన్‌లో ఇవ్వలేదు, మెదక్‌లో ఇవ్వలేదు, బొబ్బిలిలో ఇవ్వలేదు, నిజామాబాద్‌లో ఇవ్వలేదు, ఏ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో కూడా ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:-(మంత్రిగారిని ఉద్దేశించి) ఇవ్వకపోతే ఇప్పించేందుకు చర్య తీసుకోండి

9.50 ఉ శ్రీ మహ్మద్ జానీ:- తప్పకుండా ... రైతుకు కావలసిన సబ్సిడీ చెరుకు పంట పండించేటప్పుడు ఇప్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వము వహిస్తున్నదని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధర్‌రావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, మినిష్టరుగారు కమిట్‌మెంటు చేశారు - క్లియర్‌గా సమాధానం ఇవ్వాలని చెప్పండి? ఇవ్వకపోతే ఇప్పిస్తారా అని తమరు అడిగారు .. 'తప్పకుండా అని అన్నారు'. ఈ సంవత్సరానికి 1991లో ఇవ్వనియెడల, ఇవ్వని రైతాంగానికి అందరికి ఇస్తారా?

Mr. Dy. Speaker:- He has already told.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him clarify that, Sir.

Mr. Dy. Speaker:- He has already assured that...

Sri K. Vidyadhara Rao:- He has very vaguely put it. Let him clarify it, Sir.

Mr. Dy. Speaker:- He has assured that they will take action in that direction.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him clarify. Let it go on the records, Sir.

Sri Mohammed Jani:- I have already told that Government will take action to provide subsidy to the ryots in the zone of Government Factories also.

Sri K. Vidyadhara Rao:- This year?

Sri Mohammed Jani:- I told this year also.

Sri K. Vidhadhara Rao:- Thank you.

వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ప్రత్యేకింపు

10–

*3092–సర్వశ్రీ వి. శివరామ కృష్ణారావు (బద్వేలు), కె. సాయిరెడ్డి (హుజురాబాద్), టి. పురుషోత్తమరావు (వరంగల్), సి. దాసు (సత్యవేడు):– వెనకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గత ముప్పది సంవత్సరాలుగా సాంఘికంగా మరియు విద్యాపరంగా వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఉద్యోగాల్లో ప్రత్యేకింపు సౌకర్యం కల్పించిన విషయం మరియు అది ఇంకను పది సంవత్సరములపాటు పొడిగింపబడనున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఇంకను పొడిగింపును ఇచ్చుటకు ముందుగా సంవిధానంలో పేర్కొన్నట్లుగా సదరు తరగతులవారు ఉద్యోగాల్లో తగినంతమేరకు ప్రాతినిధ్యం కల్గియున్నారా అను విషయం గూర్చి తెలుసుకొనుటకు ఏదైనా సర్వేను జరిపినారా;

(ఇ) అయినచో, ప్రస్తుతం ఉద్యోగాల్లో ఆ తరగతుల వారికి ఏ మేరకు ప్రాతినిధ్యం కలదు;

(ఈ) ఆదాయంపన్ను చెల్లించుచున్న వారిని, వారి భార్య లేక భర్తలను మరియు పెద్ద పదవులలోను, లాభసాటి ఉద్యోగములలోను ఉన్న వారి పిల్లలను ప్రత్యేకింపు పరిధినుండి తొలగించుటకు ఏదైనా ప్రతిపాదన గలదా?

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖమంత్రి (శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్):–

(అ) సర్వీసులలో రిజర్వేషన్ల సదుపాయాన్ని 1970 నుండి 20 ఏళ్ళపాటు కల్పించడం జరిగింది. ఈ సదుపాయాన్ని 23–9–1990 నుండి మరో 10 ఏండ్లపాటు విస్తరించడం జరిగింది.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఈ) లేదండీ.

శ్రీ డి. శివరామకృష్ణయ్య:– అధ్యక్షా, ఇది చాలా ఇంపార్టెంటు ప్రశ్న. గత కాలంలో అనేక సమస్యలమీద కొన్ని కమిటీలు వేయడం జరిగింది. మురళీధరరావు కమిషన్ వేశారు.

ఆ కమీషన్ చాలాకాలం క్రింద రిపోర్టు సబ్‌మిట్‌చేస్తే, తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఆ రిపోర్టును ఏమి చేసింది? కనీసం యీ ప్రభుత్వం అయినా చర్యతీసుకుంటుందా, లేదా తెలియచేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రెండవది - కేంద్రప్రభుత్వంలో మండల్ కమీషన్ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత అమలుజరిగింది. ఇక్కడ యీ రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా ఆమోదిస్తున్నదా, లేదా? ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు ఆనాటి పెద్దలు కూడా ప్రశ్నించడం జరిగింది. నేను మంత్రిగారితో కోరేది ఏమిటంటే, ఇప్పుడు సర్వీసెస్‌లో బ్యాక్‌వార్డు క్లాస్, సోషియో ఎకనమిక్ బ్యాక్‌వార్డునెస్‌కు సంబంధించి మీరు ఎప్పుడు అయినా సర్వేచేశారా? ఎంత పర్సెంటేజ్ ఉన్నారు? ఇంతకాలం యీ కార్య క్రమం గురించి ఏమి చేస్తున్నారు? దయచేసి తెలియచేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్:- అధ్యక్షా, మీ ప్రశ్నలోనే ఉన్నది జవాబు కూడా. వెనుకబడిన తరగతుల వారికి యీ సోషియో ఎకనమిక్ - వారు తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నారని వారికి రిజర్వేషన్లు కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో స్టేటుగవర్నమెంటుచే ఆ రోజు దాదాపు 25 శాతం కల్పించబడింది. అయితే, మీరు ఏమైనా సోషియో ఎకనమిక్ సర్వే జరిపించారా అని అడిగారు? ఆ ప్రశ్న ఇప్పుడు ఉత్పన్నంకాదు. జనరల్‌గా ఆలోచించే విషయం ఏమిటంటే - మనం యీ రాష్ట్రంలో పల్లెటూరు నుండి పట్టణం వరకు ఎంతవరకు వెనుకబడిన తరగతులవారు సర్వీసులో ఉన్నారని ఆలోచిస్తే ఈ రోజుకు కూడా 5 నుంచి 6 శాతం లేరనే విషయం మనకు తెలుస్తున్నది. దాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ సర్వేచేసి వీరికి రిజర్వేషన్స్ అవసరం ఉందని ప్రభుత్వం 10 ఏళ్ళపాటు పొడిగించిన విషయం మనవి చేస్తున్నాను. మరొక ప్రశ్న అడిగారు - ఆర్థికంగా బాగుపడిన వారి పిల్లలకు రిజర్వేషన్స్ తొలగిస్తారా అని. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు. వెనుకబడిన తరగతుల వారు సోషల్‌గా ఎంత వరకు పెరిగారు అనే విషయం ఆలోచిస్తే - కేంద్రప్రభుత్వం రిజర్వేషన్స్ కల్పించింది. యస్.సి. యస్.టి.లకు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం రిజర్వేషన్స్ కల్పించింది. దానికి కూడా ఎలాంటి సర్వే జరగలేదు. వారికి ఆ ఆలోచన లేదు. ఇలాంటి ఆలోచన మనకు ఉందా అనే విషయం మనకు అనవసరం. ఇప్పుడు ఉన్న కండిషన్స్ బట్టి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది - మరో 10 ఏళ్ళపాటు కల్పించాలని నిర్ణయించింది. మురళీధరరావు కమీషన్‌గాని, మండల్ కమీషన్‌కు సంబంధించిగాని అది కోర్టులో ఉన్నది. దాని గురించి చర్చించడం అవసరమని నేను అనుకోవడం లేదు.

Mr. Dy. Speaker:- All right. Let us go to the next item.

ప్రకటన - అధ్యక్షుల పేర్లు

Mr. Dy. Speaker:- I have to make an announcement to the House that I have nominated the following Members to be on the Panel of Chairmen for the IV Session:

Sri K. Prabhakara Rao
Sri R. Rajagopala Reddy
Sri D. Sripada Rao
Smt. K. Prathiba Bharathi
Sri P. Ramaiah
Dr. R. Rajendra Reddy

సభా కార్యక్రమము

డా. ఎం.వి. కృష్ణారావు:- గతంలో క్వశ్చన్ అవర్‌లో 10 క్వశ్చన్స్ ఆన్సర్ చేసేవారు. వాటిని 12కు పెంచడం జరిగింది. మళ్లీ 10కి తగ్గించారు ఎందుకు?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:-14కు గతంలో పెంచారు - 10కి కూడా సమాధానాలు ఇవ్వడం లేదు. అందచేత ఆల్ పార్టీ లీడర్స్‌యొక్క అభిప్రాయం తీసుకుని 14ను 10 చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, సభాదృష్టికి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తున్నాను. నిజాం ప్రాపర్టీ రూ. 400 కోట్ల విలువైనది ఉన్నది. అంతేకాకుండా, అధ్యక్షా, గోల్డు గురించి ఒకప్పుడు చెప్పేవారు 'నిజం గోల్డు మార్కెట్‌లోకి వస్తే (మొత్తం జువెల్‌రీతో) మొత్తం గోల్డు మార్కెట్ ప్రపంచంలో పడిపోతుందని ఒక ప్రతీతి ఉండేది. అంతే కాకుండా నిజాం స్థిరాస్తులు ఆలోచిస్తే 70 ప్యాలేస్‌లు, 30 గార్డెన్స్ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కూడా - ఫలక్‌నామా ప్యాలేస్, నజారీబాగ్ ప్యాలేస్, పురాణిహావేలి ప్యాలేస్, బెటిబాగ్ ప్యాలేస్‌లు చౌమహాల్ల ప్యాలేస్ మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఇవి కాకుండా 11.91 కేజీల బంగారంతో - డైమండ్స్‌తో ఒక పీస్ ఉన్నది. అంతే కాకుండా, 6.94 కేజీల గోల్డు మరొక పీస్ ఉన్నది. ఇవి మొత్తం కూడా ఫారెన్ బ్యాంకులో పెట్టడం జరిగింది. రూ. 20 కోట్ల ఇన్‌కంటాక్సు ఎటాచ్‌మెంటు ఉన్నది. అర్బన్ సీలింగులో సుమారు 22 లక్షల స్క్వయిర్ మీటర్ల ల్యాండు ఉన్నది. ఎవరూ అమ్మవద్దు, ఎవరు అమ్మినా కూడా కొనవద్దు

అని గవర్నమెంటు నిషేధించింది. సిటీసివిల్ కోర్టులో అప్పుడు ఉన్నాయని ఎటాచ్‌మెంటు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇదేకాకుండా, ప్రిన్స్ ముకరంజా, ఫాతిమా ఫౌజియా ఎటాచ్‌మెంటు తెచ్చారు. ఈ ఎటాచ్‌మెంటులో కూడా కొన్ని అవకతవకలు జరుగుతున్నప్పటికి కూడా మేము ఒక డిక్రీ తెచ్చినప్పటికి కూడా చేయడం లేదు. అన్యాక్రాంతంగా ఆక్యుపై చేస్తున్నారు. పోలీసు కంప్లెయింటు డిజిపికి కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ట్రస్టు తరఫున ఒకతన్ని ఏజెంటుగా పెట్టారు. అసాదుల్లాఖాన్ అనునతన్ని జిపిఎగా పెట్టుకుని, వీరిద్దరు కలిసి మొత్తం ప్రాపర్టీని భూములను అన్యాక్రాంతంగా లాండు గ్రాబర్స్ ఆక్యుపై చేసుకున్నారు. మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో ఒక లేడి సెంట్రల్ మినిస్టర్‌తో సంబంధాలు పెట్టుకుని యీ వ్యవహారాలు నడిపిస్తున్నారని ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ ఉంది. ఆ లేడీ ఎవరు? ఆ సెంట్రల్ మినిష్టరు ఎవరు? ఆయన ఇన్‌ఫ్లుయెన్సు ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నది? ఎందుకు జరిగింది. తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అదేకాకుండా, చిరాన్ ప్యాలెస్ 300 ఎకరాల ల్యాండును ఇంతకు ముందు కోర్టు డైరెక్షన్ తెప్పించుకుని ఒక కాలేజీకి వెయ్యి రూపాయలు ఖరీదు గలది రూ. 20లకే ఇవ్వాలని ప్రపోజల్స్ వచ్చాయి. ఇవన్ని కన్‌సిడరేషన్ చేస్తున్నామని ప్రివియస్ గవర్నమెంటు చెప్పడం జరిగింది. మేము అనేక సందర్భాలలో ఈ గవర్నమెంటుతో డిమాండు చేశాము. దానికి సమాధానం లేదు. రిట్ డిస్‌పోజల్ చేయలేదు - ఎన్‌ఆర్‌ఐ; ఒక మెడికల్ కాలేజీకి ఇచ్చారు. ఆయన ఎక్కడ పెట్టారో తెలియదు. -

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇది నిజాంకు సంబంధించింది. ఇది జీరో అవర్ మాత్రమే ... ఓన్లీ టు మినిట్స్...

10.00 ఉ. శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- లతీఫ్‌ఖాన్ అనే వారికి మెడికల్ కాలేజి ఇచ్చారు. (ఎన్‌ఆర్‌ఐ) కాలనీ మరియు మెడికల్ కాలేజీ కట్టడానికి ఇచ్చారు. అవన్ని కోర్టు డిక్రీ వచ్చాయి. నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. వీటన్నింటికి కొన్ని సంబంధాలు ఉన్నాయి. ప్రిన్స్ ముకరంజా ఢిల్లీకి వచ్చినప్పుడు శ్రీ రాజీవ్‌గాంధీని కలిశారు. అంతే కాకుండా ప్రిన్స్ ముకరంజా హైదరాబాదులోని నిజాం కాటేజ్ గ్రౌండ్స్‌లో జరిగిన కాంగ్రెస్ మీటింగ్‌కు అటెండ్ అయ్యారు. ఆ సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఉన్నారు ఆయన (ప్రిన్స్ ముకరంజా) పిసిసి ప్రెసిడెంట్ వెంట ఓల్డ్ సిటీ అంతా పర్యటించారు. ఈ విషయాలన్నింటినీ చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని వందల కోట్ల ప్రజల ఆస్తులకు సంబంధించిన విషయం ఇది. రూ. 400 కోట్ల ప్రజాధనం విషయంలో కాంగ్రెస్ పెద్దలు కూడా కుమ్మక్కయి దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు, వీటన్నింటినీ ప్రభుత్వానికి అప్పచెప్పాలి అధ్యక్షా.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి షేమ్ షేమ్ అంటూ కేకలు)

హైదరాబాదు సిటీలో కొన్ని వందల ఎకరాల భూమి అన్యాక్రాంతం అవుతూ ఉంటే, రెవిన్యూ డిపార్ట్మెంట్, ఏమి చేస్తోంది? ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చేస్తున్నారు అధ్యక్షా. ఇదంతా ఆలోచిస్తూ ఉంటే ఈ వ్యవహారంలో వీరందరి హ్యాండ్ ఉందనే విషయం వేదితం అవుతోంది.

Mr. Dy. Speaker:- It is only Zero Hour mention, Mr. Chandrababu Naidu. Be brief. Conclude in only two minutes.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా కోరేది ఏమంటే, ముఖ్యమంత్రిగారిని స్టేట్మెంట్ యివ్వమనండి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- జీరో అవర్ అంటే రెండు నిమిషాలే ఏవయిల్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:-అధ్యక్షా, 400 కోట్ల రూపాయలను ప్రొటెక్టు చేయాలి. ఈ విషయంలో ఏమి చేస్తారో చెప్పాలి.

Sri P. Ramachandra Reddy:- I want to raise one point.

(Interruptions)

Sri P. Ramachandra Reddy:- Please allow me to say. Sir, I want to draw the attention of the Chair.

Mr. Dy. Speaker:- All right.

(Sri N. Chandrababu Naidu was on his legs)

Mr. Dy. Speaker:- I withdraw the mike to Mr. N. Chandrababu Naidu. I want Mr. P. Ramachandra Reddy to speak.

(Interruptions)

Mr. Dy. Speaker:- Mr. Chandrababu Naidu, it is only Zero-Hour mention. You should not

misuse the opportunity given to you. During Zero-Hour, only mention is allowed; but not for a lecture, as you like.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారిని స్టేట్‌మెంట్ యివ్వమనండి.

Mr. Dy. Speaker:- Anything expressed by Mr. N. Chandrababu Naidu hereafter will not go on record.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- అధ్యక్షా, వాస్తవాలు చెప్పడానికి భయమా?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- గతంలో జీరో అవర్ అనేది రూల్స్‌లో లేకపోయినా, ఒక అండర్‌స్టాండింగ్ ప్రకారం, ఒక పార్టీవారు ఒక సబ్జెక్టు మీదనే జీరో అవర్‌లో రెయిజ్ చేయాలన్న ఉండేది. కావాలంటే రికార్డు తీసిచూడండి. ఒక రోజు ఒక పార్టీ ఒకే అంశం మీద రెయిజ్ చేయడానికి అవకాశము యిచ్చాము. బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో ఈ నిర్ణయం మీద రీయిటరేట్ చేశాము. రూల్సులో లేకపోయినా, ఒక సాంప్రదాయం ప్రకారం నడుపుతున్నాము. ఒకటి కంటే ఎక్కువ సబ్జెక్ట్సు మీద రెయిజ్ చేయకూడదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- ఒకటే సబ్జెక్టు సర్.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- నేను స్పీకర్‌గా ఉండగా, ఎవరయినా రెండు సబ్జెక్టులు రెయిజ్ చేసినప్పుడు, రెండవ సబ్జెక్టు రికార్డ్స్‌లోకి పోదు అని రూలింగ్ యిచ్చాను. దేశంలోని సమస్యలన్నీ జీరో అవర్‌లో రావాలంటే ఎలా? జీరో అవర్‌లో ఒక పార్టీ ఒక సబెక్టు మీదనే రెయిజ్‌చేయాలి. లేకపోతే అసెంబ్లీ అజెండా నడవదు. జీరో అవర్‌ను కన్‌టినన్యూ చేశాము. మొదటి రోజు మొదట రెయిజ్‌చేసే హక్కు మీకు ఉంది రెయిజ్ చేయండి. కానీ ఒకటికి మించిన సబ్జెక్టులను రెయిజ్ చేయడానికి వీలు లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా సీనియర్ మంత్రులు శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు యిది దేశంలో ఉండే సమస్య అంటున్నారు. శ్రీ చంద్రబాబునాయుడు లేవనెత్తింది నిజాం ప్రాపర్టీ అన్యాక్రాంతం కావడం గురించి. ఈ విషయంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం ఏమి చర్యతీసుకుంటోంది? ముఖ్యమంత్రిగారు

కేటగారికల్ స్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలని, నిజాం ప్రాపర్టీని ప్రొటెక్టు చేయాలని, మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరులు దుర్వినియోగం కాకూడదనే ఉద్దేశంతో ఆయన ఈ యిస్యూను రెయిజ్‌చేశారు. అందుకు సంబంధించిన వివరాలను చెప్పారు. గతంలో కూడా లేవనెత్తినప్పటికీ ఈ ప్రభుత్వం 'చెవిటివాని ముందు శంఖం వూది నట్లుగా' ప్రవర్తించింది. నిజాం ప్రాపర్టీని ప్రొటెక్టు చేసే విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారి నుండి కేటగారికల్ స్టేట్ మెంట్ రావాలని మేము కోరుతున్నాము. ఎంక్రోచ్ అయిన ప్రాపర్టీ విషయం ఫిగర్స్‌తో సహా ప్రెస్‌లో వచ్చింది. దాని విషయం అడిగితే వారు దేశంలో సమస్యలు అంటారు ఏమిటండి? కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంట్ రాజీవ్‌గాంధీతో సంబంధాలు ఉన్నాయని అంటారు. కాదు అనుకుంటే 'కాదు' అని చెప్పుమనండి. గుమ్మడికాయల దొంగ అంటే భుజాలు తడుముకోవడం ఎందుకు? We want a statement by the Chief Minister that the Nizam's property will be protected because the property is being encroached.

Mr. Dy. Speaker:- Whether the Hon'ble Chief Minister would like to state anything? Otherwise, leave it there. Now, Sri P. Nageswara Rao.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:-రూ. 400 కోట్ల ఆస్తి. ప్లాట్‌ఫర్‌సేల్ అని ప్రెస్‌లో ఫోటోస్‌తో సహావచ్చింది. మీరే చెప్పండి

Mr. Dy. Speaker:- You have asserted and the Government noticed. You cannot compel for an answer from the Government during Zero-Hour.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నిన్నటి పేపర్లలో ఫొటోస్‌తో సహా వచ్చాయి.

Mr. Dy. Speaker:- You cannot compel for a reply from the Government during Zero-Hour. that is the practice followed in the Lok Sabha and you have agreed for it in the BAC meeting held yesterday. నిన్న బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో కూడా మాట్లాడుకున్నాము. జీరో అవర్‌లో రెయిజ్ చేసిన దానికి ప్రభుత్వానికి యిష్టం ఉంటే, ఆన్సర్ సిద్ధంగా ఉంటే యిస్తారు, లేకపోతే లేదు. అంతే తప్ప మీరు ప్రభుత్వం తరఫునుండి సమాధానం కొరకు పట్టుపట్టకూడదు. మనం లోకసభ ప్రాక్టీస్‌ను అడాప్ట్ చేశాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- అధ్యక్షా, చిన్న క్లారిఫికేషన్ అధ్యక్షా ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒత్తిడి చేయాలనే ఆలోచన మాకు లేదు రూ. 400 కోట్ల నిజాం ప్రాపర్టీ దుర్వినియోగం అవుతోంది. (బెల్) ఈ ప్రభుత్వం లూటీ చేస్తున్నవారికి సహాయం చేస్తుందంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ప్రజలే త్వరలో తీర్పు చెబుతారు.

Mr. Dy. Speaker:- No repetition please. You cannot misuse this House to make any statement. More than sufficiently you have availed of your opportunity.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా ఇది మా డిమాండ్. అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో 304 క్రింద నోటీసు కూడా యిచ్చాము. ఆడ్మిట్ చేయండి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అది వేరే విషయం. -

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఇంత పెద్ద యిస్యూ యిగ్నోర్ చేస్తే యిక అసెంబ్లీ ఎందుకండి?

Mr. Dy. Speaker:- You come through other channels. We will consider it. If you want a definite reply you come through other cannels. Other channels are open to you. You cannot speak as you like. Leave it there.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, 304 క్రింద అడ్మిట్ చేయండి.

Mr. Dy. Speaker:- You come through other channels. Then you can compel for an answer and not now.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఈ యిస్యూ పేపర్‌లో కూడా వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రొటెక్టు చేస్తారా? ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమనండి. ఇది పబ్లిక్ ప్రాపర్టీ.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- నోటీసు యిచ్చారా? నోటీసు యిస్తే కన్సిడర్ చేస్తాము. అప్పుడు మీరు ప్రభుత్వాన్ని కంపెల్ చేయవచ్చు, యిప్పుడు కాదు

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఇదే రూ. 400 కోట్లకు సంబంధించిన యిస్యూ, ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటి స్పీకర్:- నోటీస్ యివ్వండి, అడ్మిట్ చేస్తాము.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు:- యిచ్చామండి.

శ్రీ ఇబ్రహీం-బిన్-అబ్దుల్లా మస్కటి (యాకుత్‌పురా):- అధ్యక్షా, 304 క్రింద తప్పకుండా అడ్మిట్ చేయాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి ఇంజనీరింగ్ కాలేజెస్‌లో రూ. 10 వేలవరకు సూమారుగా ఫీజులు పెంచారు. లాభనష్టాలను దృష్టిలో వుంచుకునే పెంచారు. ఆ నిర్ణయాన్ని గురించి నేను చర్చించడం లేదు. టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్‌కు యిందులో నుండే జీతాలు యివ్వవలసి వుంటుంది అధ్యక్షా, అవి గవర్నమెంట్ యిన్‌స్ట్రక్షన్స్, అందుకే రూ. 10 వేలకు పెంచారు. విజయవాడ సిద్ధార్థ కాలేజ్, కొచ్చెర్లపల్లిలోని కోనేరు లక్ష్మయ్య కాలేజీల లోని టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్‌కు జీతభత్యాలను యివ్వడం లేదు అధ్యక్షా. కాబట్టి ఒక విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి 10·10
దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఆయన కూడా గతంలో ఎడ్యు ఉ.
కేషన్ మినిస్టర్‌గా ఉన్నారు కాబట్టి. 1984-85వ సంవత్సరంలో రూ. 40 లక్షలు వసూలుచేశారు. రూ. 33 లక్షలు ఖర్చు చేయాలి. రూ. 22 లక్షలే ఖర్చు చేశారు. 1987లో రూ. 55 లక్షలు వసూలుచేశారు. రూ. 44 లక్షలు ఖర్చుచేయాలి. రూ. 26 లక్షలే ఖర్చుచేశారు. టీచింగ్ అండ్ నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్‌కి 1988లో రూ. 65 లక్షలు వసూలుచేశారు. రూ. 52 లక్షలు ఖర్చుచేయాలి. రూ. 29 లక్షలే ఖర్చుచేశారు. 1989లో రూ. 76 లక్షలు వసూలుచేశారు. రూ. 60 లక్షలు ఖర్చుచేయాలి. రూ. 33 లక్షలే ఖర్చుచేశారు. ఇంత వివరంగా ఉన్నాయి. కోనేరు లక్ష్మయ్య ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ, సిద్ధార్థ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ హంగర్ స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు. దీనిని ఆపడానికి, టీచింగ్ అండ్ నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్ శాలరీస్ రెగ్యులర్‌గా చెల్లించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:-అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగా చెన్నారెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ట్రస్టు బోర్డు మెంబర్స్‌ని వేశారు. వేసిన తరువాత, వారందరూ

ప్రమాణ స్వీకారంచేశారు. ఆ తరువాత వారందరినీ సమావేశానికి పిలిచారు. ఆ తరువాత ప్రమాణస్వీకారంచేసి, సభకు హాజ రయిన ఒక సభ్యుడిని "చెన్నారెడ్డిగారు నామినేట్ చేయలేదనీ, వారు నామినేట్ చేసిన వ్యక్తి నీవు కాదు, పొరపాటున ప్రమాణ స్వీకారం అయింది కాబట్టి మీటింగ్ నుంచి బయటకు పొమ్మని" చెప్పారు. ఈ నేపథ్యంలో ఏమి చర్యతీసుకుంటారో ముఖ్య మంత్రిగారు చెప్పాలి. జనార్ధనరెడ్డిగారి నేతృత్వంలో క్రొత్త మంత్రులు ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. వారిని సభకు పరిచయం చేయండి కొంపదీసి వారికి కూడా అనుమానం వస్తుందేమో, వారు అనుకున్న మంత్రిగారే ప్రమాణస్వీకారం చేశారా అనే అను మానం వస్తుంది. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంకు సంబంధించి ఆ బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్ విషయంలో ఏం చర్య తీసు కున్నారు? సమాధానం ఏమిటి? ఇది పరిపాలనా వ్యవహారాన్ని స్పష్టంచేస్తుంది కనుక, ప్రభుత్వం దీనిని డిఫెండ్ చేసుకో వాలని మనవిచేస్తున్నారు మంత్రులను సభకు పరిచయం చేయించండి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రులు చాలా కాలం నుంచీ పరిచయం ఉన్నవారే కనుక....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- తిరుమల తిరుపతి దేవ స్థానంలో, భగవంతుని సమక్షంలో జరిగిన పొరపాటు, ఇక్కడ కూడా జరుగరాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు. ఆ తప్పు రెక్టిఫై కాలేదు. అదేదో తెలిస్తే బాగుంటుంది. చెప్పాలి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- గవర్నమెంట్ ఫాలో అయింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆయనను సమావేశం నుండి బయటకు పంపారు. ఆ నేపథ్యంలో మన సంగతేమిటి? ఇది కూడా చూడాలి కదా?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.- మంత్రుల విషయంలో అట్లా జరగదు

(Interruptions)

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- In the light of those things, I request the Hon. Chief Minister to introduce all the Ministers.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రుల విషయంలో లోగడ కూడా ఏమీ జరగలేదు. ఇప్పుడేమీ జరగదు

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- జీరో అవర్ విషయం చెప్పడానికంటే ఒక విషయం ముందు చెప్పాలి. సత్సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పడం చాలా మంచిది. పార్లమెంటులో ఈ సాంప్రదాయం ఉంది. మంత్రులను పరిచయం చేస్తారు. ఒకే పేరుతో నలుగురు సభ్యులు ఇక్కడున్నారు. ఉదాహరణకు ఏ రామచంద్రా రెడ్డిగారో తెలుసుకోవడం కష్టం అవుతుంది. ప్రమాణ స్వీకార కార్యక్రమానికి కూడా అందరినీ పిలవడం లేదు. సభ్యులందరూ అటెండ్ కావడంలేదు. పరిచయంచేస్తే తప్పులేదు. చేస్తే మంచిది, ఇక నేను చెప్పేది హెల్త్ అండ్ మెడికల్‌కు సంబంధించిన విషయం. ఆ శాఖ మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. నాన్ మెడికల్ అసిస్టెంట్స్ జోన్ 6లో - హైదరాబాదు జోన్‌లో సుమారుగా 200 వేకెన్సీలున్నాయి. ఈ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఫండ్స్ కూడా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇస్తుంది. వాటిని ఖర్చు చెయ్యకపోతే బహుశా తిరిగి వెనక్కిపోవచ్చును. ఎప్పుడు వాటిని ఖర్చుచేస్తారు? ఎందుకు చెయ్యడం లేదు? చెప్పగలిగితే బాగుంటుంది. ఇప్పటికయినా, శ్రద్ధతీసుకుని చేస్తారా? ఒక హామీ ఇస్తారా? వారు ఇచ్చిన రిప్రజంటేషన్‌ను తమ ద్వారా మంత్రిగారికి పంపుతున్నాను.

(రిప్రజంటేషన్‌ను అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారేమో? తరువాతయినా సరే చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 15, 20 రోజుల్లనుంచి పెయిడ్ సెక్రటరీస్ నిరాహార దీక్షచేస్తున్నారు. అమరణ నిరాహార వ్రతం కూడా కొందరు చేస్తున్నారు. సెక్రటేరియట్ ప్రక్కన, జిల్లాలలో కూడా చేస్తున్నారు. ఈ సమస్యను ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేస్తుందా? మొత్తం కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో, దీనివల్ల కార్యకలాపాలు స్టాండ్‌స్టిల్ అయినాయి. ప్రభుత్వం పరిష్కరిస్తుందా? రెండవ విషయం.... క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్‌కు ఇంటర్వ్యూ తీసుకుని, రిటెన్ టెస్టులో వారు పాసయిన తరువాత కూడా వారు కూడా నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. కనీసం ప్రభుత్వం వారిని పిలిచి ఇది అవుతుందని, ఇది కాదని ఏదో ఒకటి చెప్పే పరిస్థితి ఉండాలి కదా? అది లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి, ఈ సమస్యను గమనంలోకి తీసుకోవాలి. వేకెన్సీలున్నాయి, క్వాలిఫై చేయబడిన వారున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదో ఒక పరిష్కారం చేయ్యాలి. వారు చెప్పాలి.

شری سید سجاد :- جناب ڈپٹی اسپیکر صاحب - میں چیف منسٹر صاحب کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ شہر حیدرآباد کے سارے مساجد سے لاؤڈ اسپیکرس اور سائرن نکال دیئے گئے ہیں - اب رمضان کا مہینہ آچکا ہے - اس تعلق سے سلطان صلاح الدین اویسی صاحب نے بھی چیف منسٹر سے نمائندگی کرچکے ہیں - اگر چیف منسٹر صاحب سیکولر ہیں تو اس معاملہ پر ضرور غور کریں گے - چیف منسٹر صاحب نے وعدہ بھی کیا تھا کہ لاؤڈ اسپیکرس اور سائرن کے مساجد میں استعمال کرنے کی اجازت دیں گے لیکن آج تک اس پر عمل نہیں ہوا - چیف منسٹر صاحب نے کہا کہ میں نے اس تعلق سے کمشنر آف پولیس کو ہدایت دیدیا ہوں - لیکن جب ہم کمشنر پولیس سے نمائندگی کئے تو انھوں نے کہا کہ ہمیں چیف منسٹر صاحب کی جانب سے کوئی ہدایت نہیں ملی ہے - آج گورنمنٹ میں فحاشی کے اڈے اور بار کھولنے کی اجازت مل جاتی ہے لیکن مساجد میں لاؤڈ اسپیکرس استعمال کرنے کی اجازت نہیں ملتی ہے - شہر حیدرآباد میں جو غریب لوگ فٹ پاتھ پر کاروبار کرتے ہیں ان کو پولیس ستا رہی ہے - ان کے سامان اٹھا کر پھینک دے رہی ہے - کانگریس پارٹی یہ کہتی ہے کہ ہم غریبی کو دور کرتے ہیں لیکن اب ایسا معلوم ہوتا ہے کہ کانگریس پارٹی غریبوں کو ہٹا رہی ہے - فٹ پاتھ پر کاروبار کرنے والے لوگوں کو جب تک نہیں ہٹانا چاہئے جب تک انھیں کوئی متبادل جگہ فراہم نہ کریں میں چیف منسٹر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ وہ اسکا جواب دیں -

شری پی راجندر ریڈی :- شروع میں آپ جو جملہ کہے ہیں وہ پھر دھرائیے -

شری سید سجاد :- مساجد کے اندر جو لاؤڈ اسپیکرس اور سائرن استعمال ہوتے تھے اسکو بند کردیا گیا ہے - اب رمضان کا مہینہ آچکا ہے ہمیں چار بجے رات کو اٹھنا پڑتا ہے - ہماری عوام کی آواز کو ہمیں فلور پر کہنا پڑتا ہے - فٹ پاتھ پر جو غریب بیوپاری ہیں انکو بیدخل کیا جارہا ہے - انھیں بیدخل نہیں کرنا چاہئے اور مساجد میں لاؤڈ اسپیکرس اور سائرن استعمال کرنے کی اجازت دیجائے -

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- స్పెసిఫిక్‌గా కావాలంటే, నోటీసివ్వండి. అడ్మిట్ చేస్తాను.

శ్రీ ఇబ్రహిం-బిన్-అబ్దుల్లా మస్కతి:- అధ్యక్షా, తమరు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు. నిన్న నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసాను. వారన్నారు. "కమీషనర్‌కు నేను ఆర్డర్ ఇచ్చాను." అన్నారు. నిన్న ఉదయం కమీషనర్‌తో మాట్లాడితే "మాకేమీ రాలేదు, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పలేదు" అన్నారు, మాకేమీ అర్థం కాలేదు, ఆయన ఒక మాట, ఈయన ఒక మాట చెబితే ఎట్లా? సి.ఎం. గారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. వారు ఆర్డర్ ఇస్తే బాగుంటుంది. రంజాన్ వస్తోంది. స్కారన్, లౌడ్ స్పీకర్..

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆల్‌రైట్.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- నాకు ఈ విషయమ్మై ఎంతో మంది ముస్లిం సోదరుల నుంచి దరఖాస్తులు వచ్చాయి. నేను నిన్ననే దీనికి తగిన ఉత్తర్వులు ఇచ్చాను. మస్కతీగారు కూడా నా వద్దకు వచ్చారు. ఈ రోజు ఉదయమే కమీషనర్‌కు చెప్పాను. సాయంత్రంలోగా ఇంప్లిమెంట్‌చేసి చెప్పాలని చెప్పాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట):- తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇది మన సభకు మరియు స్పీకర్‌గారి యొక్క గౌరవానికి, అధికారానికి సంబంధించిన ముఖ్య అంశము. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా పోర్ట్‌ఫోలియోలు వారి వద్ద పెట్టుకున్నారు. సరే, పెట్టుకోనివ్వండి. శాసనసభలో ఆయా సమస్యల మీద, ఏ మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలనేది ఉన్నదో నిర్ణయించి, స్పీకరుగారి ఆమోదంపొంది. సభకు ఇవ్వడం ఇంతవరకూ వస్తున్న ఆనవాయితీ. కానీ ఈసారి ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చేశారంటే 11వ తేదీన నిర్ణయం తీసుకుని, స్పీకరుగారి ఆమోదం పొందలేదు, సభకు ఇవ్వలేదు, మాకు ఇవ్వలేదు, ప్రెస్‌కు ఇచ్చారు. ఇదెక్కడి సాంప్రదాయం? ఇదేమీ పద్ధతి? ఎందుకు జరిగింది ఈ పొరపాటు? వాస్తవంగా చెప్పాలంటే రాజ్యాంగం ప్రకారం, రూల్స్ ప్రకారం ఒక్కొక్క మంత్రి రోజువారి వ్యవహారాలలో స్వతంత్రంగా వ్యవహరించాలి. అట్లా కాకుండా పోర్ట్‌ఫోలియోలన్నీ వారి వద్దనే పెట్టుకున్నారు. ఒక్కరే సమాధానం చెప్పలేరు కనుక కొందరికి పంచినప్పుడు, స్పీకరుగారి ఆమోదంపొందాలి. మాకు చెప్పాలి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు డవుట్ ఉండవచ్చు. నాకు పంపారు. నేను పర్మిట్ చేశాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- 11న ఎప్పుడు పంపారు?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- పంపారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- పంపారన్నారు కనుక అంగీకరిస్తున్నాను. మాకు చెప్పకుండా బయట ఎట్లా ప్రకటిస్తారు? ఈ రోజు సభలో పెట్టారు. 11వ తేదినే ప్రెస్‌కు ఇచ్చారు. ఇదెట్లా? ఇది సభా గౌరవానికి తగుతుందా? దీని మీద ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్ కావాలి. కనీసం భవిష్యత్తులో అయినా ఇట్లా జరగకుండా జాగ్రత్త తీసుకుంటారా?

ఉ. 10.20 మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మెంబర్స్ అందరికి అడ్వాన్స్‌గా తెలియజేయాలి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఔనండి. మరి ప్రెస్‌కు ఎట్లా పోతుంది? 11వ తారీఖున ప్రెస్‌లో వచ్చింది. ఇది మంచి సంప్రదాయంకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారిని విషయం చెప్పమనండి. ఇది పాలసీ మ్యాటర్ కాదు కదా? కాన్స్టిట్యూషన్, రూల్స్ ప్రకారం చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. దీని అర్థం ఏమంటే ముఖ్యమంత్రిగారు హౌసును గౌరవించేది లేదు.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- అది గవర్నమెంటుగా మేము పత్రికలకు ఇవ్వలేదు. మేము తమకు పంపించాము. మంత్రులకు ఇన్‌ఫారమ్ చేసాము. మీరు సభ్యులకు ఇన్‌ఫారమ్ చేసారు. పత్రికలలో వచ్చింది. అది మేము ఇవ్వలేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- నిన్న కూడా కటింగ్ మీకు పంపించాను. ఇంకో పేపర్ కటింగ్ కూడా ఉంది. అది కూడా మీకు పంపిస్తాను.

(పేపర్ కటింగ్ అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇది కాన్‌ఫిడెన్షియల్ మ్యాటర్ కాదు. అది పత్రికలలో అనేక రకాలుగా రావచ్చు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అది కాదండి. కాన్ఫిడెన్షియల్ మ్యాటర్ కాకపోతే - అటువంటప్పుడు హౌసుకు ముందు తెలపాలి అన్నటువంటి రూట్సు ఎందుకు? హౌసుతో సంబంధం లేదు. నేరుగా ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నీ బయటకు తెలపవచ్చు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దీనిని హౌసుకే ముందు తెలియజేయాలని ఏమీ లేదు. ఓంకార్ గారూ మీకు తెలియనిదేముంది? దిసీజ్ నాటాఫ్ ది సచ్ మ్యాటర్.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- కాదండి. మీరు అంత తేలికగా దీనిని తీసి వేయడం మంచిది కాదు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇక్కడ బులిటిన్ ఇచ్చారు. మెంబర్లకు ఇండివిడ్యుయల్‌గా ఇవ్వలేదు. 11న మీకు ఇన్ ఫారమ్ చేయలేదు. ఇక్కడికి వచ్చిన తరువాత ఇన్‌ఫార్మ్ చేసారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- మాకు ఇవ్వాళ ఇచ్చారు. అంతకు ముందు ఇళ్లకు పంపించలేదు కదా?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఒక వేళ ప్రెస్‌లో వచ్చినా ఫర్ ది బెనిఫిట్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ తప్ప - దీనిలో సీరియస్‌గా తీసుకో వలసింది కానీ, ప్రివిలేజ్ ఎఫెక్ట్ అయ్యేది కాని ఏముంది? It is not related to our rights and privileges.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- దురదృష్టం ఏమంటే చాలా విష యాలు మన హౌసులోకి రాకుండానే. సభ్యులకు తెలపకుండానే. స్పీకర్ గారి ఆమోదం లేకుండానే బయట ప్రకటించబడుతున్నాయి ఇది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. దాని విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? చెప్పండి. చివరకు నిన్న బి.ఏ.సిలో చేసిన నిర్ణయాలు కూడా బయటకు వెళ్లాయి. ఇవ్వాళ హౌసులో తెలిపారు. అవి నిన్నే ప్రెస్‌కి పోయ్యాయి. అవన్నీ ఎట్లా జరుగు తున్నాయి? కొన్ని విషయాలలో జాగ్రత్త తీసుకోకపోతే లాభం లేదు. ఇప్పటికయినా ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆ విషయంలో హామీ ఇవ్వమనండి. ఇలాంటివి ఇక జరగనివ్వమని చెప్పమనండి.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆల్‌రైట్.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన రెడ్డి:- ఇప్పుడు జరగకపోతే ఇటు వంటి తప్పు ఇక జరుగుతుందని చెప్పాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఓంకార్ గారు చెప్పిన విషయంలోనే నిన్న ప్రివిలేజ్ మోషన్ కూడా ఇచ్చాను. దీనిపైన లెజిస్లేటివ్ ఎఫైర్స్ మంత్రిగారి పైన ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాను. మీరు దానిలో సంతకం కూడా పెట్టారు. ఓంకారు గారు తీసారు కాబట్టి వారికిచ్చే జావాబు లోనే దీనికి కూడా సమాధానం చెప్పించండి సరిపోతుంది. సమయం వేస్టు కాకుండా. మాకు ఇవ్వకపోతే ఇవ్వకపోయారు కాని మీకు తెలియకుండా ఈ కార్య క్రమాలు చేయడం మంచి పద్ధతికాదు. బేసిక్‌గా మీరు కాంగ్రెసు వారు అయినప్పటికి ఇప్పుడు మీరు మా అందరి వారయ్యారు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దిసీజ్ ట్రూ. డెలిగేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ పేపర్ మాకు పంపారు. మేము అప్రూవ్ చేసాము

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- డెలిగేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ కాదు సర్. మీ దృష్టికి తీసుకు రాకముందే పేపర్లలో వచ్చింది రికార్డులలో చూడండి. పత్రికలలో వచ్చిన ఒక రోజు తరువాత మీకు వచ్చాయి. శాసనసభలో వచ్చాయి. "కాబట్టి ఇటీజ్ బ్రీచ్ ఆఫ్ ది ప్రివిలేజ్ ఆఫ్ ది హౌస్". సర్ మీ దృష్టికి రాకముందే పేపర్లలో వచ్చాయి. మేము స్పష్టంగా చూసాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మాకు రావడం మేము బులిటెన్ చేయడం జరిగింది. మెంబర్లకు కమ్యూనికేట్ చేయలేదు. ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఏముంది?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- పొరపాటయిందని ఒప్పు కోవాలి శాసనసభ స్పీకరు గారికి రాకముందే మేము పేపర్లలో చూసాము. అయ్యా మీకు తెలియదు. సెక్రటరి గారికి తెలియదు శాసన సభ్యులెవరికి తెలియదు పేపర్లలో వచ్చింది. మేము చూసాము. మీరు చూసారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. గతంలో కూడా ఇప్పుడు మంత్రిగా ఉన్న అధ్యక్షుల వారు మీ స్థానంలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఎలాంటి గౌరవం ఇచ్చారో మీకు తెలుసు. ఇక ముందు ఆ విధంగా కాకుండా మనం అందరం కలసి స్పీకర్‌గా ఎవరు ఉన్నప్పటికి కూడా గౌరవం ఇవ్వాలి. మేము గుర్తు చేస్తున్నాము తప్ప మాకు ఇంకో దురుద్దేశ్యం లేదు. పేపర్లలో రావడానికి కారణం ఎవరయినా కాని పొరపాటయిందని మంత్రి గారు చెప్పినట్లయితే హుందాతనంగా ఉంటుంది. బాగుంటుంది. అది మీకు గౌరవం ఇచ్చినట్లుగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మిష్టర్ రత్నాకర రావు ...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు.- అధ్యక్షా, ఇంత సేపూ మేము మాట్లాడింది ఏమయింది?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ - సి.ఎం.గారు ఇందాకనే చెప్పారు కదా: ఓంకార్ గారిక చెప్పారు మెంబర్స్ వారు నోట్ చేసుకున్నారు. నేను ఫాలో అయ్యాను. వారు నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు - పొరపాటు వాళ్ళు చేసారు. మేము మిమ్మల్ని కోరుతున్నాము మీరు - వారి చేతులలోకి మమ్మలను పంపితే ఎట్లా?

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- గవర్నమెంటు నోటు చేసుకున్నారు. ఇక వదిలేయండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- మళ్ళీ మమ్మల్ని వారి దగ్గరకు పంపితే ఎలా? తప్పు చేసింది ఎవరు? మీకు పవర్స్ ఉన్నాయి. మేము గుర్తు చేస్తున్నాము. మీ గౌరవం కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికీ, మా అందరికి ఉంది. మీ దృష్టికి రాకుండా పేపర్లో వచ్చింది. ఎందుకు వచ్చాయి? పొరపాటు అని ఒక మాట చెబితే అయిపోతుంది. మేము చేసింది పొరపాటని వాళ్ళు నోట్ చేసుకుంటారు. అర్థం చేసుకుంటారు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మాకు పంపకుండా, మా పర్మిషన్ లేకుండా పేపర్కు వెళ్ళడం పొరపాటేనండి. కాని వెళ్ళినట్లు గవర్నమెంటు నోట్ చేసుకున్నారు.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Let them realise and note the same point.

శ్రీ జె. రత్నాకర రావు: (బుగ్గారం):- అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం సారంగాపూర్ మండలంలో వడగళ్ళ వాన పడి విపరీతంగా నష్టం సంభవించినప్పుడు ఈ సభలో అప్పుడున్నటువంటి గౌరవ రెవిన్యూ శాఖా మాత్యులు గారు ఎకరానికి రూ. 200 లు ఇస్తామన్నారు. ఇప్పటివరకూ కూడా ఇవ్వలేదు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రి గారు నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ డి.ఎస్.రెడ్యానాయక్:- అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం. 1964 సంవత్సరపు గ్రామ పంచాయతీ చట్టం ప్రకారం గ్రామ పంచాయతీల ఆదాయం పెంచాలన్న ఉద్దేశ్యంతో గ్రామ పంచాయతీలలో ప్రవేశ రుసుము ఒక రూపాయి. రహదారి రుసుము ఒక రూపాయి నిర్ణయం చేసారు. అప్పుడు పశువు ధర రూ. 200 లు ఆ విధంగా ఉండేది. ఇప్పుడు రూ. 2 వేలు 3 వేలు వరకూ కూడా ధర పెరిగింది. అందుకోసం అటువంటి రుసుమును ఒక రూపాయి నుంచి 5 రూపాయల వరకూ పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. గ్రామ పంచాయతీల ఆదాయం పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. హెచ్.పి కి అక్కడ ఏడు రూపాయలని చెప్పి లైసెన్సు రుసుము నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. దానిని కూడా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా సంతలలో కంట్రాక్టర్లు ఒక రూపాయి విధించే చోట ప్రవేశ రుసుము రెండు రూపాయలు విధించే చోట 20, 30 రూపాయలు విధిస్తున్నారు. గ్రామ పంచాయతీల ఆదాయం పెరగడానికి ప్రవేశ రుసుము, రహదారి రుసుము ఒక రూపాయి

నుంచి 5 రూపాయల వరకూ పెంచడానికి చర్య తీసుకుని చట్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది హెచ్ పి లైసెన్సు ఇచ్చేటప్పుడు 7 రూపాయల కంటే అదనంగా చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆల్ రైట్.

శ్రీ డి ఎస్. రెడ్యానాయక్ (డోర్నకల్):- వేలాది గ్రామ పంచాయతీల విషయం సర్.. ముఖ్యమయినది. జవాబు ఇప్పించాలి.

Mr. Deputy Speaker:- The Government have noted your feelings. They have noted your suggestions. You cannot expect a reply.

శ్రీ డి. శ్రీపాద రావు (మంథని):- మీ నోటీసుకు ఒక విషయం తీసుకు రావాలని అనుకుంటున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- Tomorrow.

(Interruptions)

There is an understanding. Each party should mention only one point ......

(Interruptions)

Sri D. Sripada Rao:- There cannot be a Special Enforcement force in any District except in Karimnagar District. I want to inform you, Sir. I have brought to the notice of the Minister for Civil Supplies about the matter.

Mr. Deputy Speaker:- You can raise the issue tomorrow. There is an understanding that each party has to raise one issue only ....

Sri D. Sripada Rao:- Let the Hon. Minister note Sir, otherwise by tomorrow some more lakhs would be misappropriated. The Minister knows this issue.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వృత్తి విద్యా ఉపాధ్యాయ సంఘం వాళ్లు ఆరు డిమాండ్ల మీద ఒక పిటిషన ఇచ్చారు. అది మీకు పంపుతున్నాను. దానిని పిటిషన్ కమిటీకి పంపించండి.

(పేపర్లు అధ్యక్షులకు అందజేశారు)

ఉ.
10.30

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయం - రాష్ట్రములో విద్యుత్‌కొరత గూర్చి.

శ్రీ ఏ. చంద్రశేఖర్ (వికారాబాద్):- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్నటువంటి విద్యుత్ సరఫరా విధానం వల్ల ఈ నాడు రాష్ట్రంలో రైతాంగం పరిస్థితి చాలా దారుణంగా పరిణమించింది అని చెప్పుకోవడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ప్రభుత్వం వచ్చి రాగానే ఇక సంవత్సరంలోగా ఎటువంటి బాధ లేకుండా, కోత విధించకుండా, ఆన్‌ఇంటర ప్టెడ్‌గా సప్లయి ఇస్తామని గత బడ్జెటు సమావేశంలో విద్యుత్ శాఖామంత్రి గారు స్పష్టంగా ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి ఇచ్చిన హామీని ఈ ప్రభుత్వం నిలబెట్టుకోవడంలో పూర్తిగా విఫలమయిందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు కరెంటు కోత తప్పడం లేదు. మళ్లీ పెంచి వేసినందువల్ల ప్రజలకు అనేక ఇబ్బందులు జరుగుతున్నాయి. గతంలో రోశయ్య గారు ఇదే సభలో తమ బడ్జెటు ప్రసంగంలో. బడ్జెటు పుస్తకాలలో చెప్పారు. వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చి ఉన్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఉత్పత్తి 386 మెగా వాట్లు అదనంగా తోడవుతుంది అన్నారు. మళ్లీ నిన్న గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగంలో చూపించిన దానిని బట్టి విద్యుత్తు ఉత్పత్తి సాధించడంలో కూడా ఈ ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమయిందని తెలుస్తోంది. ఈ విద్యుత్తు విధానాన్ని పరిశీలిస్తే కేవలం బడా పారిశ్రామిక వేత్తలకు డబ్బు ఉన్న వాళ్లకు ప్రభుత్వం కొరాముక్క కాస్తున్నట్లుగా ఉంది. వేలాది ప్రజానీకానికి, గిరిజన ప్రాంతంలో ఉండే వారికి, మన రాష్ట్రానికి తద్వారా దేశానికి అన్నం పెడుతున్న రైతాంగం మీద ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం ప్రేమా, అభిమానం లేనట్లుగా ఉంది. పేద ప్రజల యొక్క నోట్లో, రైతాంగం యొక్క నోట్లో మన్ను కొట్టే విధంగా ఉంది కేవలం సత్యదూరమయిన ప్రకటన లతో నిన్న గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో కూడా సంఖ్యా పరమైన వివరాలు ఇచ్చారు. కేవలం సత్యదూరమయినవి, కాకమ్మ కథల

మాదిరిగా ఉన్నాయి. వాస్తవాలుగా లేవు. సమ్మె పరిస్థితి లేదు. ఆనాడు బడ్జెటు ప్రసంగంలో ప్రభుత్వం రాష్ట్ర శాసనసభ ద్వారా ప్రజలకు ఇచ్చిన హామీలు 16 నెలల పరిపాలన తరువాత చూస్తే అవన్నీ అవాస్తవాలు. ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితిచూస్తే ఈ ప్రభుత్వానికి తాను చెప్పిన కార్యక్రమాలలో కర్తవ్య నిమగ్నత గానీ, కార్యదీక్షగానీ, పనిచేసే విధానంకానీ లేదనే విషయం స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. ముఖ్యంగా రైతాంగం గురించి ఆలోచించినప్పుడు గతంలో స్పష్టంగా కొన్ని కారణాలవల్ల 25 వేల కనెక్షన్లు ఇస్తామని అన్నారు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు అదే విధంగా పెద్దలు రోశయ్యగారు విద్యుత్ శాఖామంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఒక లక్ష కనక్షన్సు ఇస్తాము అన్నారు. కాని నిన్న గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పిన దాని ప్రకారం 27,944 కనక్షన్సు మాత్రము ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది కూడా వాస్తవంకాదని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే నిన్నగాక మొన్న కొద్ది వారాల క్రితం విద్యుత్ సబ్ స్టేషన్సు కమిటీలో శాసనసభ్యులు చైర్మన్లుగా ఉన్న చోట పరిశీలించడం జరిగింది. నా నియోజకవర్గంలో స్వయంగా పరిశీలించి వాస్తవ పరిస్థితులను తెలుసుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం వారు ఇస్తున్న ఆదేశాలు బోర్డు వారికి అర్థంకాక జరిగింది. రోజుకో రకమయిన ఆదేశాలు అటు బోర్డు వారూ, ఇటూ ప్రభుత్వమూ ఇస్తుంటే క్రింది స్థాయిలో ఉన్న డి.ఇలకు అర్థం కాక కన్ఫ్యూజ్ అవుతున్నారు. ఫీల్డులెవల్లో అంతా కన్ఫ్యూజన్‌గా ఉంది. రైతులు చాలా కష్టపడుతున్నారు.

(ముఖ్యమంత్రిగారు సభనుంచి నిష్క్రమించినారు)

ఇంత ముఖ్యమయిన విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభనుంచి వెళ్లిపోవడం చూస్తుంటే రైతులపట్ల ఉన్న ప్రేమకు నిదర్శనం అని అర్థంచేసుకోవాలి. చాలా ముఖ్యమయిన సమస్యను గమనించాలని చెప్పి మేము మనవి చేస్తుంటే నిర్లక్ష్యంగా వెళ్లిపోవడం తమరు గమనించాలని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు డివిజన్ స్థాయిలో వాస్తవమయిన పరిస్థితిని చూసినట్లయితే ఒక్కరికి కూడా కనక్షను ఇచ్చిన పరిస్థితి లేదు సుమారు 75 శాతం వ్యవసాయ విద్యుచ్ఛక్తి కనక్షన్లు ప్రభుత్వం తగ్గించిన తరువాత ఫీల్డులో కొన్ని విచిత్రమయిన సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు. గత నవంబరు ముందు ఉన్నటువంటి గవర్నమెంటు విధానం, బోర్డు విధానం ఒక రకంగా ఉంది. అప్పుడున్న విధానంలో అప్పుడున్న డి ఇలు వారికి ఉన్న రొటీన్ ప్రాసెస్‌లో అన్ని లైన్సు నిర్మాణం చేసారు. ఆ తరువాత సడెన్‌గా ఆదేశాలు ఇచ్చారు. తక్కువ స్థాయిలో కనక్షన్లు ఇస్తూ కూడా ఎస్.సి.లకు సి.ఐ వెల్సు కోసం ఇవ్వాలి కాబట్టి వేరే వాళ్లకు

ఇవ్వడానికి వీలులేదని బోర్డుద్వారా ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఆదేశాలు ఇవ్వడంవల్ల డివిజన్ స్థాయిలో ఉన్న మెటీరియల్ ఆ స్పెషల్ స్కీములకోసం వినియోగించుకుంటున్నారు. హరిజనులకు డివిజన్ స్థాయిలో ఎక్కడయితే నిర్మాణం జరిగిందో అక్కడ కూడా ఆల్మోస్ట్ కనక్షను ఇవ్వబోయే తరుణంలో కనక్షన్లు ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది. వేరే వాళ్లకు ఎస్.సి.లకు కూడా ఇవ్వలేని పరిస్థితులలో అధికారులు ఒక రకమయిన కన్ఫ్యూజన్లో ఉన్నారు. కొన్ని వారాల క్రింత నా- నియోజకవర్గంలో అధికారులు తమ అసహాయతను ఏ విధంగా తెలియజేసింది తమరి ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. వెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. కొన్ని రకాల బ్యాన్స్ కూడా...

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంక చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడవలసి ఉంది. వారు మాట్లాడేటప్పుడు మిగతా విషయాలు చెబుతారు. ఇప్పటికే చాలా టైం తీసుకున్నారు.

శ్రీ ఏ. చంద్రశేఖర్:- సీరియస్ ప్రాబ్లెమ్ సర్. అందు కోసమే చెబుతున్నాను. గతంలో వ్యవసాయానికి కరెంటు బాగా సరఫరాచేస్తాము అన్నారు. ఈనాడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో పూర్తిగా అప్లేల్యాండ్ ఏరియాలలో భూగర్భజలాల మీద ఆధారపడి ఉన్న మెదక్, నల్గొండ, రంగారెడ్డి, వరంగల్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. 13 గంటలు మాత్రం సరఫరా చేస్తామని ఈనాడు ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. అదీ కాకుండా విద్యుత్ సరిగా సరఫరా కావడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా ఉంది. కొన్ని పార్టీ నాయకత్వంలో రైతులు ఉద్యమాలూ, ఆందోళనలూ చేయడం, అక్కడక్కడా రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న విషయం కూడా ఈపాటికి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చి ఉంటుంది. ఈనాడు 13 గంటల పాటు కూడా సరఫరా జరగడంలేదు. ఇచ్చే 13 గంటలలో డివిజన్ స్థాయిలో స్పష్టమయిన ఆదేశాలు బోర్డు ద్వారా ఇచ్చి ఉండలేదు. డివిజన్ స్థాయిలో సబ్‌స్టేషన్స్‌లో ఉన్న వారికి ఒక్కసారే ఇవ్వాలా, డివైడ్‌చేసి ఇవ్వాలా, ఏ పద్ధతి ప్రకారం ఇవ్వాలో అన్నది సరయిన అవగాహన లేదు. దాని కారణంగా ఒక్క రోజు ఫీల్డ్‌లో కొన్ని వేల రైతుల మోటర్లు కాలిపోతున్నాయి. అదే విధంగా వందల సంఖ్యలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ కలిపోతున్నాయి. దాని విషయం అనేకసార్లు చెప్పాము మళ్లీ చెబుతున్నాయి. దాని విషయం అ అనేకసార్లు చెప్పాము మళ్లీ చెబుతున్నాము. కుగ్రామాలలో ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ కలిపోతే చూచే దిక్కు లేదు. సరయిన నియంత్రణ లేదని నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. రైతులు వాళ్లలో వాళ్లు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ట్రాన్స్‌ఫార్మరర్లు కలిపోతే ప్రాణాలు అరచేతిలో

పెట్టుకుని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌ను ఎద్దులబండిలోనో లేక లారీల్లోనో పెట్టుకుని డివిజన్‌కి తీసుకుపోవాలి.

(బెల్)

అక్కడికి వచ్చిన తరువాత కూడా రోలింగ్ స్టాక్ అని పెడుతున్నారు. అది కూడా సరయిన పద్ధతిలో ఉండదు. ఆ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు 100 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న హైదరాబాదులో జిల్లా కేంద్రాలకు తీసుకురమ్మని చెప్పి 4,5 రోజుల తరువాత కానీ రిపేర్ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలలో కేవలం భూగర్భజలాల మీద ఆధారపడితే పంట ఏవిధంగా వస్తుంది అన్నది మంత్రిగారు ఆలోచించి సత్వరమయిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంకో విషయం కూడా మనవి చేయదలచుకున్నాను. 5 హార్స్‌పవర్ వరకూ రైతులకు విద్యుచ్ఛక్తి గురించి బిల్లులు మాఫీచేస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటన చేయడం జరిగింది. 5 హార్స్‌పవర్ వారికి ఇబ్బడి ముబ్బడిగా బిల్లులు పెంచివేసి భయంకరమయిన పరిస్థితిని కలుగచేయడం ఏవిధంగా సమంజసం? వ్యవసాయ రంగానికి ఉచితంగా విద్యుత్ సరఫరా చేయడానికి హామీ ఇస్తారా? మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. డొమెస్టిక్ లైన్సులో కూడా భయంకరమయిన పరిస్థితులున్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాలలో ఈనాడు పవర్‌కట్ అన్నారు. లోవోల్టేజీవల్ల చాలా ఇబ్బందులు జరుగుతున్నాయి. పవర్‌కట్ లేకుండా చేసే అవకాశం ఉందా? ప్రభుత్వం వారు చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను. డొమెస్టిక్ లైన్సులో గవర్నమెంటు నవంబరు మాసంలో చెప్పింది కానీ దానికి విరుద్ధంగా 5 నుంచి 10 శాతం బిల్లులు పెంచడం జరిగింది. 20 శాతం కూడా పెరిగి ఉండవచ్చు. అది పేద ప్రజానీకానికి భారంగా పరిణమించింది. సరిగా చేయలేని పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ఈ డొమెస్టిక్ బిల్లులు పెంచిన దానిని తగ్గించే అవకాశం ఉందేమో పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

10.40 ఉ11. శ్రీ ఎం.టి. చౌహాన్:- అధ్యక్షా, పవర్‌కట్ గురించి మాట్లాడాలంటే, రాష్ట్ర ప్రజలు పవర్‌కట్‌కు గురికావలసి వచ్చిన దురదృష్టకర పరిస్థితి మన శాసనసభ ముందు చర్చించుకోవలసిన పరిస్థితి ఎంతో బాధ కలిగిస్తున్నది. ఈ పవర్‌కట్ ఎక్కడ ఉంది అని కొందరు అనుకోవచ్చు. ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్సులో లేక ఈ సభలో మనం హాయిగా ఉన్నాము తప్ప ఈనాడు రాష్ట్రం అంతా పవర్‌కట్‌కు గురై, రైతాంగం పవర్ కట్‌కు గురై స్టాండింగ్‌క్రాప్స్ మసై మాడుతున్న ఈ తరుణంలో మనం పవర్‌కట్ గురించి మాట్లాడుతున్నాము. ఈ

పవర్‌కట్‌కు ఈవేళ ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, వారి క్యాబినెట్ కాని కారణం అని నేను అనడం లేదు. ఈ రాష్ట్రాన్ని ఎక్కువ సమయం పరిపాలించిన పాలకపక్షం కాంగ్రెస్ మొదటి ముద్దాయి అయితే, తెలుగుదేశం పార్టీ సెంకండ్ ముద్దాయి అన్న వాస్తవం గ్రహించాలని నేను మీకు, మీద్వారా ముఖ్య మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఆచరణ సాధ్యంకానటువంటి గవర్నరుగారి ప్రసంగం బుక్‌లెట్‌లో అదేదో విజయవాడ, విజ్జేశ్వరంల నుంచి ఎన్నో మెగావాట్లు వస్తుందని స్టాటిస్టిక్స్ యిచ్చారు. ఈ మార్చి చివరివరకు అది ప్రారంభం అయితే, ముఖ్యం అయినటువంటి కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క న్యేవేలీ పవర్ స్టేషన్ మార్చితో ప్రారంభం అయితే దాని నుండి మన వాటా వస్తే, విజ్జేశ్వరం మార్చి చివరివరకువస్తే మన అవసరాలు తీరాలని ప్రభుత్వం చెప్పడం ఏ మానవుడూ నమ్మలేని విషయం. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం స్టాండింగ్ క్రాప్స్. రెండవది పట్టణాలలో ప్రతిచోట రాత్రి 8 గంటలకే కరెంట్ కట్ చేస్తున్నారు. మళ్ళీ ఉదయం 5 గంటలకు వేయడం జరుగుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు 18 గంటలు యిస్తామని పత్రికలలో బ్రహ్మాండంగా బాకాలు వూది ఈవేళ 14 గంటలు కూడా యివ్వడం లేదు. పట్టణాలలో ఎప్పుడు వస్తుందో ఎప్పుడు పోతుందో తెలియదు. ఈవేళ యావత్ రాష్ట్రంలోని విద్యా సంస్థలలో, విద్యార్థులు పరీక్షలకు తయారౌతున్న ఈ తరుణంలో రాత్రిపూట పవర్‌కట్ అయితే వారిగతి ఏమిటి? విద్యుత్ ఉండదు కాబట్టి దొంగతనాలు యధేచ్ఛగా జరగడానికి అవకాశం ఉంది. ఉదయంపూట గ్రామాలలో రైతాంగం పంటలకు ఉపయోగించుకోడానికి వీలుంటుంది. కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రి గారు మా నల్గొండ జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు, మా జిల్లాలో 20 వేల కనెక్షన్‌లకు డిమాండ్ ఉంటే మేము అడిగితే ముఖ్య మంత్రిగారు దయతో 10 వేల మేరకు హామీ యిచ్చారు. పెద్ద రైతులు ఇల్లీగల్ కనెక్షన్లు 5 హార్స్‌పవర్ పెడితే మూడుపంటల మీద మూడు ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్స్ తీసుకొని కనెక్షన్ పంపుసెట్లు యిస్తామని చెప్పినా ఈనాటివరకు ఏమీరాలేదు. త్వరగా యిప్పించమని మనవి చేస్తున్నాను.

పి.డబ్ల్యు.ఎస్.స్కీమ్స్ అనేక చోట్ల చూశాను. ముఖ్యంగా నా జిల్లాలో. పి.డబ్ల్యు.ఎస్. స్కీమ్స్‌కు కూడా మనం పవర్ కనెక్షన్ యివ్వలేని దౌర్భాగ్యస్థితిలో ఉన్నాము. కాబట్టి వాటికి కనెక్షన్లు యివ్వాలని చెబుతూ ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి., సమిష్టి బావులకు ఒక్కొక్కరికి సుమారు 5,6 సంవత్సరాల నుండి త్రిప్పుతున్నారు. వారికి ఉన్న ఎకరం, రెండెకరాలు సేద్యం చేసుకోడానికి వారికి బావిమంజూరు యిస్తే కొన్ని చోట్ల కరెంట్ మోటార్ కనెక్షన్ యివ్వకుండా పంట పండించుకో మంటే ఎట్లా? 5,6 ఏండ్ల నుంచి తిరిగి, తిరిగి చివరకు దొంగ

కనెక్షన్లు తీసుకుని పంట పండించుకుంటే మనం వారిని దొంగ అన్నాము. కాబట్టి ఎస్.సి., ఎస్.టి., లకు కనెక్షన్ యివ్వాలని, పి డబ్ల్యు.ఎస్ కనెక్షన్లు యివ్వాలని, పట్టణాలలో రాత్రి పూట, రైతాంగానికి పగలుపూట పవర్‌కట్ చేయకుండా సరఫరా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ కరెంట్‌కోత వద్దంకువస్తే, ఈ సంవత్సరం రైతాంగం నష్టంవచ్చి ముఖ్య మంత్రిగారికి, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఛైర్మన్‌గారికి, సంబంధిత మంత్రిగారికి చెప్పుకోవడం జరిగింది. చెప్పినప్పుడు మాకు కొన్ని వాగ్దానాలు చేశారు. ఏమనంటే పైరు ఎండకుండా చూస్తామని. రైతాంగానికి కనీసం 18 గంటలు యివ్వండని చెబితే చూస్తా మన్నారు.

తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు 15 గంటలు యిస్తామని ప్రకటించారు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఛైర్మన్ 13 గంటలు అన్నారు. వారి మధ్యలో రైతులు కొట్టుకొని కొట్టుకొని పైరు పోసుకొని అవి ఎండిపోయి అవస్థలు పడుతున్నారు. 12 వేల కనెక్షన్లు ఉంటే వాటి క్రింద 4 లక్షల ఎకరాలు పైర్లు వేస్తే అందులో ఒకటిన్నర లక్షల ఎకరాలు ఎండిపోయినాయి. ఏమి కారణం అంటే స్పష్టంగా చెప్పాము. ఈ సబ్-స్టేషన్‌లలో ట్రాన్స్‌ఫారమ్స్ ఓవర్‌లోడ్ అయినాయి. దానివలన అందరూ మోటార్లు ఒకేసారి అన్ చేయడంతో అవి ట్రిప్ అయిపోతున్నాయి. పగలు పూట రైతులు మోటరు కనెక్షన్ పెట్టుకుంటే వారు యిచ్చిన ట్రాన్‌ఫారమ్‌కు 100కు 150 వస్తుంది. అందుకని మేము మరో ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రాన్స్‌ఫారమ్ పవర్‌లోడ్ ఉండే ట్రాన్స్‌ఫారమ్ వేయమన్నాము. సబ్-స్టేషన్లు నిర్మించమన్నాము.

రోశయ్యగారు చీకటి చీకటి తెలుగుదేశం అన్నారు. ఎందు కంటే ఆయన హయాములో ముందు సంవత్సరం వచ్చినంత కరెంట్‌కూడా యిప్పుడు రావడంలేదు. రైతాంగం విలవిలలాడు తున్నారు. ఈ సంవత్సరం వర్షాలుపోయిన సంవత్సరం కంటే బాగున్నాయి. అక్టోబర్ వరకు పడింది. నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం జలాశయాలలో నీరు బాగానేవుంది. బాగా కరెంట్ సప్లయి అవుతుందని భావించాము. కానీ ఏమి జరిగిందో నాకు అర్థంకాలేదు. మా ఛైర్మన్‌గారి మహాత్యమో, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మహాత్యమో, గవర్నమెంట్ మహాత్యమో తెలియడం లేదు. కానీ రైతాంగం మాత్రం నాశనం అయిపోయినారు. రైతులకు దాదాపు 11 లక్షలపైన కనెక్షన్లు ఉన్నాయి. ఈ 11 లక్షల క్రింద అత్యధిక భాగం సన్న, చిన్నకారు రైతులే. వారిగతి ఏమిటో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. గ్రామాల్లో చూస్తే

హెల్పర్స్‌లేరు. హెల్పర్ ఉద్యోగాలను ఫిలప్‌చేయడం లేదు. దాని 10.50
వల్ల, ఫ్యూజ్‌పోతే ఎవరికి చెప్పుకోవాలో తెలియని పరిస్థితి ఉంది ఉ.
లైన్‌మెన్‌లేడు. ఎక్కడ ఉంటాడో తెలియదు. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు కాలిపోతే ఎక్కడికైనా తీసుకెళ్ళి బాగుచేయించుకోవాలంటే ట్రాన్స్‌పోర్టు సౌకర్యలేదు. ఏదో విధంగా రైతులు బాధపడి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు బాగుచేసే కేంద్రములో యిస్తే వాటిని బాగుచేసిన తరువాత టెస్టింగ్ చేయాలని యింకోక చోటికు తీసుకువెడుతారు. ఈలోపల పైర్లు అన్ని ఎండిపోతున్నాయి. కాంట్రాక్టర్లు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు కొల్లాయిడ్ అయి ఎవరో రిపేరుచేసే వారికి వాటిని యివ్వడంవల్ల, బాగుచేశామని చెప్పిన తరువాత వాటిని తీసుకువెళ్ళిన వెంటనే కాలిపోతున్నాయి. ఒక్కొక్క చోట అయిదారు కాలిపోయిన ఘటనలు ఉన్నవి. ఈ పద్ధతిని మార్చకపోతే కరంటు సప్లయి చేయలేరు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో యిన్ని మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి పెరిగిందన్నారు. అసలు జలాశయాలలో నీళ్ళు ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికి ఎందుకు కరువు వచ్చింది విద్యుచ్ఛక్తి విషయములో అని అడిగితే బొగ్గులేదని చెబుతున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకుగాని ప్రభుత్వానికిగాని యోచన లేదా? ముందే తీసుకొని పెట్టుకోవాలనే ఆలోచన వారికి ఉండవద్దా? అందుకని యిలాంటివి అన్ని రైతాంగం దివాళా తీయడానికి కారణం అవుతున్నాయి. పరిశ్రమలకు 30 పర్సెంటు కట్ పెడితే రైతాంగానికి 45 పర్సెంటు కట్ పెట్టే పరిస్థితి ఉంది. ఒకదానికొకటి పొసగే పరిస్థితి లేదు. ఛైర్మన్‌గారు రైతు కుటుంబం నుండి వచ్చినవారు వ్యవసాయం తెలిసిన వారు అంటారు. ఇటువంటి కాలములో యిట్లా ఎందుకు జరుగుతున్నది? ఏ వ్యవసాయం తెలియని శంకర్‌గారు ఉన్న కాలములో కూడా యిలాంటి పరిస్థితిలేదు. ఇప్పుడు యిటువంటి బాధ ఎందుకు కలుగుతుందో ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాలి. ఓవర్ లోడ్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు ఉన్నచోట యింకొకటి ఇంప్రూవ్‌మెంటు కొరకువేయాలి. ఆఖరుకు హెల్పర్స్ ఉండడంలేదు. అన్ని సకాలములో అమర్చి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు సరిగ్గా ఉంటే మీరు అనుకున్న రోస్టర్ సిస్టం సక్రమంగా నడుస్తుంది. ఛైర్మన్‌గారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడికిపోతే అక్కడ, అవసరమైనటువంటి కరంటు యిస్తామని చెప్పారు. కాని యివ్వడం లేదు. పైర్లు ఎండిపోయినవి. చెప్పలేనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. కలక్టరు స్వయంగా చూశాడు ఎండిపోయిన పైర్లను. ప్రభుత్వం నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు ఉంటే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఫిడేలు వాయించుకుంటూ కూర్చుంటే, రైతాంగం బాధను నివారించే పరిస్థితి లేదనే విచారముతో చెబుతున్నాను. మా ప్రాంతములో పైర్లు పొట్టకువచ్చి యీనే సమయం, యిప్పుడు కరెంట్ కట్ అధికంగా చేస్తే చాలా నష్టంవస్తుంది, ఇప్పుడు పైర్ల నీరు చాలా అవసరం. మాకు ఛైర్మన్‌గారు ఏమి

చెప్పారంటే, లోడ్‌షెడ్డింగ్ అని టైముపెట్టుకొని యిస్తాము, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు కాలిపోతే వాటిని వెంటనే రిప్లేస్ చేస్తామన్నారు. కాని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు యివ్వలేని పరిస్థితి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో ఉంది. ఈ పద్ధతిని తొలగించి, రైతుల పంటలు కాపాడాలని కోరుతున్నాను. నిరుడుగాని అంతకు ముందు సంవత్సరంగాని యీనాడున్న పరిస్థితిలేదు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందో మంత్రిగారు చెప్పాలి. పైర్లు ఎండిపోకుండా చూడాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు, యిల్లీగల్ కనక్షన్లకు సంబంధించిన డబ్బును రైతుల నుండి మూడు వాయిదాలలో వసూలు చేస్తామని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత కూడ ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డు నుండి ఆదేశాలు ఎందుకు రావడంలేదని అడుగుతున్నాను. ఏమైనప్పటికి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, విద్యుత్ కోత యీనాడు రాష్ట్రములో రైతుకడుపుకోతగా మారిపోయింది. శాసనసభలో యిది చర్చకు వచ్చింది, ప్రభుత్వము దీనిని పరిష్కారం చేస్తుందనే ఆశతో రాష్ట్రములోని రైతాంగం అంతా ఉన్నారు. మీ ఆధ్వర్యములో ప్రభుత్వం నుండి స్పష్టమైన ప్రకటన వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. హైదరాబాదులో ఉన్న బోర్డు అధికారులు 6 గంటలు కట్ ఉంటుందని ప్రకటిస్తే జిల్లాలకు వచ్చేసరికి అది 12 గంటల కట్ అవుతుంది, మండలాలకు వెళ్ళేసరిక 18 గంటల కట్, మారుమూల గ్రామాలకు వెళ్ళేసరికి 24 గంటల కట్ అవుతుంది. అక్కడ రైతులకు ఎప్పుడు కరంటు వస్తుందో, ఎప్పుడు మోటారు పెట్టుకోవాలో అనేది స్పష్టంగా తెలియడం లేదు. అది బోర్డువారు ఒప్పుకోకపోవచ్చు, మంత్రిగారు ఒప్పుకోకపోవచ్చు. కానీ మా నియోజకవర్గం తిరిగి సమస్యలు తెలుసుకున్నప్పుడు రైతులు పడుతున్న యిబ్బంధులు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నవి. రైతుల పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది, ప్రభుత్వం ఏమి ఆదేశించిందోగాని యుద్ధప్రాతిపదిక మీద వసూళ్లు మాత్రము చేస్తున్నారు. పోల్మెన్ గాని, ఎ.ఇ. గాని ఇ.ఇ. గాని ఎస్.ఇ. గానీ ఏ విధంగా బకాయాలు వసూలుచేసి ప్రభుత్వానికి, బోర్డుకు సంక్రమింపజేయాలి అనే ఆలోచనతో ఉన్నారు తప్ప రైతులకు ఏ విధంగా కరంటు యివ్వాలి అనేది ఆలోచించడం లేదు. మేము మండలాలలో మీటింగులు పెట్టి మోటార్లు కాలిపోతున్నాయి, ట్రాన్స్‌ఫర్మర్లు కాలిపోతున్నాయి మీరు ఏమి చేస్తున్నారు అని ఎ.ఇ.లను అడిగితే మేము కలక్షన్లలో బిజీగా ఉన్నాము, వేరే ఏమిచేసే పరిస్థితి లేదని చెబుతున్నారు. అది రికార్డు అయిపోయింది. అందుకని మొదట కలక్షన్లు ఆపడానికి ఆదేశాలు యివ్వండి. ఇంతకు ముందు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా పంటచేతికి వచ్చే సమయం యిది రైతుకు కరంటు ఎంతో

అవసరం· మొత్తం రైతులు రాత్రి అంతా కరంటు మోటార్ల వద్దనే పడుకుంటున్నారు· కరంటు వచ్చిన వెంటనే మోటారు స్టార్టుచేయడం, ఒకరు స్టార్టుచేశారని పది మంది స్టార్టు చేయడం, దానితో మోటార్లు కాలీపోవడం, ట్రాన్స్‌ఫర్మార్లు చెడి పోవడంతో మరునాడు వాటిని తీసుకొని జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సుకు వస్తున్నారు· వేల రూపాయలు నష్టపోయారు· ఇదివరకు తీసు కున్నవి యిల్లీగల్ కనక్షన్సు అని చెప్పి ఒక్కొక్క రైతు నుండి నాలుగైదు వేలు వసూలుచేస్తున్నారు· ఇదివరలో ఫారాలు యిచ్చి తీసుకున్నామని రైతులు చెబుతున్నారు· ఇప్పుడు లీగలైజ్ చేయడానికి అని వేల రూపాయలు వసూలు చేయడం అన్యాయం· రైతు రాత్రింబవళ్ళు కరంటు మోటారు వద్ద ఉంటే, అతను సంసారంచేసేది తన భార్యతోనా, కరంటు మోటారుతోనా? దీనికి ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పాలి· ఈ ప్రభుత్వం, గత ప్రభుత్వం, బోర్డు అధికారులు అనీ చెప్పడానికి సిద్ధంగా లేను· శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద కరంటు కోతను తీర్చడానికి మీరు ఏమి చేయబోతున్నారో చెప్పాలి· తాత్కాలికంగా యిప్పుడున్న పరిస్థితిని ఏవిధంగా తొలగిస్తారు? గతములో 83లో తెలుగుదేశము పార్టీ అధికారములో వున్నప్పుడు అప్పటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్·టి· రామారావుగారికి జలాశయాల మీద, వర్షం మీద ఆశ వుండినది· హైడల్ ప్రాజక్టులకు ప్రాముఖ్యత యివ్వాలని, హైడల్ మరియు థర్మల్ మధ్య వుండవలసిన రేషియోను పాటించక పోవడంవల్ల విద్యుచ్ఛక్తి విషయములో నష్టపోయాము· 83 నుండి తక్కువ కేటాయింపులు చేశారు· వనరుల విషయములో బడ్జెటు కేటాయింపుల విషయంలో తిరోగమన పరిస్థితి ఏర్పడింది· వారికి సదుద్దేశము వుండవచ్చు· జలాశయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని హైడల్ ప్రాజక్టులనుండి విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదనకు ప్లాను చేశారు· కాని వర్షాలు పడలేదు· హైడల్ ప్రాజక్టులు పనీ చేయలేదు· ఉత్పత్తి లేకుండా పోయింది·

చెన్నారెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత థర్మల్ అని అన్నారు· 11·00
ఇప్పుడు శ్రీ జనార్ధనరెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత గ్యాస్ అంటు ఉ 11
న్నారు· హైడ్రోలా, థర్మలా, గ్యాసా – శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద ఏవిధంగా చేస్తారో చెప్పాలి· ఇప్పుడు ఎన్·టి·పి·సి నుంచి మన రాష్ట్రానికి రావలసిన వాటా సరిగా తీసుకుంటున్నామా లేదా అనేది స్పష్టం చేయాలి· తమిళనాడులో కాని మిగిలిన రాష్ట్రాలలో కాని నేషనల్ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్సు ఎక్కడైతే ఉన్నాయో అక్కడ మొదట ఫేజ్‌లోనే వారి వాటా మొదట వాడుకున్నారు· మనరాష్ట్రానికి అలాగ చేయలేదు·ఎన్·టి·పి·సి· వారు అక్రమంగా శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టునుంచి నీరు తీసుకొంటున్నారు· శ్రీరామ సాగర్‌నుంచి నీరు తీసుకొనడానికి వారికి అగ్రిమెంటు అయి పోయింది· దానికి డబ్బులు చెల్లించడం లేదు· మేము 10

సార్లు ప్రశ్నిస్తే అది ఒప్పుకున్నారు. పవర్‌లో కట్ చేస్తామని అన్నారు. ఈనాడు శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టునుంచి నీరు ఇవ్వక పోతే ఎన్‌టిపిసి వారికి ఒక రిజర్వాయరు అంటూ లేదు. ఆ రిజర్వాయరు లేకపోతే ఎన్‌టిపిసి క్లోజ్ అవుతుంది. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా కనీసం శ్రీరామసాగర్‌నుంచి తీసుకున్న నీళ్లకు సరిపోయే కరంటును అయినా ఇమ్మని, రైతులకు ఇమ్మని చెప్పే దమ్ములు ఈ ప్రభుత్వానికి కాని అధికారులకు కాని లేవని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్‌టిపిసి వారిని అడిగి మీరు శ్రీరామ సాగర్ ప్రాజెక్టునుంచి నీరు ఎంత తీసుకొంటున్నారో దానికి సరైనటువంటి ఎలక్ట్రిసిటీ మీరు తీసుకోండి. దానితోబాటు ఎన్‌టిపిసి నుంచి మనకు వచ్చేటటువంటి షేరును గతంలో ఇవ్వ వలసిన షేర్‌ను మనం తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రానికి వెంటనే విద్యుచ్ఛక్తి కొనుగోలు చేయాలని అను కున్నారు. గ్యాస్ బేస్డు థర్మల్ స్టేషన్లు ఎప్పుడు వస్తాయో తెలియదు. ఈ ఎండాకాలంలో వాటిని ఎక్స్‌పెక్టు చేయరాదు. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఏమిటి? గతంలో ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు ఛైర్మన్‌గా ఉన్న శంకర్‌గారు ఎప్పుడు చెప్పినా లో ఓల్టేజి ప్రాబ్లం లేదని చెప్పేవారు. లో ఓల్టేజి లేదు, మాకు పుష్కలంగా విద్యుచ్ఛక్తి ఉంది, రైతులది తప్పు లేకపోతే ప్రభుత్వానిది తప్పు లేకపోతే రాజకీయ నాయకులది తప్పు అనేవారు ఎప్పుడు దూరదర్శన్‌లో చెప్పినా. మాకు పవర్ కట్ లేనేలేదని కూడా చెప్పారు. ఇప్పటి పరిస్థితి ఏమిటో స్పష్టం చేయాలి. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి విద్యుచ్ఛక్తి కొనుగోలు చేయాలని అనుకున్నా మనం కొనుగోలు చేసే పరిస్థితులలో ఉన్నామా? మధ్యప్రదేశ్‌నుంచి మనం కరంటు తీసుకోవాలంటే కేవలం రాత్రి సమయంలో తీసుకునేటటువంటి అవకాశం ఉంటుంది. దానికి ట్రాన్స్‌మిషన్ లైన్సు ఉన్నాయా మనకు. మధ్యప్రదేశ్‌నుంచి కరంటు కొనుగోలు చేయడానికి, ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి కొనుగోలు చేయడానికి నిజామాబాద్‌లో మీరు ఏర్పాటు చేయవలసిన ట్రాన్స్‌మిషను ఇంతవరకు కాలేదు. మధ్యప్రదేశ్‌నుంచి కొనుగోలు చేయడానికి ట్రాన్స్‌మిషన్ లైన్సు లేవు. దీనికి మీరు ఏమి సమాధానం చెబుతారు? ఇప్పుడు ఉన్నటు వంటి పరిస్థితిని అధిగమించడానికి మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో స్పష్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మండల వారిగా, జిల్లాలవారిగా మీరు కరపత్రాలు ప్రింటు చేయించండి. ఫలానా మండలంలో ఫలానా గ్రామానికి ఈ సమయంలో కరంటు వస్తుందని మీరు స్పష్టంగా చెప్పి దానిని కంప్యూటరైజు చేయండి. ఫలానా గ్రామంలో కరంటు లేదని అంటే కంప్యూటరు ద్వారా ఎవరు తప్పు చేశారో నిర్దేశించే విధంగా చేయండి. రాష్ట్ర వ్యాపితంగా మండలవారిగా, గ్రామాల వారిగా కర పత్రాలు ప్రింటు చేసి ఎప్పుడు ఏ గ్రామానికి కరంటు సరఫరా చేస్తారనే విషయం స్పష్టం చేయాలని, ఈ వివరాలన్ని స్పష్టం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని, అధికారులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ కరంటు కోత అనే సమస్య ఎప్పుడూ తీరని సమస్యగా మిగిలిపోతున్నది. ఏదైనా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే దినదినం అభివృద్ధి అందుకునే సాంప్రదాయం ఉంటుంది కాని వెనుకకు పోయేటటువంటి అలవాటు ఈ ప్రభుత్వాలకు కలుగుతున్నందుకు చాలా విచారపడ వలసిన అవసరం వస్తున్నది. ప్రత్యేకంగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి. వారు అధికారాన్ని అంటి పెట్టుకొని కూర్చోవడమే అలవాటు కాని వాస్తవంగా మనం ఈ ప్రజలకు ఏమైనా చేస్తామా, అభివృద్ధిని ఏమైనా అందిస్తామా, ప్రజల ఇబ్బందులను దూరం చేస్తామా అనే ఆలోచన ఎప్పుడూ, ఎక్కడా ఉన్నట్లు కనుక్కోలేదని చెప్ప డానికి చాలా విచారిస్తున్నాను. గతంలో నేను కూడా కాంగ్రెస్ వాడిని. ఆ రోజులలో ఉండే కాంగ్రెస్‌కు ఈ రోజులలో ఉండే కాంగ్రెస్‌కు పోల్చి చూస్తే ఎంతో తేడా కనిపిస్తుంది. వారు ప్రజలను మరచిపోయారు. కేవలం అధికారాన్ని మాత్రం హస్తగతం చేసుకోవడం అలవాటు క్రిందకు మార్చుకున్నారు. మీరు సంవత్సరం క్రితం అధికారంలోకి వచ్చారు, ప్రజలు ఎంతో ఆశించి ఓటు వేసారు. శ్రీ ఎన్.టి.రామారావుగారు చేయలేక పోయారు. కాంగ్రెస్‌వారు అయినా చేస్తారనే ఆశతో ఓటువేసి అధికారాన్ని అంటకట్టారు. అయితే సంవత్సరంలోనే వీరి దురదృష్టం - మళ్ళీ ఎన్నికలు వస్తున్నాయి, వారికి ప్రజలు ముందుకు వెళ్ళవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఏమి చెప్పు కోవాలనే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ముఖ్యంగా మెట్టప్రాంతాలలో ఉండేటటువంటి రైతాంగానికి కేవలం విద్యుచ్ఛక్తిపైనే ఆధారపడి పంటలు పండించుకునే సాంప్రదాయం, అలవాటు ఉంది. అది తప్ప వేరే గత్యంతరం లేదు. అలాగే వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారికి అది తప్ప వేరే గత్యంతరం లేదు. గత సంవత్సరం పవర్ కట్ అన్నారు, ఈ సంవత్సరం పవర్ కట్ అన్నారు, ముందు సంవత్సరం కూడా పవర్ కట్ లేకుండా పోతుందనేటటువంటి అవకాశం ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వం ఇంకా 4 సంవత్సరాలు ఉంటుందని అనుకుంటాను. ఆ లోపు అయినా ఈ సమస్యను తీరుస్తారనే నమ్మకం నాకు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు వారి ధోరణి చూస్తే, ఇప్పుడు రైతాంగానికి పవర్ కట్ చేయడంవల్ల వారియొక్క పంటలు తగ్గిపోయాయి. వారి ఆర్థిక పరిస్థితి దెబ్బతినడమే కాకుండా రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తి తగ్గిపోయి రాష్ట్రంయొక్క ఆర్థికపరిస్థితి ఇంకా దిగజారి పోయే పరిస్థితి ఉంది. గతంలో ఎన్నోసార్లు చెప్పారు. మన ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా దిగజారి పోయింది. చాలా ఇబ్బందు లలో ఉన్నామనే మాటలు చాలాసార్లు చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడాలంటే వ్యవసాయోత్పత్తి ముఖ్యమైన ఆధారం. అదికూడా దినదినం ఇంకా దెబ్బతింటున్న దంటే ఏవిధంగా రైతులయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు

పరుస్తారు. రాష్ట్రంయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు చేస్తారు? రైతుకు సమస్యలు లేకుండా చేస్తారు? ఈ రోజున రైతుకు పరపతి లేకుండా చేశాము. సహకార సంఘాలు పని చేయక పోవడంవల్ల. ఆ పరపతి లేకపోవడం ఒకటి, కరంటు లేక పోవడం ఒకటి. దినదినానికి రైతు ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనడం తప్ప, ఇబ్బందులనుంచి పైకివచ్చే మార్గం ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. ప్రభుత్వం ఉన్నట్లు ఎక్కడా ఈ దశలో కనిపించకుండా పోవడం విచారకరంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను దీనికి మార్గం ఏమైనా ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. కనీసం ముందు సంవత్సరానికి అయినా కాని 6 మాసాలకు అయినా కాని ఈ కోతలేకుండా చేస్తాము, రైతుకు కావలసినటువంటి విద్యుచ్ఛక్తి మేము సప్లయిచేస్తాము అనేటటువంటి మాట కూడా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఎక్కడా చెప్పలేదు. మేము ఏదైనా చెబితే రోషానికి వస్తారు కాని రోషానికి వచ్చినప్పుడు సమస్య పరిష్కారం అయ్యే మార్గం మేము చేస్తున్నాము, ఎందుకు అలాగ మాట్లాడుతున్నారు అని ఒక్కరు కూడా చెప్పలేదు. తిడితే ఎందుకు తిడుతున్నావని అంటారు, తిట్టకపోతే ఏమీ చేస్తాము, వేరే మార్గం ఏమీ కనిపించడం లేదు కదా. మీరు సమస్యను ఏ విధంగా పరిష్కారం చేస్తారో చెప్పాలి. 6 మాసాల తరువాత పవర్ కట్ ఉండదు, ముందు సంవత్సరం పవర్‌కట్ ఉండదు, కావలసినంత విద్యుచ్ఛక్తి జనరేట్ చేస్తామనే మాటలతో మీరు ముందుకు వచ్చి ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తామని చెప్పండి. ఈ సమస్యను ఏవిధంగా పరిష్కారంచేస్తారో చెప్పాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం.ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఈ విద్యుచ్ఛక్తి కోత అనేది పైకి ప్రభుత్వంవారు పెద్దగా విధించలేదని చెప్పినా రెండు రకాల కోత ఉంది. 1 అధికారయుతంగా వారు 13 గంటలు సప్లయి చేస్తామని అంటారు. 2. వారు సప్లయి చేస్తామని చెప్పిన 13 గంటలు ఆచరణలో ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ సరిగా లేకపోవడం, లైన్సు సరిగా లేకపోవడం, లోడ్ బాగా ఎక్కువ ఉండటం - ఈ కారణా
11.10 లన్నింటివల్ల అది కూడా అందడం లేదు. ఆచరణలో తేలుతున్న
ఉ11 దేమిటంటే కరంటు సప్లయిలేదు, వ్యవసాయరంగంలో పైర్లు ఎండిపోతున్నాయి.

అదే విధంగా పరిశ్రమలలో కూడా విద్యుత్ కోత వలన ఉత్పత్తులు బాగా దెబ్బతింటున్నాయి. కొన్ని పరిశ్రమలు మూతపడిపోతున్నాయి కొన్ని పరిశ్రమలు తక్కువ కాలం పని చేస్తున్నాయి. అందువలన కూడా అక్కడ నిరుద్యోగం తాండ విస్తున్నది ఇటువంటి పరిస్థితులలో వెనువెంటనే చేయవలసిన పని ఏమిటి? మొదటగా తీవ్రత ఎంత ఉన్నదనేది అధికారులు,

ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. తీవ్రత లేదని చెప్పడం సబబు కాదు. కాగితాల మీద లెక్కలు చేసి, ఇంత ఉత్పత్తి, ఇంత రిలీజ్, కాబట్టి కొరతలేదు అనుకోవడం పొరబాటు. కాగితాల లెక్కలకు, ఆచరణలో వాస్తవాలకు చాలా తేడాలు వున్నాయి. అందుకని తీవ్రత ఎంత వుందనే విషయం మొదట మీరు గుర్తించండి. తదుపరి, ఈ సమస్య పరిష్కారం విషయానికి వచ్చినప్పుడు, తక్షణమే చేయవలసింది, ప్రక్క రాష్ట్రాలనుండి ఎక్కడ ఎంత దొరుకుతే అంత తీసుకువచ్చి మొదట పైర్లను కాపాడండి. అది మొదట చేయవలసిన పని. తరువాత శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలను వెదకండి. గ్యాస్ బేస్డ్ ఉత్పత్తిని ఎక్కువ చేస్తారా, లేక థర్మల్ స్టేషన్స్‌ను ఎక్కువ చేస్తారా, లేక హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీని ఎక్కువ చేస్తారా. వీలైతే వీటన్నింటినీ ఉపయోగించండి. వీటన్నింటితోబాటు అణు విధ్యుత్తును గురించి కూడా ప్రయత్నించండి. దాన్ని కూడా తీసుకురండి. శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద, ఇక నిర్దుష్ట ప్రణాళికతో ఉత్పత్తిని పెంచే మార్గం చూడండి. తక్షణమే ప్రక్క రాష్ట్రాల నుండి కరెంట్‌ను తీసుకువచ్చి పైరులను కాపాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పరిశ్రమలను కూడా కాపాడండి.

—

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్య మంత్రిగారు, పవర్ మినిష్టరగారు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మన్‌గారు, ముగ్గురూ మూడు రకాలైన స్టేట్‌మెంట్స్ యిచ్చారు. పరస్పర విరుద్ధమైన స్టేట్‌మెంట్స్ యిచ్చినందు వల్ల రైతాంగంలో అయోమయ పరిస్థితి సృష్టించబడింది. ఆఖరుకి నేను నమ్మింది ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మన్‌గారి స్టేట్‌మెంట్. సెకండ్ క్రాప్ వేయడానికి లేదు అన్నారు. ఫస్టు క్రాప్‌కు యిస్తాము అన్నారు. నీరు కొసకు పోతే మోటర్ ఆఫ్ అవుతోంది. మరలా స్టార్టు చేసి కొసకు పోవడానికి టైమ్ పడుతోంది, స్టేట్ ఎకానమీ దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితి దెబ్బతినడమే కాకుండా, ఇండస్ట్రియలిస్ట్స ఆర్థిక పరిస్థితి దెబ్బతినడమే కాకుండా, ఎగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షన్, ఇండస్ట్రియల్ ప్రొడక్షన్ దెబ్బ తినడం వల్ల స్టేట్ ఎకానమీ పూర్తిగా దెబ్బతింటుందనేది స్పష్టమైన విషయం. ఈ పరిస్థితులలో ఇతర రాష్ట్రాల నుండి ఎక్కువ దర పెట్టి అయినా సరే కొనుక్కొని వచ్చి ఎగ్రి కల్చరిస్టులను, ఇండస్ట్రియలిస్టులను, అన్ని రంగాలలో కాపాడవలసిన బాధ్యత, భారం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద వుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు విజ్జేశ్వరం గ్యాస్ బేస్డ్ యూనిట్‌ను కొంత మూసి వేశారు అంటున్నారు.

వి.టి.పి.యస్. కొంత భాగం మూసివేశారు అంటున్నారు. మాటిమాటికీ ఎందుకు మూసి వేస్తున్నారు? యుద్ధప్రాతిపదిక మీద ఎందుకు పునరుద్ధరించడం లేదు అని మనం ప్రశ్నించ వలసిన అవసరం వస్తూ వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా కోల్ షార్టేజీ గురించి అక్టోబర్ నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరించారు. మీరు సింగరేణి కాలరీస్ ట్యాప్ చేసి అయినా బొగ్గు ఉత్పత్తిని పెంచండి అంటే ఎన్నో చిక్కులు, సమస్యల మూలంగా సాధించలేక పోయిందేమో అనిపిస్తుంది. అది యువకులు రవీంద్రరెడ్డి గారి స్వంత జిల్లా. మనం ముందు అడ్వాన్స్ చేస్తే ఎ.డి.బి. రియంబర్స్ చేస్తుంది. మనం అడ్వాన్స్ చేయలేదు కాబట్టి వారు రియంబర్స్ చేయలేదు. విదేశీ సహాయం అడుక్కు తినడానికి కూడా ముందుగా పెట్టుబడి పెట్టాలి. మనం ముందుగా పెట్టుబడి పెట్టలేము కాబట్టి అడుక్కుతినే పరిస్థితి కూడా కల్పించుకోలేక పోయామో ఏమో అనిపిస్తుంది. ఇక ఎవరు రక్షిస్తారు. కుర్రవాడు రవీంద్రరెడ్డి గారా? ఆయన విజృంభించి ఏ పరిస్థితులో అయినా, అడుక్కుతిని అయినా, ఈ రాష్ట్రాన్ని కాపాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రైతు నలిగి పోయాడు, చితికి పోయాడు. సైక్లోన్‌తో ఒకవంక కూలిపోయాము. మరొకవైపు కరువు కాటకాలతో కూలి పోయాము. రాష్ట్రం ఛిన్నాభిన్నమై చిచ్చు అనేక విధాలుగా రగులుకుంటోంది. ముందుకు వచ్చి, ధైర్యం చెప్పి కాపాడండి. ఎంత ఖర్చు అయినా సరే, రైతును, పారిశ్రామికవేత్తను, ఇతరులను, ఈ రాష్ట్రాన్ని కాపాడి, ఈ రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ చితికి పోకుండా చూడండని విజ్ఞప్తి చేస్తూ, కాలిపోయిన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లను రిప్లేస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. లోడ్ ఎక్కువయిన చోట్ల న్యూ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లను వెంటనే పెట్టండి. ఈ విషయంలో. ఎం.ఎల్.ఏలము అందరమూ వి.వి. రెడ్డిగారికి వ్రాశాము. ఎం.ఎల్.ఏలు వ్రాసిన లెటర్స్‌కు టాప్ ప్రియారిటీ. యిస్తూ చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భోన్గిర్):- అధ్యక్షా, పవర్ కట్ విషయంలో గత రెండు నెలలుగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వెళ్లడం జరిగింది. ఎన్నో సందర్భాలలో అడగడం కూడా జరిగింది. ముఖ్యంగా తెలంగాణా, రాయలసీమలలోని రైతులు భూగర్భ జలంతో వ్యవసాయం చేస్తారు. వారు ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టి వరి నాట్లు వేసుకున్నారు. జనవరి నుండి పవర్ విషయంలో చెప్పడం జరుగుతోంది. పవర్ కట్ మూలంగా పంటలకు నష్టం కలుగుతోంది. ఈ విషయంలో బోర్డు ఛైర్మన్‌కు, సంబంధిత మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికీ

కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఇన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం స్పందించడం లేదు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా 'చెవిటి వాని ముందు శంఖం ఊదినట్లుగా' ఈ ప్రభుత్వం పట్టించు కోవడం లేదు. పొలాలు నీరు లేక ఎండి పోతున్నాయి. నల్గొండ జిల్లాలో, మా ప్రాంతంలో చూసినట్లయితే సగానికి పైగా పంటలు ఎండిపోయిన పరిస్థితి వుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఎక్కువ డబ్బు వెచ్చించి అయినా సరే యితర రాష్ట్రాల నుండి మీరు ఎలక్ట్రిసిటీ పర్ఛేజ్ చేసి యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఒకేసారి 13 గంటలు యిస్తున్నామని చెప్పారు. కాని వాస్తవంగా అలా యివ్వడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పటికప్పుడు ట్రిప్ కావడం, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు కాలిపోవడం, రైతులు యిబ్బందులపాలు కావడం జరుగుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు మా జిల్లాను సందర్శించినప్పుడు మా శాసనసభ్యులం అందరం కలిసి అడిగాము. 13 గంటల పాటు యిస్తే సరిపోదు, పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయండి. ఎన్ని గంటలు యిస్తారనేది కాకుండా రైతుల పంటలు కాపాడండి అని అడిగాము. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు 'ఎన్ని గంటలు అయినా యివ్వడానికి రెడీగా వున్నాము. 18 గంటలు అయినా యిస్తాను' అని వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు మాటిమాటికీ 'మాది మాటల ప్రభుత్వం కాదు, చేతల ప్రభుత్వం' అని చెబుతూ వుంటారు. ఆయన మాటలు చూస్తూ వుంటే మాటల ప్రభుత్వమే తప్ప చేతల ప్రభుత్వంలా కనబడడం లేదు. ఈ పరిస్థితిని చూస్తూ వుంటే 'మాటలు కోటలు దాటుతున్నాయి. కాళ్లు దుంగలను దాటడం లేదు' అన్న సమెత జ్ఞాపకం వస్తోంది. మాటలతో ప్రజలను మభ్యపెడుతున్నారు. ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించే విషయం ఏ మాత్రం పట్టించుకోవడల లేదు అనేవిషయం ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఏప్రిల్ నెలంతా రైతులకు ఏమాత్రం యిబ్బంది కలుగకుండా కరెంటు సరఫరా చేసినట్టయితే సగం పంట నష్టపడినా, మిగతాసగం పంట అయినా రక్షించుకోవడానికి వీలుంటుంది. ఈ ప్రభుత్వం అందుకు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కనీసం మీరు బయట రాష్ట్రాల నుండి అయినా కరెంట్ పరఛేజ్ చేస్తారా? ఇండస్ట్రీస్‌కు కోత ఎక్కువ చేసి అయినా, రైతులను ఆదుకోవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వమును డిమాండ్ చేస్తూ, శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రెండే నిమిషాలు మాట్లాడుతాను. అధ్యక్షా, మొత్తం మీద కరెంట్ కోత వుంది. కానీ మన ఆఫీస్‌లో యిచ్చే ఆన్సర్సులో కూడా కోత వుండడం దురదృష్టకరం. నిన్న గవర్నర్ గారి అడ్రస్‌లో యిచ్చిన కరెంటు విషయం తీసుకోండి. అందులో కరెంటు పెరిగింది. ఈరోజు

మంత్రిగారి స్టేటుమెంట్ ప్రకారం కోత వుండడం ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. నిన్న గవర్నర్ గారి అడ్రెస్‌లో 4,880 మెగావాట్ల ఉత్పాదన శక్తి వున్నట్లుగా చెప్పారు. అందులో 4,131 మెగావాట్లు మన రాష్ట్రంలో హైడ్రో మరియు థర్మల్ విద్యుత్తు కలిపి వస్తుందని, కేంద్రం నుండి 749 మెగావాట్లు వస్తుందని చెప్పారు. ఈనాడు చెప్పిన స్టేట్‌మెంట్‌లో 4098 మరియు 717 మెగావాట్లు అని చెప్పారు. ఈ విధంగా నిన్నటికి ఈ రోజుకు ఈ తేడా ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. ఇది నిర్లక్ష్య వైఖరా? ప్రభుత్వ ఫంక్షనింగ్ నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఒక స్టేట్‌మెంట్‌కు, యింకొక స్టేట్‌మెంట్‌కు సంబంధం, సమన్వయం లేకపోతే ఇక. ఫంక్షనింగ్‌లో ఏమి సామ్యం వుంటుందో మీరే తీవ్రంగా ఆలోచన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఆన్సర్‌లో ప్రతి దానికి అస్తవ్యస్త పరిస్థితి వుంది. ఇవన్నీ ప్రభుత్వం, సిబ్బంది ఆలోచన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆనాడు రోశయ్యగారు మంత్రిగా వుండగా అప్రూవ్ చేసిన ఆన్సర్‌ను ఈనాడు చదివే దుస్థితి ఈ ప్రభుత్వానికి పట్టింది. నెలలో ఎన్నో తాజా పరిణామాలు వస్తాయి. క్రొత్త మంత్రి వచ్చినప్పుడు రివైజ్డ్ ఆన్సర్ యివ్వాలి. ఈ స్టేట్‌మెంట్‌లో కోత 30 శాతం, డిమాండ్ 23 శాతం అని చెప్పారు. ఇంత రిక్వయిర్‌మెంట్ వుంది, యింత డిమాండ్ వుంది అని వ్రాసే ఓపిక సిబ్బందికి లేకపోతే ఎలా? సిబ్బంది ఏమీ చేస్తున్నారు? శాసనసభ్యులతో ఆటలాడుతున్నారా? ఎందుకు స్టేట్‌మెంట్స్ తయారు చేస్తున్నారు? ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మనకు యిమీడియేట్ రిక్వయిర్‌మెంట్ సగటున 65 మిలియన్ యూనిట్స్ ఈ సంవత్సరం అవసరం వున్నది. ఇదే సంవత్సరం పేపర్ మీద చూపుతూ రిక్వయిర్‌మెంట్‌లో 18 శాతం పెరుగుదల అని అన్నారు. ఈ పెరుగుదలను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? ప్రతి సంవత్సరం 10 నుండి 20 శాతం వరకు పెరుగుదల వుంటుందనేది అంచనా.

11·20 ఉ.

ఈ రోజున కరెంటు అనేది చాలా అత్యవసరమైనది. అది ఏమీ లగ్జరీ ఐటము కాదు. అది ఎసెన్షియల్ ఐటము. ప్రభుత్వములో ఎన్నో సార్లు ముఖ్యమంత్రి గారు, ఛైర్మను గారు, మంత్రిగారు ప్రకటనలు చేస్తున్నారు, ఒకరికి ఒకరు సంబంధము లేని ప్రకటనలు చేస్తున్నారు మంత్రులు. అప్పటి మాజీ మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. యిప్పటి మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ కంటిన్యూటీ. పార్టీలు మారినా ఏదైనా కొంత చేంజ్ ఉన్నా ప్రభుత్వము మాత్రము కంటిన్యూటీగా ఉండేది. అప్పటి మంత్రిగారు ఒక లక్ష ఎగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్లు యిస్తామన్నారు. 27,994 ఎగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్స్ యిస్తామని నిన్నటి గవర్నరుగారి

ప్రసంగంలో చెప్పారు. ఏమిటి ఈ పరిస్థితి? ఎవరిని మోసము చేస్తున్నారు? వాస్తవ పరిస్థితులను ఎందుకు ప్రజలకు తెలియ చేయడం లేదు? ప్రజలు వాస్తవాలు తెలుసుకోవల్సిన అవసరం లేదా? 13 గంటలు కరెంటు కంటిన్యూగా రైతులకు యిస్తామన్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతములో ఏ ఒక్క బోరు పనీ చేయడం లేదు. హైదరాబాదు చుట్టుప్రక్కలో ఎక్కడా బోర్సు పని చేయడం లేదు. 13 గంటలు కరెంటు యివ్వడంలేదనే విషయం సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి తీసుకుని వెళ్ళడం జరిగింది. 18 గంటలు యిస్తామని చెప్పారు. గ్రామాలలో నాలుగు గంటలపాటు కట్ చేస్తామని చెప్పినారు. గ్రామాలలో 7,8 గంటలు పాటు డొమెస్టిక్ పర్పస్‌కు వాడే కరెంటు బంద్ చేస్తున్నారు. హైదరాబాదులో ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారు నల్లగొండకు వచ్చినప్పుడు వారు ఒక బ్రహ్మాండమైన స్టేటుమెంట్ యిచ్చారు. హెచ్‌పికి 1300 రూపాయలు చొప్పున 3 హెచ్‌పి అయితే నాలుగు వేల రూపాయలు కట్టాలి. దాని విషయంలో ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సు ఏర్పాటు చేస్తామని పబ్లిక్ మీటింగులో చెప్పడం జరిగింది. మేము అంతా ధర్నా చేశాము. ఆ జిల్లా శాసనసభ్యులము వారిని కలవడం జరిగింది ఈ విషయంలో. ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సు విషయంలో యింతవరకు ఏమీ ఆర్డర్సు లేవు. మేము బోర్డు అధికారులను కలిసాము. వారు అటువంటిది ఏమీ లేదు. మాకేమీ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు రాలేదని మాకు చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పేవి మాటలే తప్ప చేతలు లేవు అనే దానికి యిదొక ఉదహరణగా చెబుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు పబ్లిక్ మీటింగులో ప్రకటనలు చేసి తప్పు త్రోవను పట్టిస్తున్నారు. ప్రజలను, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును – సమ్మర్ క్రాప్ వేసుకోవద్దని రైతాంగాన్ని అంటే ఎట్లాగు? సమ్మరులో వేస్తేనే విత్తనాలు ఉత్పత్తి అవుతాయి. రైతుల గురించి ప్రభుత్వము ఏమి చేస్తున్నది? సమ్మర్ క్రాప్ వేసుకునే దాని మీద ఉన్నటువంటి నిషేధపుటుత్తర్వులు ఎత్తి వేయాలి. సమ్మర్ క్రాప్‌కు తప్పకుండా కరెంటు యివ్వాలి. లేకపోతే పశువులకు మేత దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. దాని వలన పాడి కొరత ఏర్పడుతుంది. హైదారాబాదులో కూడా కూరగాయలు దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మంత్రిగారు వీటన్నింటికి రిప్లయి యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:– వరంగల్లు జిల్లాలో పవరు కనెక్షన్సు గురించి 8000 మంది రైతులు నాలుగు వేల రూపాయలు చొప్పున 3 కోట్ల రూపాయలు కట్టారు. కానీ యింతవరకు వారికి మెటీరియల్ గాని, ప్లాట్‌ఫారమ్స్ గాని ఏర్పాటు చేయలేదు. దీని మీద నిర్దుష్టమైన చర్యలు తీసుకుంటారో లేదో మంత్రిగారు వారి సమాధానంలో చెప్పాలి.

డాక్టర్ డి. యల్. రవీంద్రా రెడ్డి:- గవర్నరు గారి స్పీచ్‌లో ఫిగర్సులోని ఫిగర్సుకు నేను యిచ్చిన స్టేటుమెంటులోని ఫిగర్సుకు తప్పు ఉందని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. యిందులో విజ్జేశ్వరంలోని 33 మెగావాట్స్ చేర్చలేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. నేను కూడా రైతును. రైతు కష్టాలు నాకు తెలుసు. పంపిణీ వ్యవస్థలో చాలావరకు మార్పులు చేసి రెక్టిఫై చేసి రైతులకు మేలు చేయాలనే ఆలోచన మాకు ఉంది. జల ఉత్పాదన శక్తి సామర్థ్యము 2452 మెగావాట్లు ఉంటే 1300 మెగావాట్లు మాత్రమే ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. థర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పాదన శక్తి 1646 మెగావాట్లు ఉంటే 1100 మెగావాట్లు మాత్రమే ఉత్పత్తి అవుతున్నది. కేంద్రము 717 మెగావాట్లు విడుదల చేయవలసి ఉంటే 515 మెగావాట్లు మాత్రమే విడుదల చేస్తున్నారు. 3000 మెగావాట్ల డిమాండును భరిస్తున్నాము. 1990 సంవత్సరములో ముందుగా వర్షాలు రావడము వలన విద్యుత్ వాడకంపై నిర్బంధాలను 29-7-1990 తేది నుంచి ఎత్తి వేయడం జరిగింది. అయితే, వర్షాకాలంకాని కాలాలలో, తరువాత వచ్చే వర్షాకాలం వరకు నీటిని నిల్వ చేయడానికి వీలుగా జల విద్యుత్తు ఉత్పాదనను క్రమబద్ధం చేయడం జరుగుతుంది. వ్యవసాయ రంగం నుంచి గిరాకీ గణనీయంగా పెరిగినందువలన హెచ్.టి. వినియోగదార్లపై 8-1-91 నుంచి నిర్బంధాలను తిరిగి విధించవల్సి వచ్చింది. 500 కె.వి.ఎ. నుంచి 2000 కె.వి.ఎ. వరకు 30 శాతము కోత పెట్టాము. 2000 కె.వి.ఎ. అంతకు మించిన దానికి 40 శాతము కోత పెట్టాము. నిర్బంధాలతో సగటు డిమాండు 1991 ఫిబ్రవరిలో రోజుకు 65 మిలియను యూనిట్లు కాగా 1990 ఫిబ్రవరిలో రోజుకు 55 మిలియను యూనిట్లు ఉంది. అంటే 18 శాతము డిమాండు పెరిగిందన్నమాట. ప్రక్కనున్న రాష్ట్రాల నుంచి వీలయినంత విద్యుత్‌ను దిగుమతి చేసుకోవడానికి విద్యుత్ సంస్థ నిరంతర చర్యలు తీసుకుంటున్నది. 14-2-1991 తేది నుంచి సుమారు 100 నుంచి 150 మెగావాట్లు (రోజుకు 2.5 మిలియను యూనిట్లు) తీసుకునేందుకు మహారాష్ట్రతో ఒక ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. యింకా ఎక్స్‌ట్రాగా తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కోల్ సప్లయి లేక జల విద్యుత్‌ను ఎక్కువగా తీసుకుంటున్నాము. 1991 మార్చి చివరి వరకు రబీ పంటలకు ఖచ్చితమైన విద్యుత్‌సరఫరాను అందివ్వడానికి వీలుగా సాధ్యమయిన అన్ని చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. అయితే, రఘుమారెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా 1991 మార్చి తరువాత విద్యుత్ పంపు సెట్ల ద్వారా లిఫ్టు ఇరిగేషను చేసే రైతులను మూడవ పంటను వేయవద్దని సలహా ఇవ్వడం జరిగింది నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే స్టాండింగు క్రాపను

కాపాడడం కోసము మేము తీసుకుంటున్న చర్యలు గురించి
మీకు తెలియచేయాలని చెబుతున్నాను. ఫర్దర్‌గా కూడా దీన్ని
గురించి పరిశీలించడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర రంగంలోని
విజయవాడ థర్మల్ పవర్ స్టేషను, కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్
స్టేషనుకు బొగ్గు సరఫరా అనిశ్చితంగా ఉన్నందున రోజుకు
ప్రస్తుతమున్న 25 నుండి 26 మిలియన్ల యూనిట్ల విద్యుత్
ఉత్పాదనను రోజుకు 35 మిలియన్ల యూనిట్లకు పెంచడానికి
సాధ్యపడలేదు. అవసరమయినంత మేరకు బొగ్గు సరఫరా
కానందున రామగుండం థర్మల్ పవర్ స్టేషను (ఎన్‌టీపిసి) వద్ద
విద్యుత్ ఉత్పాదన 1200 మెగావాట్ల నుండి 900 మెగావాట్లకు
తగ్గిపవోయింది. దీని వలన మన విద్యుత్ వాటా బాగా దెబ్బ
తింది. మొత్తం రోజుకు 12.5 మిలియను యూనిట్లు లోటు
ఉండగా ప్రస్తుత అంక్షల వల్ల రోజుకు 5 నుండి 6
మిలియను యూనిట్ల వెసులుబాటు కలుగుతుంది. 1991 జూను
అంటే రుతుపవనాలు ప్రారంభమవుతాయని ఆశించిన తేదీ
నాటికి, విద్యుత్ పరిస్థితిని సమీక్షించడానికి 'రబీ కాలంలో
రైతులకు 13 గంటల పాటు విద్యుత్ సరఫరాను అందివ్వడానికి
వీలుగా 4-3-1991 తేదీన జోనల్ చీఫ్ ఇంజనీర్ల సమావేశాన్ని
ఒక దానిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వరికి ఎక్కువ
విద్యుత్ కావాలి. వేరుశనగకు అయితే ఎక్కువ విద్యుత్
అక్కరలేదు. మార్చి 31 వరకు యివ్వడం జరుగుతుందని
చెప్పడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రైతు 11.3
లకు సక్రమంగా విద్యుత్ సరఫరా చేయాలనే ఉద్దేశముతో జంట ఉ11.
నగరాలు మినహా, అన్ని గ్రామీణ పట్టణ ప్రాంతాలలో వాడకము
అధికంగా ఉండే సమయంలో అంటే సాయంత్రం వేళలలో ఒక
గంట అంతరాయంతోపాటు, రోజుకు 4 గంటలు అనుసనూచిత
అంతరాయం ఉండాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థ
ఆదేశాలను జారీచేసింది. విద్యుత్ సాయంత్రము వేళల్లో అవసర
మైన లోడు వరకు మాత్రమే వినియోగం పరిమితం చేసుకో
వలెనని హెచ్.టి వినియోగదార్లను కోరడం జరిగింది. 19-2-91వ
తేదీన ముఖ్యమంత్రిల, విద్యుత్‌శాఖ మంత్రులు ప్రధాన
మంత్రిగారితో జరిపిన సమావేశములో థర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పాదన
స్టేషన్సకు బొగ్గు సరఫరా పరిస్థితిని మెరుగుపరచే ఆవశ్యకతను
నొక్కి వక్కాణించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వము బొగ్గు
రాష్ట్రానికి సరఫరాచేసే పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి తగు
చర్యలు తీసుకొంటున్నది. రాష్ట్రానికి బొగ్గు సరఫరా పరిస్థితి
మెరుగయితే థర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పాదన రోజుకు 25 నుండి 26
యూనిట్స్, మరో 4-5 యూనిట్స్ పెంచడానికి సాసాధ్యపడు
తుంది. రామగుండంవద్ద ఎన్.టి.పి.సి. స్టేషన్ బొగ్గు
సరఫరాను మెరుగుపరచేటట్లయితే విద్యుదుత్పత్తిలో పెరుగుదల
ఉంటుంది. రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులు,

21-2-91న కేంద్ర విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామంత్రిగారిన్ని కలిసి థర్మల్ విద్యుదుత్పత్తిని పెంచడానికి అదనపు సరఫరా కోసమ్ము మిగులు ప్రాంతాలయిన ఉత్తర, పశ్చిమ రాష్ట్రిలనుండి కేంద్రంద్వారా లభ్యమయ్యే 15 శాతం బొగ్గును కేటాయించాలని వినతి పత్రాన్ని సమర్పించారు. అదే విధంగా, పార్లమెంటు సభ్యులు రైల్వేశాఖమంత్రిగారిని కలిసి తాల్చారు వెస్ట్‌కోస్ట్ ఫీల్డు నుండి విజయవాడకు బొగ్గు సరఫరాకు మరిన్ని రేక్సు ఏర్పాటు చేయాలని కోరారు. మన రాష్ట్ర అవసరాలను తీర్చడానికి మరింత సహాయాన్ని పొందడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుచున్నది. పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఒక సంవత్సరంలో గాని, ఒకటిన్నర సంవత్సరంలోగాని, ఒక ఓవర్ నైట్‌లో పెంచాలంటే సాధ్యమయ్యే పనికాదు. అయినప్పటకీ వారు ఏమి చెప్పారంటే, నల్గొండలో ముఖ్యమంత్రిగారు అనాథ రైజుడు కనెక్షన్స్ గురించి మాట్లాడుతూ, ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్స్ ఇస్తామని అన్నారని అన్నారు ఆ ఫైలు సర్క్యులేషన్‌లో ఉంది. 2-3 రోజుల్లో ఆర్డర్సు వస్తాయి. మూడు ఇన్స్‌స్టాల్‌మెంట్స్ ఇస్తారు సర్వీసులో అంటే మూడు క్రాప్స్ సీజన్‌లో ఇస్తారు. చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు. అడిషనల్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ కావలెనని అన్నారు. ఖచ్చితంగా కావలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే, ట్రాన్స్‌మిషన్‌లో, సబ్-ట్రాన్స్‌మిషన్‌లో ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ సరిగ్గా లేక ఇందులో నోటులో కూడా ఉంది. ప్రస్తుతం అయితే 1.5 డైవర్సిటీ ఉంది. అంటే ఒక కాంట్రాక్టు లోడుకు ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌కు 63 కె.వి. ఉంటే, 63 కె.వి.కి అదనంగా ఒకటిన్నర శాతం అంటే 90 హార్స్‌పవర్ పంపు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇపుడు ఇవన్ని మార్చుకొని 63 కె.వి. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ క్రింద 63 హార్స్‌పవర్ ఉండేటట్లు చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది. ఇవన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, సబ్ ట్రాన్స్ మిషన్, ట్రాన్స్‌మిషన్ వీటిని బాగా శక్తివంతంచేస్తే తప్పకుండా ఫెయిల్యూర్స్ తగ్గుతాయి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గత పవర్ మినిష్టరుగారు ఉన్నప్పుడు, ఇదే శాసనసభలో వారిని మేము నిగ్గదీసి అడగడం జరిగింది. మీరు పారిశ్రామికవేత్తలకు అమ్ముడు పోవద్దని, రైతును ఒక కంటచూడండని, రాష్ట్రానికి, దేశానికి రైతు వెన్నెముకని మీరిచ్చిన రిపోర్టులో చూపించి పారిశ్రామికవేత్తలకు 2000 కె.డబ్ల్యులోపు 30 శాతం విద్యుత్‌కోత, డిమాండు 25 శాతం అనిచెప్పి, మరి రైతులకు ఎంత కోత విధిస్తున్నారు? 24 గంటల్లో యాక్చువల్‌గా 13 గంటలు ఇస్తామని అన్నారు; అనఫిషియల్‌గా కూడా. దీనిపైన సక్రమంగా లోడ్సు పడిపోవడం, లోఓల్టేజివల్ల మీ అందరికి తెలుసు.- రవీంద్రారెడ్డిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు; నేను రైతునని. నేను చెప్పక్కరలేదు. వారికి బాగా తెలుసు. 10 గంటలు కూడా సవ్వంగా లేదని . అది రాత్రిపూట

ఇస్తున్నారు. దానిని గురించి నిర్దిష్టంగా, బాధ్యతారహితంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయశాఖ అభిప్రాయం ఏమి? రైతుల పట్ల మీ అభిప్రాయం ఏముంది? అవగాహన ఏమిటి? తెలుగు దేశం నిర్లక్ష్యము చేసిందని అన్నారు. కాని 18 గంటలు మార్చి దాకా మేము ఇచ్చాము. ఎన్నడూ కోత విధించలేదు. జనవరి లోనే మీరు కట్ చేశారే? లక్ష కనెక్షన్స్ ఇస్తామని అన్నారు. కమీషన్ ఇస్తామన్నా, విద్యుచ్ఛక్తి కోత 27 వేలది 25 వేలకు తగ్గించామని అన్నారు. మీరు 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వ్యవసాయ రంగములో ఎన్ని నూతులకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రి వర్కింగ్ గ్రూపుకు అనుమతి ఇచ్చారు? విదేశీ సహకారము మన విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు ఎంతవరకు లభించింది? దీనికి ఏ ప్రభుత్వము ఏ కాలములో సిఫారసు చేసింది? టారిఫ్ విషయంలో మీరు రైతాంగాన్ని మభ్యపెడుతున్నారు. మీటరు రేట్స్, విధించాలని, యూనిట్ రేట్స ప్రకారం చార్జిచేయాలని ఆ మధ్య కూడా ప్రతిపాదన వచ్చింది. రైతులలో ఆందోళన వచ్చింది. అన్ని పార్టీలవారు ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. నిర్దిష్టమైన మీ నిర్ణయం ఏమో చెప్పలేదు. దయచేసి ఈ సభలోనైనా చెబుతారా?

డా. డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- రైతులకు ఇచ్చే 13 గంటలు ఖచ్చితంగా ఇస్తాము. దానిలో....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- విద్యుత్‌కోత ఉన్నప్పుడు గత ప్రభుత్వము 18 గంటలు ఇచ్చారు; రైతాంగానికి ఈనాడు 436 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము, విద్యుత్ అభివృద్ధి చేస్తాము 1992 నాటికి అని ఈ సభలో చెప్పారు. కోత ఉండదని అన్నారు ఈ సభలో.

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి :- అది వాస్తవమే, చెప్పింది. ఇపుడు డిమాండు కూడా పెరిగింది. విద్యాధరరావుగారు విదేశాల నుండి వచ్చిన సహకారాల వివరాలను అడిగారు. ఈ వివరాలు ఇపుడులేవు. తరువాత వారికి అందజేస్తాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- విదేశీ సహకారము గురించి గవర్నరుగారి అడ్రసులో పొందుపరచారు. మంత్రిగారు లేదని అంటే ఎట్లా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- వివరంగా చెప్పాలి అంటే తరువాత చెబుతారు. ఇది అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్స్‌ను గురించి ఒకే సబ్జెక్టుపై 304 అడిగారు. మీరు డిఫరెంట్ క్వశ్చన్...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 'పర్ఫామెన్స్ ఆఫ్ పవర్' అని అన్నారు. పవర్‌కట్ అంటే జనరేషన్ కూడా వస్తుంది.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- 304లో ఒక సబ్జెక్టుపైనే ఉంది. సెవెరెల్ యాస్పెక్ట్సు కలిపితే టూ అవర్ డిస్కషన్ అవుతుంది. ఇపుడే చెప్పడం కష్టమవుతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు చెప్పేది ఒకటి, చేసేది మరొకటి. ఒక వైపు రైతులకు ఆశకల్పిస్తూ, లక్ష కనెక్షన్స్ ఇస్తామని అన్నారు. 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 40 వెలకు అనుమతి ఇచ్చారు. యూ ఆర్ చీటింగ్ ది రైతుస్.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆఫ్‌కోర్స్ అది మీ స్టేట్‌మెంట్ కావచ్చు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 40 వేల అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్స్‌తో తృప్తిపడతామనీ మీరిచ్చిన స్టేట్ మెంట్‌లో ఉంది. ఈవాళ్ల లక్ష కనెక్షన్స్ రోశయ్యగారు చెప్పారు. రెండోవైపు 27 వేలు ఈ సంవత్సరం ఇవ్వగలుగు తామని అన్నారు. ఏది వాస్తవము? The members are agitated on this. It is a breach of privilege. I have a document here in which the State Government has conceded to the Working Group.....

Mr. Deputy Speaker:- It is a matter of opinion.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Is it not a breach of privilege? Is it not misleading the House? Can the Minister make a statement out of context; give the wrong figures, mislead the House and go away? Is it not breach of privilege?

Mr. Deputy Speaker:- If you feel that it is a breach of privilege, you come under that provision. We will examine it.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గవర్నరు ఎడ్రెసులో చెప్పారు. 27 వేల కనెక్షన్సు ఇవ్వగలిగాము అని చెప్పారు. మరి ఈ స్టేట్‌మెంట్‌లో మరల లక్ష కనెక్షన్సు ఇస్తాము అని చెప్పడం మిస్

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- దానికి గవర్నర్సు స్పీచ్ మీద గాని, బడ్జెట్‌లోగాని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చే రిప్లయిలో జవాబు ఉంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కరెంటుకోత లేకుండా పంటలు కాపాడుతాము అని అన్నారు. రైతులకు వారి పంటలు కాపాడు కోవాలి అంటే 18 గంటలు ఇవ్వండి. మేము ప్రభుత్వంతో సహకరించడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము. కనీసం 18 గంటలు రైతులకు ఇవ్వమని అడిగాము. దానికి సమాధానం చెప్ప మనండి. అసలు కరెంటు చార్జియే లేకుండా చేద్దాము అని రవీంద్రారెడ్డిగారు ఇదివరకు అన్నారు.

(ఇంటరప్షన్సు)

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- 13 గంటలు రైతులకు ఇస్తాము అన్నదానికి ఇబ్బందిలేదని దానికి వారికి అభ్యంతరం లేదనీ మంత్రిగారు చెప్పారు. మీరు కోరిన రీతిలో రిప్లయి ఉండాలి అంటే ఎట్లా? మీరు వారిని కంపెల్ చేయలేరు.

(ఇంటరప్షన్సు)

డా.డి. ఎల్ రవీంద్రారెడ్డి:-87,500 పంపుసెట్సు ఎనర్జ యిజుచేయాలి అనుకున్నాము. ఇప్పటివరకు 49,000 వరకు చేశాము. మిగతావి కూడ తొందరగా చేయడం జరుగుతుంది. It has to be done before 31st of March.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- నల్గొండవచ్చినప్పుడు చెప్పారు. -

డా.డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- 13 గంటలే కాకుండా ఎక్క డైనా పంటలు ఎండిపోతున్నాయి అంటే అక్కడ అదనంగా ఇంకో రెండు గంటలు ఇవ్వమని ఎస్.ఇ.లకు చెప్పాము గాని అన్ని చోట్ల ఇస్తామని చెప్పలేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I have made an appeal to the Government. For the industrial sector, you have imposed a cut of 25 percent. You have to come to the rescue of farmers who are the back bone of the State. We are an agrarian State. పంటలు నాశనం అయిపోతున్నాయి. దయచేసి 18 గంటలకు పెంచండి అని అడుగుతున్నాము.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- ఎక్కడెక్కడ అయితే 18 గంటలు అవసరం అవుతుందో వారు చెబితే అక్కడ ఇస్తాము గాని రాష్ట్రమంతటా ఇవ్వాలి అంటే ఎట్లా ఇస్తాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీ డిమాండు ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- వారు రైతు బిడ్డ వారిని చెప్ప మనండి. We are happy to hear from the Power Minister who is a farmer. From a businessman, a farmer has taken over as the Power Minister.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- ఇక్కడ గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యు లందరు చెప్పేది చూస్తుంటే ప్రభుత్వం రైతులకు వ్యతిరేకము, విద్యాధరరావుగారు ఒక్కరే రైతులకు అనుకూలురు అనేటట్లు మాట్లాడుతున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్.)

నేను నల్గొండ జిల్లాకి వెళ్లాను. నల్గొండలో రఘుమా రెడ్డిగారు, రాఘవరెడ్డిగారు అందరు కూడ రెండు గంటలసేపు ఇన్క్రీజు చేయమని అడిగారు. నేను ఒప్పుకున్నాను. ఆ విధంగా ఆదేశాలు వెడుతున్నాయి. రైతుల విషయంలో మేము వెను దీయము. నేను మాటల మనిషిని కాను చేతల మనిషినే అని చంద్రబాబునాయుడుకి కూడ తెలుసు. కాని ఇప్పుడు అటువైపున కూర్చున్నాడు. మేము వరంగల్లు జిల్లాలో కూడ మూడు వేల ఎడిషనల్ కనెక్షన్స్ ఇచ్చాము. రోశయ్యగారు సభలో చెప్పినా ఎక్కడ చెప్పినా ఆయన కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యక్తి కనుక మేము అవి అన్ని ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఈ నెలాఖరు లోపల ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

11.45 ఉ. Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned for 15 minutes for tea.

(The House then adjourned at 11-45 a.m.)

సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12-07 గంటలకు సమావేశమైనది

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

12·07 మ·

Mr. Dy. Speaker:- The Other 304 and Calling Attention motions.

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, టీ బ్రేక్ ముందు పవర్ కట్ విషయంలో వచ్చిన సప్లమెంటరీస్‌లో యింకా మాకు మంత్రిగారివద్దనుంచి పూర్తి సమాధానం రాలేదు·

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇపుడు పవర్‌కట్ విషయంలో మాట్లాడాలంటే యీ హౌస్‌లో వారం రోజులైనా టైము సరి పోదు· నేను 304 క్రింద యింతకు ముందు గంటన్నర టైము యిచ్చినాను· ఇంకా ఏమైనా విషయాలు ఉంటే సభ్యులు గవర్నరు స్పీచ్‌లోనూ, బడ్జెటు స్పీచ్‌లోనూ విద్యుచ్ఛక్తికి సంబం ధించి వారి సూచనలు యివ్వవచ్చును· ఇంకా యీ 304 మీదనే డిస్కషన్ పొడిగించాలంటే· యీ హౌస్‌ను ముందుకు నడపవలసిన బాధ్యత నాకు ఉంది కదా? It is an un-ending subject. కాబట్టి మనం తరువాత సబ్జెక్టును తీసుకుంటె మంచిది· You please co-operate to do business in the House. You will have ample opportunities on the Governor's speech as well as the budget discussion. That subject is closed. About one and half hours we have spent. The Chief Minister has also clarified. You have got two opportunities viz., one on the Governor's speech and another on the budget speech.

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు 304 మీద క్లారిఫై చేస్తూ 85,000 విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్స్‌కు కాక యింకా 27,000 కనక్షన్స్‌కు ఆర్డర్స్ యివ్వబోతున్నామన్నారు· మంత్రి గారేమో 60,000·కనక్షన్స్‌కు ఆర్డర్స్ యిస్తున్నా మని అంటున్నారు· ఒకరు చెప్పేదానికి మరొకరు చెప్పేదానికి పొంతన కుదురడంలేదు· కాబట్టి దీనిమీద ముఖ్యమంత్రిగారు సరైన స్టేట్‌మెంటు చేయాలని కోరుతున్నాను· లేని పక్షంలో రైతులు చాలా యిబ్బందులుపడతారు· Year ending is March 31st and today it is 14th. Less కాబట్టి మంత్రులు యీ విధంగా హౌస్‌ను మిస్‌లీడ్ చేస్తున్నారు· దీని వల్ల లక్షలాది రైతులు రాష్ట్రంలో వారికి విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్స్ వస్తాయని ఎదురుచూస్తున్నారు·

Mr. Dy. Speaker:- You can get that doubt cleared when he replies on the Governor's address and on the budget. There are two more occasions for you.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We are responsible legislators sitting in a responsible House and the Chief Minister is making a statement which is just impossible to implement.

Mr. Dy. Speaker:- Mr. Vidyadhara Rao, please co-operate to do business in the House.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is just impossible to implement. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చారు - అది ఏ విధంగా అని మేము అడుగుతున్నాము.

12.10 మ. Mr. Dy. Speaker:- Please do not misuse the indulgence that I have been giving to you. I gave you half-an-hour time. Actually 304 is meant for fifteen minutes. But I have given one and half-an-hour time. You will have two more opportunities. Let us do other business. Let us not waste the time of the House.

Sri K. Vidyadhara Rao:-The Hon'ble Chief Minister is coming into the House. He has made a categorical statement. We want some clarifications.

Mr. Dy. Speaker:- He will have to give reply on two more occasions. You will have opportunity on two more occasions.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We want an assurance whether he will be able to complete by the year ending.

Mr. Dy. Speaker:- Please leave it there. You can two more opportunities. More than sufficient time I have given. Because it is a vital and important subject concerning the entire State instead of fifteen minutes I have allowed 1½ hour's time. The remaining

304 and the calling attention notices are postponed for tomorrow.

సభాసమక్షంలో వుంచిన పత్రములు.

I. <u>A copy in each of the following Ordinances as required under sub-clause (a) of Clause 2 of article 213 of the Constitution of India</u>:

1. The Andhra Pradesh Abolition of the Posts of Village Assistants Ordinance, 1990. (A.P. Ordinance No. 7 of 1990)

2. The Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Ordinance, 1990 (A.P. Ordinance No. 8 of 1990)

3. The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Ordinance, 1990 (A.P. Ordinance No. 9 of 1990)

4. The Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 1990 (A.P. Ordinance No. 10 of 1990)

5. The Andhra Pradesh (Krishna, Godavari and Pennar Delta Area) Drainage Cess (Amendment) Ordinance, 1990 (A.P. Ordinance No. 11 of 1990)

6. The Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Ordinance, 1991 (A.P. Ordinance No. 1 of 1991)

7. The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Ordinance, 1991 (A.P. Ordinance No. 2 of 1991)

8. The Andhra Pradesh University Acts (Amendment) Ordinance, 1991 (A.P. Ordinance No. 3 of 1991)

9. The Andhra Pradesh Educational Service Untrained Teachers (Regulation of Services and Fixation of Pay) Ordinance, 1991 (A.P. Ordinance No. 4 of 1991)

10. The Andhra Pradesh Cooperative Societies (Amendment) Ordinance, 1991 (A.P. Ordinance No. 5 of 1991)

II. <u>Address by the Governor</u>:

"A true copy of the address delivered by the Governor on March 13th."

సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రము - సభా కార్యక్రమ సలహా సమితి నిర్ణయము

"A copy of the report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 13th March, 1991."

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 13TH MARCH, 1991.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 13th March, 1991 in regard to the Business to be transacted in the Assembly.

14-3-1991 (Thrusday)		Discussion on Motion of Thanks on Governer's Address
15-3-1991 (Friday)	1.	Discussion on Motion of Thanks on Governer's Address
16-3-1991? (Saturday)	2.	Private Members Business
		NO SITTING

17-3-1991 (Sunday)		HOLIDAY
18-3-1991 (Monday)	1.	Discussion on Motion of Thanks on Governer's Address.
	2.	Reply by the Chief Minister
19-3-1991 (Tuesday)		Presentation of Budget (Vote on Account) for 1991-92
20-3-1991 (Wednesday)	1.	Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1990-91
	2.	Government Bills
21-3-1991 (Thrusday)		General Discusion on Budget (Vote on Account) for 1991-92
22-3-1991 (Friday)	1.	General Discussion on Budget (Vote on Account) for 1991-92
	2.	Private Members Business
23-3-1991 (Saturday)		NO SITTING
24-3-1991 (Sunday)		HOLIDAY
25-3-1991 (Monday)	1.	Last day of General Discussion on Budget (Vote on Account) for 1991-92
	2.	Reply by the Chief Minister and voting.
	3.	Discussion and Voting of Supplementary Estimates of Expenditure for 1990-91.

26-3-1991 (Tuesday)	1.	The Andhra Pradesh Appropriation (Vote on Account) Bill, 1991.
	2.	The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1991 (Supplementary Estimates)

The Business Advisory Committee also decided to meet again on Tuesday, the 19th March, 1991 to take a decisioin on extending the meetings of the Assembly for one or two days if necessary.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- తతిమ్మా 304, కాలింగ్ అటెన్షన్స్ ఏమయ్యాయి?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- రేపటికి, పోస్ట్ పోన్ చేసాను· The remaining 304 and 74 are postponed for tomorrow. విద్యాధరరావు గారు దయచేసి please do not waste the time of the House.

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చారు·

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అజెండాలో మనము ఎగ్రీ అయిన బిజినెస్ నడవనివ్వండి· We have to go by the agenda. You cannot dictate as you like. Please let us go according to the agenda.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Inspite of repeated appeal to the Government and request assurance is not forthcoming. The Chief Minister has made a categorical statement that 87,000 connections will be given by March, 31st. When they could not give more than 27,000 connections for eleven months how can we believe? It is a most peculiar statement. In the Governor's address it is stated 27,000 connections.

Again the Minister says 47,000 connections. This is again contrary to his own Government policy and Government statement which is presented to the House by means of the Governor's address.

Mr. Dy. Speaker:- You have repeated thrice. Government have also given reply. If you are not satisfied, you will have two more apportunities.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ ప్రభుత్వం రైతుల పట్ల నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబిస్తున్నందువల్ల మా నిరసన తెలియ జేస్తూ మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(తెలుగు దేశం పార్టీకి చెందిన గౌ. సభ్యులు వాకౌట్ చేసారు)

గవర్నరు ప్రసంగమునకు కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై చర్చ

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వరంగల్లు):- అధ్యక్షా, తమరి అనుమతితో ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. 13-3-1991వ తేదీన శాసన మండలిని ఉద్దేశించి గవర్నర్ గారు దయతో చేసిన ప్రసంగానికి, తొమ్మిదవ శాసన సభ సమావేశ కాలములో చేసిన ప్రసంగానికి ఈ శాసన సభ సభ్యులు వారి పట్ల గాఢ కృతజ్ఞతాబద్ధులై ఉన్నారు.

Mr. Dy. Speaker:- I am to announce to the House that amendments to the Motion to Thanks to the Address by the Governor will be received by the Secretary to Legislature upto 3.00 P.M., on Friday, the 15th March, 1991.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారి ప్రసంగముపై ధన్యవాదాలు తెలిపే అవకాశం కలిగినందుకు సభకు, మీకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల):- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సార్ - అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారు అడ్రస్ ఇవ్వడానికి ముందు శాసన సభ ప్రాపర్ సిటింగ్ జరిగిందా, లేదా కాని స్టిట్యూషనల్‌గా జరిగిందా లేదా అన్నది ఒకటి ఆలోచన చేయవలసి ఉంది.

Mr. Dy. Speaker:- Subba Reddy garu, what is your point of order?

Sri K. Subbareddy:- My point of order is with regard to the introduction of thanks giving motion. Whether the Assembly sitting has been properly constituted or not? To see to that aspect you may go through Rules 11, 12 and 13. Chapter IV - Sittings of the Assembly.

Rule 11 says: 'A sitting of the Assembly is duly constituted when it is presided over by the Speaker or other Member competent to preside over a sitting of the Assembly under the Constitution or these rules.' Here the point is, the sitting of this Assembly, when the Governor's address was delivered from 11.00 A.M onwards on 13th March, was not presided over by the Speaker. The next point is ...

(ఇంటరప్షన్స్)

అప్పుడే నవ్వొద్దు, విన్న తరువాత నవ్వండి. I have no objection. Rule 12 says: 'The Assembly shall sit on such days as the Speaker, having regard to the state of business of the Assembly, may from time to time, direct.' Now, with regard to the sitting of the Assembly a notice was issued by the Legislature Secretary to the Members stating that they should attend Assembly by 11.00 A.M. So, there is no direction from the Speaker or from the Deputy Speaker regarding the commencement of the sitting of the Assembly. Yesterday, the Assembly was started at 11.00 A.M. with the Governor's Address. The time for the sitting is not fixed either by the Speaker or by the Deputy Speaker. Hence the sitting is not constituted properly. So, the address given to the Assembly, that has not been properly

constituted, is not at all an address. So, no motion to thank that kind of Governor's address is necessary and such a motion is not liable according to the rules as the Assembly that sat yesterday was not properly constituted. It was not a proper sitting.

Let us come to the other point with regard to the powers of the Deputy Speaker. Expecting that the Deputy Speaker might have directed the Assembly to sit at 11.00 A.M. yesterday, I think the Deputy Speaker - if we go by Rule 10 - has no such powers to direct. Rule 10 says: 'The Deputy Speaker or other Member competent to preside over a sitting of the Assembly under the Constitution or these rules, shall when so presiding, have the same powers as the Speaker when so presiding ...'. So, we may think that the Deputy Speaker might have directed. But in this case the Deputy Speaker has got all the powers of Speaker when he is presiding over the meeting. That is the amendment we have to give. So, eventhough, the Deputy Speaker has directed to commence the meeting at 11.00 A.M. outside this Assembly Hall without presiding over the Assembly, such direction is illegal and not tenable. Therefore, on all these grounds, yesterday, the sitting of the Assembly was not properly constituted and sat. The Governor's Address was not through the Assembly which was not properly constituted and sat. Hence, there is no necessity for moving any motion for giving thanks to the Governor for his address. This is all my submission.

Mr. Dy. Speaker:- With regard to the points raised by Mr. Subba Reddy I have to clarify that the Assembly was prorogued previously. When once the House was terminated, it is the Governor that summons the

House again. When the new year commences and when we sit in the new year the House commences with the address of the Governor. When once the Governor address the House at that time, the Speaker only sits by the side of the Governor. The question of presiding over does not arise at all. The question of adjournment after the Governor's speech also does not arise. The House disperses, after the Governor's address. Therefore, it is the convention and it is also fortified by the rules as well as Kaul and Shakdar observations. Further, with regard to the business to be transacted during the sittings of the Assembly it has been settled in consultation with the Business Advisory Committee after 11.00 A.M. yesterday and before 4.00 P.M. the business was settled and communicated to the Members.

Sri K. Subba Reddy:- They are the relevant rules that I have read out. Speaking about the Governor's address ....

Mr. Deputy Speaker:- With regard to the competency of the Deputy Speaker, when there is no Speaker, the Deputy Speaker exercises all the powers of the Speaker.

Sri K. Subba Reddy:- When the Speaker is there and absent that is a different thing. Please see Rule 10.....

Mr. Deputy Speaker:- When the Speaker is not there, all the powers of the Speaker are vested with the Deputy Speaker.

I will just read Art. 180 of the Constitution of India. It reads like this:-

"180. Power of the Deputy Speaker or other person to perform the duties of

the office of, or to act as, Speaker:- (1) While the office of Speaker is vacant, the duties of the office whall be performed by the Deputy Speaker or, if the office of the Deputy Speaker is also vacant, by such member of the Assembly as the Governor may appoint for the purpose."

The Constitution itself categorically laid down the duties and powers of the Deputy Speaker. Mr. Subba Reddy need not have any doubts if he have a combined reading of the Rules and the Constitution. So, I over rule the points raised by Mr. K. Subba Reddy and I request Sri T. Purushothama Rao to initiate the debate.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి 12.20 మ.
ప్రసంగంపై ధన్యవాదాలు తెలియజేసే తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టే అవకాశం కలిగినందుకు సభకు, మీకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గవర్నరుగారు ప్రజలయొక్క వాస్తవమైన సమస్యలను అద్దంపట్టే విధంగా తమ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ప్రస్తుత సమస్యలను ప్రభుత్వం ఏవిధంగా పరిష్కరిస్తున్నదో స్పష్టంగా చెప్పారని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రసంగ పాఠాన్ని, దానియొక్క డైరెక్షన్‌ను చూస్తే మూడు విషయాలు మన దృష్టికి వస్తున్నాయి. ఒకటి Restoration of the confidence of the people towards the Government. ప్రభుత్వంపట్ల ప్రజల విశ్వాసం పునరుద్ధరణ గవర్నరు ప్రసంగంలో కనిపిస్తున్నది. రెండవది అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో యంత్రాంగానికి ఒక నిర్దిష్టమైన డైరెక్షన్ - నాన్-పొలిటికల్ ఎప్రోచ్ ఫర్ డెవలప్‌మెంట్ - అంటే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో రాజకీయ ప్రాబల్యానికి అతీతంగా ప్రభుత్వ వైఖరి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఇక మూడవది నినాదాలతో ఆర్భాటాలుచేసి భ్రమలు కల్పించడంకన్నా చేసేది ఏదో చెప్పడమే పనిగా పెట్టుకొన్న ప్రభుత్వం ఇది అని స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. అంతేకాక గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో 25 అంశాల గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఆ 25 అంశాలలో 10 అంశాలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు, ఉత్పత్తికి సంబంధించినవి, 10 అంశాలు సాంఘిక న్యాయానికి సంబంధించినవి, ఒక అంశం విద్యకు సబంధించింది, ఒక అంశం అధికార భాషకు సంబంధించింది; ఒక అంశం ప్రణాళికా నిర్వహణ గురించి చెప్పబడిన అంశం - ఈవిధంగా 25 అంశాలలో ఈ ప్రభుత్వ విధానాలను స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, సాంఘిక న్యాయం, ఉత్పత్తి అనేవి రెండు కళ్ళ వంటివి. ఉత్పత్తిలేనిదే సాంఘిక న్యాయంలేదు. అనుకొన్న ఉత్పత్తిని సాధించకపోతే మనం కావాలనుకొన్న సాంఘిక న్యాయం చేయలేము. అదేవిధంగా ఉత్పత్తి పెరిగినా సాంఘిక న్యాయం చేయకుండా ఉంటే పేద ప్రజల దారిద్ర్యాన్ని తీర్చే అవకాశం లేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో మొట్టమొదట ఈ విషయాన్ని సంతులనం చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో వ్యవసాయానికి మరియు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన విషయాలను ప్రధానంగా తీసుకొని ఉత్పత్తి సాధనలో వ్యవసాయాన్ని, పరిశ్రమలను ఏవిధంగా సమన్వయం చేయాలన్నది ఒక నూతన దృష్టి ఈ ప్రసంగంలో కనిపిస్తున్నది మనవిచేస్తున్నాను. A new approach, a new direction and a scientific thinking is there. మీకు తెలుసు, వ్యవసాయానికిగాని, పరిశ్రమలుగాని అభివృద్ధిచెందాలంటే ప్రధానమైన ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ భూమి, నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి; తరువాత హ్యూమన్ రిసోర్సెస్, ఇక ఐదవది కేపిటల్. ఈ ఐదింటి గురించి సమగ్రంగా ఆలోచించి వ్యవసాయాన్ని, పరిశ్రమను – పరిశ్రమను, వ్యవసాయాన్ని ఉత్పాదన సంబంధాలలో సాంఘిక న్యాయాన్ని జోడించి ఆ దిశలో కొద్దో గొప్పో సరైన రీతిలో ప్రారంభం చేయాలన్న ఆలోచన స్పష్టంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కనపడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. మొట్టమొదట వ్యవసాయయానికి సంబంధించినంతవరకు కేవలం పాక్షికంగానే వ్యవసాయం చేయడం కాకుండా – వ్యవసాయందగ్గరికి పరిశ్రమపోవాలి, పరిశ్రమను కూడా వ్యవసాయంతో జోడించాలి – వ్యవసాయాన్ని పరిశ్రమ స్థాయిలో చూడాలన్న ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్టు ఈ ప్రసంగంలో స్పష్టంగా కనపడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయం, పరిశ్రమ గురించి ఆలోచించినప్పుడు ముఖ్యంగా ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్‌మెంట్ ప్రశ్న ఉంది. మేనేజ్‌మెంటల్ హ్యూమన్ మేనేజ్‌మెంట్, డెవలప్‌మెంట్ మేనేజ్‌మెంట్, ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్‌మెంట్ ఇందులో కొట్టవచ్చినట్టుగా కనిపిస్తున్నది. ఆ విషయాలలో ఎంతో అనుభవంతో పరిశ్రమచేసి ఎంతో స్పష్టంగా ఈ ప్రసంగంలో తీసుకురావడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. హ్యూమన్ రిసోర్సెస్ అంటే మానవ వనురుల గురించి ఈనాడు మనం ఆలోచిస్తే ముఖ్యంగా యువతరం భారంలో ఉంది, యువతరం ఉన్నతకాంక్షలతో ఉంది, యువతరం అగమ్యగోచరమైన స్థితిలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నదది. ఈ యువతరం మానసిక వికాసానికి, భౌతిక వికాసానికి – వారి బుద్ధికి, యోగ్యతకు సరిపోయే విధంగా కార్యక్రమాలను సంబదించాలని, ఆ సంధింపులో వారికి స్పందన కల్పించాలని ఒక క్రీడా వ్యవస్థనుపెట్టి రూరల్ స్పోర్ట్సులో కూడా అందుకు సరిపోయేవిధంగా మొట్టమొదటి మంచి వాతావరణాన్ని ఏర్పాటుచేసి అస్తవ్యస్తంగా కొట్టుమిట్టాడుతున్న గ్రామీణ యువతను ఈ సమాజంలో జీర్ణింపజేయడానికి

కావలసిన కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలన్న భావన గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కనపడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే డెవలప్ మెంట్ మేనేజ్‌మెంట్ విషయం వచ్చేసరికి పెద్దపెద్ద మాటలు చెప్పకుండా యువకులకు సాధ్యమైనంతమేరకు రెండు వేలు, మూడు వేలు, నాలుగు వేల రూపాయలతోగాని కార్యక్రమాలు చేపట్టి వారికి ఇల్లు, సంసారం, పిల్లాజెల్లా యోగ్యత కల్పిస్తే బాగుంటుందన్న ఆలోచన ఇందులో కనిపిస్తున్నది. ఇక మూడవది ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్‌మెంట్. ఫైనాన్షియల్ మేనేజ్ మెంట్‌లో కూడా - దాదాపు 1200 కోట్ల రూపాయలు సమీకరించడం జరిగింది. ఇది కేవలం తమ దృష్టికి తేవడానికి మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. ప్రభాకరరావుగారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

		Crores Rs.	
1.	For reclamation of land affected by sea water and for supplying inputs.	8.31	12-30 మ.
2.	Under Cyclone Reconstruction Project -loan facility.	3.00	
3.	For strengthening Technical Education system in A.P.	79.55	
4.	Slum improvement in Vijayawada Municipal Corporation with an approved outlay.	49.16	
5.	Houses for Weaker Section and Victims of Cyclone - Total Cost.	109.37	
	Government subsidy.	53.90	
	Loan component from financial institutions.	53.15	
6.	A.P. Housing Board constructed HIG, LIG, MIG Houses with a total outlay of...	44.50	

7.	For improvement of roads in twin cities as well as in Districts addition to the original allocation...	100.00
8.	Development of Ports for 1991-92 in A.P. State - (Kakinada Port, Krishnapatnam Port and Machilipatnam Port) Estimated cost.	140.40
9.	Under cyclone Emergency Reconstruction Project with World Bank Assistance - to be completed by December, 1993. Total cost.	713.60
10.	Under the Cyclone Emergency Reconstruction project - for construction of roads, drains and water supply in 51 municipal bodies at a total cost.	20.17

ఈ విధంగా రూ. 1200 కోట్లపైననే సమీకరించుకున్నాము. సమీకరించడమేకాదు; వీటిని ఒక పద్ధతి ప్రకారం, శాస్త్రీయం ప్రకారం, ఆలోచనా ప్రకారం ఖర్చు చేయకపోతే లాభంలేదు. నేను మొట్టమొదటే మనవి చేశాను - నూతన దృక్పథం, ఒక రియలిస్టిక్ ఎప్రోచ్‌తో ఏవిధంగా సమన్వయం చేయాలనే విషయం ఇందులో మనవిచేశాను. మొట్టమొదటిసారిగా మీకు తెలుసు - వ్యవసాయం గురించి - 15-20 సంవత్సరాలు వ్యవసాయం అనుభవం ఉన్నప్పటికీ దానిలో నూతన మార్పులు తీసుకురావలసిన అక్కర ఉన్నది. ఎగ్రికల్చరల్ మేనేజ్‌మెంటుతో పాటు, వాటర్‌మేనేజ్‌మెంటు, పవర్‌మేనేజ్‌మెంటు యీ మూడింటిని కలపడానికి మొదటిసారిగా గ్రాస్ రూట్స్‌లో గ్రామీణ స్థాయిలో, పునాది స్థాయిలో ఆచరణ సాధ్యంచేయాలి. ఈ గ్రామాల్లో అధికారులు, దానికి సంబంధించిన పెద్దలు, అనుభవం ఉన్నవారు పాత పద్ధతులు కాకుండా కొత్త పద్ధతులను ఎట్లా తీసుకురావాలని ఆలోచించాలి. గత మూడు సంవత్సరాలనుంచి వచ్చిన ప్లానింగు పద్ధతులు కాకుండా సాధ్యమైనంత నూతన స్థితిని కల్పించే ప్రయత్నం ఇందులో జరుగుతున్నది. జరిగిన దానిలో దానికి సంబంధించిన విత్తనాలుగాని, ఎక్కువ దిగుబడులు వచ్చే పంటలుగాని, కొద్ది కమతాలో ఏవిధంగా చేయాలనేటటువంటి మాట దీనిలో వ్యవసాయానికి

సంబంధించి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. రిమోట్ ఏరియాస్‌లో ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంతాలలో పోడు వ్యవసాయానికి అలవాటు పడ్డారు. మారుతున్న కాలానికి, మారుతున్న వృత్తిపరమైన అనుభవంతో ఏవిధంగా మార్చాలనే పద్ధతితో చేయాలి. యువకులలో వారికి సాధ్యమైనంతవరకు అక్కడ ఉన్న వనరులు, అవకాశాలు, రామెటీరియల్, మార్కెటింగు ఇవన్నీ తీసుకురావడానికి ఆ వాతావరణాన్ని కలిగించడానికి, ఆవశ్యకతలు తీర్చడానికి, యువకుల్లో వికాసం తీసుకురావడానికి పెద్ద ఎత్తున జిల్లా యంత్రాంగంలో మార్పు చేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో వాటర్‌మేనేజ్‌మెంటు కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇవి తీసుకువస్తున్న తరుణంలో ప్రతిపక్షాన్ని కూడా కోరుతున్నాను. ఇవాళ మనం, మమ్మల్ని మీరు, మిమ్మల్ని మేము విమర్శించడం కాదు. మనం ఊహాతీతమైన సందిగ్ధ పరిస్థితుల్లో, వృత్తిపరమైన సంక్షోభంలో, వారసత్వ సంక్షోభంలో, సంప్రదాయ సంక్షోభంలో, ఆర్థిక సంక్షోభంలో యీతరం గురుతరమైన భారంతో ఉన్నది. కేవలం ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా, లేదా అని చెప్పడానికి కాదు. ఇది జరుగుతున్న విషయం. మా ప్రభుత్వం మొట్టమొదటిసారిగా అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత సమస్యలను తీసుకున్నాము. తీవ్రవాద సమస్యగాని,— లేదా మతకలహాలు అని చెప్పవచ్చు. తీవ్రవాద సమస్యను మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కొత్త దృక్పథంలో ప్రారంభించాము. మేము కొత్త దృక్పథంతో ఆ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుని తప్పుదారి పడుతున్న పిల్లలను, ఉద్రేకంతో పూర్తిగా ఉన్నవారిని, నేరప్రవృత్తిలో ఉన్న వారిని సరైన మార్గంలో తీసుకురావడానికి ఒక ప్రయోగం జరిగిన మాట గుర్తుచేస్తున్నాను. ఆ ప్రయోగంలో మేము ఆశించినమేరకు ఫలితాలు సాధించలేకపోవచ్చు. స్వాభావికమైన మార్పు వచ్చింది. ఆ విధమైన ఆలోచనలో మా ప్రభుత్వం ఒక ప్రయోగాన్ని చేసింది. మా ప్రభుత్వం విధానం అణచివేత విధానంకాదు. తుపాకిపట్టి రాజ్యంఏలే విధానం మా విధానం కాదు. కానీ, ఒక్కమాట మాత్రం మీరు కూడా ఆలోచించాలి, ఆ పిల్లలను ఈ అవకాశం తీసుకుని, తుపాకిపట్టి రాజ్యం ఏలుదామనీ కాకుండా వారిని నిగ్రహించి, కంట్రోలుచేసే బాధ్యత యీ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ఆ విశ్వాసం యీ ప్రభుత్వం కల్పించింది. ఈరోజు ప్రజలలో కూడా విశ్వాసాన్ని పునరుద్ధరించడం జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఇవాళ సమాజంలో ఉన్నటువంటి గిరిజనుల వాతావరణంలో తీవ్రమైన పరిస్థితులలో కొత్తకొత్త అనుభవాలను జోడించవలసి ఉంటుంది. ఇవాళ పంటల విషయంలోగాని, ఆలోచనా విషయంలోగాని, శాస్త్రీయ, సాంకేతిక మార్పులు విషయంలోగాని, కొన్ని నూతన పద్ధతులు తీసుకురావలసి ఉంటుంది. మొదట్లో చెప్పినట్లుగా యీ ప్రభుత్వం మౌలికంగా ఒక నూతన విధానాన్ని ప్రారంభించింది. ఇది కాంగ్రెస్

పార్టీయొక్క విశ్వాసాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. మీకు తెలుసు – 1980లో ఇందిరాగాంధి, లాయర్స్ కానఫరెన్సులో మారుతున్న సమాజానికి అనుగుణంగా యీ వ్యవస్థ నిర్మించడబడాలి అన్నారు. ఎంతో మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. రాజకీయపరమైన మార్పు, పరిపాలనాపరమైన మార్పు అక్కర ఉన్నది. ఏ మార్పుచేస్తే ఎట్లా చేయాలి? ఇందిరాగాంధిగారు 1983లో సైంటిస్టు కాన్ఫరెన్సులో బయటి విధానాలవల్ల మన సమస్యలను పరిష్కరించలేకపోతున్నామన్నారు. మనకు కావలసినటువంటి, మనయొక్క అభివృద్ధికిగాని, ఉత్పత్తికిగాని మనం చేయవలసిన కార్యక్రమాలకు మన శాస్త్రాన్ని అవలంభించాలి; వాటిని పున:నిర్మించాలి. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు కూడా కాంగ్రెస్‌పార్టీలో ముఖ్యంగా యీ శాస్త్రీయ పున:నిర్మాణంపై, రాజకీయ పున:నిర్మాణంపై, ఆర్థిక పున:నిర్మాణంపై ఒక ప్రయోగం జరుగుతున్న విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ దృష్టితో వ్యవసాయం చిన్నచిన్న కమతాలుగా అయిన భూమికి నీరు, ఎరువు వాటిని ఏవిధంగా రూపొందించాలనే విషయం మరొక్కసారి ఆలోచించాలని యీ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. ఈరోజు ఒకపక్క యివి ఉన్న పరిస్థితుల్లో మన ముందు ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా ఆలోచించాలి. ఇవన్నీ మనం చేస్తున్నాం. ముఖ్యంగా, యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, యీ సంవత్సర కాలంలో అధికారపరమైన విశ్వాసం కలిగించడానికి, రాజకీయ పరమైన విశ్వాసాన్ని కలిగించడానికి చేసిన ప్రయత్నం మీకు తెలుసు. అయినప్పటికీ కూడా సమకాలీన జీవితవిధానంలో భారాన్ని గుర్తించవలసి ఉంటుంది. ఈ మధ్య సూర్యాపేటకు 9వ తారీఖున వెళ్ళాను. అక్కడ ఒక ఉన్నత పాఠశాల వార్షికోత్సవంలో మాట్లాడాను. నాకన్నా ముందు అక్కడ ఉన్న ఒక ఉపాధ్యాయుడు (ఆయన అవార్డు పొందిన ఉపాధ్యాయుడు) మాట్లాడారు. ఆయన ఒక్కమాట ఆ సమావేశంలో చెప్పారు – అయ్యా, యీతరం ఎట్లాగూ చెడిపోయింది. కనీసం వీరి పిల్లలు అయినా బాగుపడడానికి మీ ఆలోచన ఏమిటని అన్నారు. ఈ పిల్లలలో యీనాడున్నటువంటి వ్యక్తుల్లో పౌరసత్వం బాధ్యతలులేవు. సమాజ స్పృహలేదు. సమాజ అవగాహనలేదు. సమాజంయొక్క అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, వారి భాగస్వామ్యంలో ముందుకు రావలసిన పరిస్థితులు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

12.40 మ. అధ్యక్షా, అలాగే రెండు, మూడు అనుభవాలను తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఈనాడు మనం ఒకసారి వెనక్కు తిరిగిచూస్తే, గత 50 సంవత్సరాల కాలంలో – అర్థ శతాబ్దంలో – జరిగినటువంటి అభివృద్ధి, దాని వెనుక ఉన్న ప్రణాళికలు, కార్యక్రమాలు, ఆలోచనలు కొన్ని చూస్తే ఒక అనుభవం, ఎడారిలో నడినట్లుగా అనిపించింది. వెనక్కు తిరిగి

చూస్తే, మనం చేసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, ఆచరణలో మనం నడిచి, నడిచి, నడిచి అలసిపోయినట్లుగా ఉంది. ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా అభివృద్ధి కనిపిస్తున్నది. కానీ ఆ అభివృద్ధి పట్ల, ఆ వెలుగు వెనుక నీడలు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. ఇంకా ముందుకు చూస్తే నడవవలసింది చాలా కనిపిస్తుంది. ఇటువంటి స్థితిలో, ఈ సామాజిక స్థితిలో యువకుల పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవడం అవసరం. మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం నేను ఒకసారి సికిందరాబాదు నుండి గోల్కొండలో వస్తూ ఎ.సి. కారులో కూర్చున్నాను. సుమారు 17 సంవత్సరాల పిల్లవాడు వచ్చి నా ప్రక్కన కూర్చున్నాడు. ఆ పిల్లవాడు నన్ను ఆసక్తిగా చూస్తున్నాడు. మీ పేరు ఏమిటి అంటూ అడిగాడు. 17 సంవత్సరాల పిల్లవాడు, నేను మందలించవలసింది పోయి, నన్ను మందలిస్తూ పేరు అడుగుతున్నాడని, నేను ఆ పిల్లవాడిని గమనించాను, ఎ.సి. కారులో కూర్చున్నాడు కాబట్టి స్థోమత కలవాడు, ఉద్యోగస్థుని కొడుకు కావాలి. నీపేరు, తండ్రి పేరు ఏమిటి అని అడిగాను. ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ కొడుకును అని చెప్పాడు. అదీ, ఇదీ మాట్లాడుతూ, బాబూ మీ సమస్యలు ఏమిటి మంచిచెడ్డలు ఏమిటి అంటూ అడిగితే ఆ పిల్లవాడు ఒక మాట చెప్పాడు. మేము చాలా ఎగ్జాస్టు అయి ఉన్నాము. ఒక పరగుపందెంలో, ఒక రేస్‌లో మేము జీవిస్తున్నాము. ఏదైనా పరుగుపందెంలో, సంవత్సరానికి ఒకసారి ఆటలకు సరిపోవచ్చు కాని నిత్యం పరుగుపందెమే జీవితంగా ఉండే విధంగా ఉంటే మనిషి జీవించడం చాలా కష్టం. జీవించడం కష్టంగా ఉంది, మేము అసిపోయి ఉన్నాము, మేము చాలా ఉచ్ఛ కాంక్షతో ఉద్రేకంతో, ఎక్కడికి పోవాలో తెలీని పరిస్థితిలో ఉన్నాము అని చెప్పాడు. ఈనాడు అనుభవం ఉన్న రాజకీయ నాయకులు వేయలేని ప్రశ్నను ఈ పిల్లవాడు వేసినందుకు నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఈనాడు ఈ అనుభవం కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉంది అని చెబుతున్నాను. ఈ అనుభవంతో వారి స్పందన ఏమిటి? ఇందిరా గాంధీనుండి రాజీవ్‌గాంధీ దాకా కావచ్చు. గాంధీనుండి రాజీవ్‌గాంధీ వరకు కావచ్చు. కాంగ్రెస్ పార్టీ సమాజ స్పందనలో, సమాజ స్పృహలో, సమాజభావనలో, ఆలోచనలో, స్పృహలో, సమాజ భావనలో కొంత పరిణామం జరిగింది. దానిలో ఉన్న ఎత్తు పల్లాలు, ఒడిదుడుకులను గురించి కూడా గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అభివృద్ధికి అయినా, ఏ పార్టీ అభివృద్ధికి అయినా Every development is associated with its ideology, with its philosophy. మా పార్టీ డెవలప్‌మెంట్ యొక్క ఫిలాసఫీ ఏమిటి? ఒకే ఒక మాట 'సర్వీస్ టుది పూర్'. దరిద్ర నారాయణులకు సేవచేయడమే మా పార్టీయొక్క ఫిలాసఫీ. దరిద్రనారాయణునకి నమస్కారం చేయడమే, దరిద్రునికి కొద్ది

గొప్పో వాడికి ఉపయోగపడగలిగితే మేము తరిస్తాము అనేది మా విశ్వాసం. మా సెంటిమెంట్ అది. మా యొక్క జీవిత విధానం అది. It is be all and all ...ఆనాటి గాంధీ నుండి ఈనాటి గాంధీ వరకు, ఏదశలో కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ దారిద్ర్యాన్ని నిర్మూలించడానికి, కనీసం దరిద్రుడికి కొద్దో గొప్పో సేవచేసి వాడి ఆత్మగౌరవం పెంచడానికి, వాడిలో విశ్వాసం పెంచడానికి, వాడిలో ధైర్యం, విశ్వాసం పెంచడానికి, వాడు స్వంతగా వాడి కాళ్ళమీద వాడు నిలబడి బ్రతకడానికి ఏమి చేయాలి అనే దానిక ఒక కార్యక్రమం చేపట్టింది. ఈనాడు ఈ ప్రయాణంలో ఎన్ని అడ్డంగులు, యిబ్బందులు వస్తాయే, ప్రయాణం సరిగా జరుగుతుందో, లేదో అనే విషయానికి వస్తే మనం ఎన్నోవిషయాలను పునరాలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వీటన్నింటిని పరిశీలించడానికి అవసరం ఉంది. డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంత అభివృద్ధి చేసిన తరువాత కూడా, ఈనాడు ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా దరిద్రులలో పరమ దరిద్రుడు కూడా అక్కడ ఉన్నటువంటి పెత్తందారును 'నీసంగతి ఏమిటి అని అడిగే వాతావరణంలో, మనం ఈ దేశంలో రైలు ప్రయాణంచేసే ఒక స్టేషన దగ్గర రైలు ఆగితే – ఏదైనా చిన్న స్టేషనువస్తే చెయ్యిజాచి మనం తిని విసిరి వేసిన విస్తరి కోసం కొట్లాడి తినే పరిస్థితి ప్లాట్‌ఫారంపైన కనబడుతూ ఉంది. ఈనాడు అనేక రైలు స్టేషనుల దగ్గర ఈ పరిస్థితి కనబడు తోంది. ఇటువంటి అనేక భయంకర పరిస్థితులు కనబడు తున్నాయి. ఒక ధనవంతుని యింటి దగ్గరకు పోయిచూస్తే, వారు తిని విసిరివేసిన ఎంగిలి విస్తర్లను గోడ బయటవేస్తే, కుక్కలు చింపిన ఎంగిలి విస్తర్లను బీదవారు గుంజుకునే పరిస్థితి కనబడుతుంది. వీటన్నింటినీ చూస్తూ ఉంటే దుఃఖం రాక తప్పదు. ఇన్ని లక్షల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చుచేస్తూ, యింత అభివృద్ధి జరిగిందని మనం ఆలోచిస్తూ ఉంటాము. అయినప్పటికీ యిప్పటికీ మనం గ్రామాలకు వెళ్ళి చూస్తే, చచ్చిన గొడ్డును రెండు రోజుల తరువాత కూడా యింకా తినే పరిస్థితి ఈ దేశంలో ఉంది అని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి కారణాలు ఏమిటి? ఈ సమాజంలో ఉన్న వారం ఎవరమైనా సరే సమాజ పరిస్థితులను, పరిణామాలను అర్థంచేసుకునే వారము ఒకసారి గనుక ఆలోచిస్తే యివన్నీ విదితం అవుతాయి. సమాజానికి కొలమానం మానవుడు. ఆ మానవుని యొక్క కొలమానం, సమాజంయొక్క కొలమానములకు ప్రభావితం అయ్యేది మానవుడు. అలాంటి సమాజం, కొలమాన పరిస్థితులను మనం అర్థంచేసుకుంటే, రాజకీయాలే సమాజం కొలమానం అని చెప్పక తప్పదు. ఈరోజు రాజకీయ కొలమానం, ఈ పరిస్థితులలో, ప్రజల విశ్వాసం చూరగొన్న పరిస్థితుల్లో, ఈ రాజకీయ కొలమానం కేవలం ఉచ్ఛ కాంక్షకొరకు, కేవలం ఉద్రిక్తత కొరకు,

వర్గపోరాటాల కొరకు, తగాదాల కొరకు, దొరికినంత యిప్పుడే సంపాదిద్దాము అనే పరిస్థితుల్లో, పరిస్థితులు ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు రాజకీయ కొలమాన పరిస్థితులను పునరాలోచించ వలసిన అక్కర ఉన్నది. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ చెప్పారు, రాజకీయాలను మరలా పునర్నిర్మాణం చేయవలసిన అవసరం ఉందని. ఏ దేశ రాజకీయాలు అయినా ఆ దేశంయొక్క నాలుగు స్థంభాల పైన ఆధారపడి ఉంటాయి. అవి 1. విద్య, 2. శాసనము. 3. అర్థం, 4. న్యాయం. ఎడ్యుకేషన్, లెజిస్లేషన్, ఎకానమీ అండ్ జస్టిస్. వీటిని గురించి పునరాలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. యన్.టి. రామారావుగారు ఆయన అరువదియవ ఏట రాజకీయాలకు వచ్చారు. ఆనాటి రాజకీయ సంక్షోభంలో ఆయనకు ఉన్న వ్యక్తి గౌరవంవల్ల వచ్చివుండవచ్చు. ఆ విశ్వాసంలో, ఆయన ఎన్ని ప్రయోగాలు చేసినా ఒక రాజకీయమైనటువంటి సమగ్రత వచ్చిందా అని అడుగుతున్నాను. ఒక సమన్వయం కలిగిందా అని అడుగుతున్నాను. శ్రీ యన్.టి. రామారావులాంటి వారు సడన్‌గా రాజకీయాలలోకి రాగలిగారు. ప్రజలు చూడగలిగారు అంటే అది రాజకీయ గొప్పదనం, రాజకీయ అనుభవం కాదు. పరిస్థితులు ఆందోళనకరంగా ఉన్నాయి. జాతీయ స్థాయిలో ఉన్న పార్టీలు, రాజకీయ అనుభవం ఉన్న పార్టీలు విశ్వాసాన్ని కోల్పోయి, ఆ విశ్వాసాన్ని ప్రజల నుండి దూరగొన్న పరిస్థితుల్లో వీరు రాజకీయాల్లోకి రాగలిగారు. రాజకీయ పార్టీలు అన్నింటికి యిది ఒక పెద్ద అగ్నిపరీక్ష. ఈ అగ్నిపరీక్షలో ప్రజలలో విశ్వాసం పెంపొందించని వాడు, ఈ ప్రజలను ముందుకు ఎట్లా తీసుకుపోగలుగుతాడు? కాసో, కూసో ప్రజల్లో ఎలా నిలబడగలుగుతాడు? ఇవన్నీ మనం ఆలోచించేవలసిన అవసరం ఉన్నది. నేను యిప్పుడే మనవి చేసినట్లు, విద్య, శాసనం, అర్థం, న్యాయం, ఈ నాలుగూ సమాజానికి కొలమానాలు. ఈ మధ్య సూర్యాపేటలో ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఒక ప్రశ్న అడిగాడు. ఈతరం నిలకడగా లేదు. ఈ తరానికి ఏమి లేదు. ఈ తరానికి మనం ఏమీ యివ్వలేక పోతున్నాము అనే మాటకు సమాధానం ఆలోచిస్తే, యివ్వవలసిన పునాది గురించి, సమగ్రత గురించి, వీటన్నింటిని ఆలోచించుకొని జోడించవలసిన అవసరం ఉంది. విద్య విషయంలో ఆలోచిస్తే, ఈనాడు బోధనా పద్ధతులలో ఆ పిల్లలకు బోధనా విధానంతోపాటు వారి కుటుంబ వృత్తి జోడింపు, అన్నీ కలపడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఒక ఆలోచన చేస్తున్నది అన్నప్పుడు, మనందరం కలిసి కాసో, కూసో బలపరచవలసిన అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను. మీకూ తెలుసు, ఇప్పటి వరకు మనం రెండు విప్లవాలు చూశాము. 1. వ్యవసాయ విప్లవం, 2. పారిశ్రామిక విప్లవం. వ్యవసాయ విప్లవం తరువాత పారిశ్రామిక విప్లవం వచ్చింది. మనం గత వంద సంవత్సరాల కాలగమనాన్ని గనుక చూస్తే సూది నుండి స్పుత్నిక్

దాకా అభివృద్ధి జరిగింది. మన ముందు ఉన్న అనుభవాలను బట్టిచూస్తే, వీటన్నింటిని గురించి ఈనాడు పునరాలోచన చేయవలసిన దశలో ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకే రాజీవ్ గాంధీ 21వ శతాబ్దానికి దేశాన్ని తీసుకుపోవడానికి భారతీయమైన తాత్విక విధానం యొక్క పునాదిపైన, భారతీయ శాస్త్రీయ విధానంయొక్క పునాదిపైన అధునికమైన శాస్త్రాన్ని జోడించి సమాజాన్ని నూతన విధానంవైపు తీసుకొనిపోవడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది. ఈ సందర్భంగా దీనికి సంబంధించి ఒకటి, రెండు మాటలు చెబుతాను. ఒకటి – మానవ నిర్మాణంలో పునర్నిర్మాణం జరగాలి. రెండు – రాజకీయాల్లో పునర్నిర్మాణం జరగాలి. ఇంతకుముందే నేను చెప్పినట్లు రాజకీయ పునర్నిర్మాణానికి విద్య, శాసనం, అర్థం, న్యాయం. ఇవి కావాలి. సైంటిఫిక్ నిర్మాణంలో కూడా పునర్నిర్మాణం జరగ
12·50 మ. వలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ రోజు వ్యవసాయ విషయాలలో కూడా మారుతున్న సమాజంలో వచ్చిన శాస్త్రీయమైన మార్పులకు సంబంధించి ఒకటి, రెండు విషయాలు తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రభుత్వం కూడా ఈ విషయాలు గమనించి, రాబోయే కాలంలో మన విధానాలు ఎట్లా ఉండాలని, ఎట్లా పున:నిర్మాణ కార్యక్రమానికి ప్రారంభం చేయాలనే దానిపై ఆసక్తితో చెబుతున్నాను. ఫ్రిట్‌జోఫ్ కాప్రా అనే భౌతిక శాస్త్రవేత్త 'టర్నింగ్ పాయింట్' అనే పుస్తకములో ఈ విషయాల గురించి చెప్పిన విషయాన్ని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

This age-old practice of ecological farming changed drastically about three decades ago, when farmers switched from organis to synthetic products, which opened up vast markets for the oil companies. While the drug companies manipulated doctors to prescribe every more drugs, the oil companies manipulated farmers to use every more chemicals. Both the pharmaceutical industry and the petrochemical industry became multi billion dollar businesses. For the farmers the immediate effect of the new farming methods was a spectacular improvement in agricultural production, and the new era of chemical farming was hailed as the 'Green Revolution'. Soon, however, the dark side of the new technology became apparent, and

today it is evident that the Green Revolution has helped neither the farmers nor the land nor the starving millions. The only ones to gain from it were the petrochemical corporations. ఈరోజు వ్యవసాయ విధానంలో ఇప్పుడు అవలంభిస్తున్న పద్ధతులు, ఇప్పుడు మనం అవలంభిస్తున్న పద్ధతులు బీద ప్రజల అక్కరకు రావడంలేదు. భూమి చెడగొడుతున్నాము. మేనేజ్మెంటులో ఏవిధమైన మార్పు రావాలనే దానిపై, నేను గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని చూసినప్పుడు, కొంత ఆశిస్తున్నాను. వ్యవసాయ విధానంలో మొట్టమొదటిసారిగా సైంటిఫిక్ ఎప్రోచ్ వచ్చింది. వ్యవసాయం కావచ్చు, ఇండస్ట్రీస్ కావచ్చు దేని కయినా సరే పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మొదట కావలసింది భూమి, తరువాత కావలసింది నీరు ఆ తరువాత కావలసింది పవర్. వీటన్నిటినీ సమగ్రంగా ఏవిధంగా డెవలప్ చేయాలనే విషయాన్ని - ఒకవైపు ఇండస్ట్రీస్ మరొకవైపు అగ్రికల్చర్ ఏవిధంగా డెవలప్ చేయాలనే విషయంలో ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ఆచరణకు తీసుకురావడానికి కూడా ఆలోచన ప్రారంభించింది. ఆలోచిస్తున్నాను. ప్రజలకు విశ్వాసం కలుగచేయడానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్న విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు మీరు, మేమూ అని కాకుండా ఇప్పుడు గల పరిస్థితులలో పూర్తిగా పునరాలోచన, పున:సంధానం., పున:నిర్మాణ దశలలో మనం చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు మనందరం సహకరించాలి. అదే ఈనాడు శాస్త్రీయ విధానంలో కూడా అదే శాస్త్రవేత్త వ్రాసిన పుస్తకములో In the words of Carolyn Merchant, historian of science at the University of California, Berkely: "In investigating the roots of our current environmental dilemma and its connections to science, technology and the economy, we must reexamine the formation of a world view and a science which, by re-conceptualising the reality as a machine rather than a living organism, sanctioned the domination of both nature and women. మనం కేవలం యాంత్రిక దృక్పథంతో అభివృద్ధిని ఆలోచించినా, శాస్త్రీయ విధానం ఒకప్రక్క ప్రకృతిపట్ల, మరొక ప్రక్క స్త్రీపట్ల అపార భారాన్ని వేసింది. ఈ భారాన్ని తొలగించడానికి శాస్త్రాలలో పునరాలోచన చేయవలసి ఉందని సైంటిస్టులు మళ్లీ మన దృష్టికి తెస్తున్నారు. మన ప్రణాళికలలో, ఆలోచనలలో కానీ భావాలలోకానీ ఈ విషయాల తీవ్రతని తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇందిరాగాంధీ నుంచి రాజీవ్‌గాంధీ వరకూ ఈ ఆలోచన ప్రారంభించారని స్పష్టంగా మనవి చేయదలచుకున్నాను.

The contribution of such founding father's of modern science as Francis Bacon, William Harvey, Rene Descartes, Thomas Hobbes and Isac Newton must be re-valuated. ఈనాడు అవలంభిస్తున్న శాస్త్రీయ విధానాలను పునరాలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్థిక విధానాలను పునరాలోచించవలసి ఉంది. రాజకీయ విధానాలను పునరాలోచించవలసి ఉంది. ఈ విధానాలను పునరాలోచించడానికి, పున:పరిశీలించడానికి ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది. చిత్తశుద్ధి ఉందనే మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటి వరకూ ఉన్న ఫైనాన్షియల్ మేనేజిమెంటులో కానీ అగ్రికల్చర్ మేనేజిమెంటులో కానీ డెవలప్‌మెంట్ మేనేజిమెంటులో కానీ స్పష్టమైన అవగాహన ఉంది. స్పష్టంగా విషయాలు చెబుతున్నారు. ఈ ఆలోచన ఉందనేటటువంటి మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఉచ్ఛ కాంక్షలో ఉన్న, ఉద్రిక్తతలోగల యువతరం భారాన్ని శాస్త్రీయంగా తొలగించడానికి, ఆ భారం వెనుక గల కారణాలలోకి పోకపోతే, సమస్య పరిష్కారంకాదు. ఒక రోగికి రోగ నిర్ధారణ చేయకుండా, చికిత్సచేయలేము. కనీసం చికిత్స ప్రారంభం చేయడానికి ముందే, మా పార్టీ రోగ నిర్ధారణకు కావలసిన డయాగ్నసిస్ చేస్తోంది. ఈ రోజు బీద పిల్లలుకానీ, ఉన్న పిల్లలుకానీ ఈనాడున్న వృత్తి సంక్షోభంలో, వారసత్వ సంక్షోభంలో, సాంప్రదాయ సంక్షోభంలో ఉన్న పరిస్థితిని తిరిగి ఏవిధంగా పునర్నిర్మాణం చేయాలనే దానిపై శాస్త్రీయంగా, సాంకేతికంగా మా పార్టీ ఆలోచిస్తోంది. ఆ విషయాలపట్ల మాకు స్పష్టమైన అవగాహన ఉంది. ఈరోజు అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితులలో - ఎన్నికలు జరిగిన 14 మాసాలకే తిరిగి ఎన్నికలు వచ్చిన రోజులలో ఒకసారి మనం ఆలోచిస్తే, ఈ పరిస్థితులకు కారణాలేమిటి అనే దానిలోకి పోకుండా వాటికనుగుణంగా ఆలోచించకుండా, సమస్య పరిష్కారంకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయాలలో ప్రమాణ స్వీకారం చేసినప్పటి నుంచే అధికారులతో, శాస్త్రజ్ఞులతో, మేధావులతో, అనుభవంగలవారితో, ప్రతిపక్ష నాయకులతో కలసి ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలని ఆలోచిస్తున్నారు. జిల్లాలకు పర్యటనకు వచ్చేటప్పుడు కూడా, సంబంధిత అధికారులను మొదలే పంపుతున్నారు. సమస్యలేమిటి, పరిస్థితులేమిటి, ఏం చెయ్యాలి, ఎట్లా పరిష్కారం చేద్దాము అని తెలుసుకుంటున్నారు.

విద్యుత్ రంగంలోగల సంక్షోభాన్ని గురించి ఇప్పుడే మాట్లాడారు. ఏదేమయినా కానీ, మనం అవలంభిస్తున్న విధానంలో మౌళిక మార్పు తీసుకురాకపోతే ఎట్లా పరిష్కారం అవుతుంది అని అడుగుతున్నాను. దానికిగాను ఈ ప్రభుత్వం ఒక ఆలోచన ప్రారంభించింది. అందుకు ఈ ప్రభుత్వం ఒక ప్రారంభాన్ని

ప్రారంభించింది. ఒక ఆలోచన ప్రారంభించింది. విద్యుత్ ఉత్పత్తిని పెంచడానికి వచ్చే మార్చి, 1992కి 5028 మెగావాట్ల స్థిరీకరణ విద్యుత్‌ని ఇస్తామని చెబుతున్నారు. అది అనుకున్న ప్రకారంచేస్తే, చెయ్యగలిగితే ఈ పవర్‌కట్‌కు అవకాశం లేదనే విషయాన్ని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో ఒక విశ్వాసాన్ని కల్పించారు.

ఇక పరిశ్రమల విషయానికివస్తే శ్రీ జనార్ధన రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రికాగానే పరిశ్రమలు రావాలంటే ఎట్లా అనే దానికి సంబంధిత అధికారులను, కార్పొరేషన్స్ వారిని పిలిచి మాట్లాడారు, వీటి మధ్య కోఆర్డినేషన్ అవసరం. ఎట్లా చేయాలి? జిల్లా యంత్రాంగంలో, రాష్ట్రస్థాయి యంత్రాంగంలో, కార్పొరేట్ బాడీస్‌లో కానీ ఎట్లా ఈ కోఆర్డినేషన్ చేయాలనే దాని మీద గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పిన ప్రకారం మేనేజి మెంటును ఏవిధంగా తెచ్చి, గ్రాస్‌రూట్స్ స్థాయిలో, ఆచరణ స్థాయికి ఎట్లా తీసుకుపోవడానికి అవకాశం ఉంటుందనే విష యాన్ని సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తున్నారు. ఇప్పుడు గల పరిస్థితు లలో మనం మళ్లీ ఒకసారి టోటల్‌గా పునర్నిర్మాణం జరగాలి. ప్రపంచ దేశాలే ఈరోజు అగ్నిగుండం మీద ఉన్నాయి. భూకంపంతో బ్రద్ధలుఅవుతుందా అనిపిస్తుంది. రష్యాలో కానీ ఇతరత్రా చూసినప్పుడు, ఆ అనుభవాలను చూస్తే ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఉంది. వనరుల విషయంలోకానీ ఇతరత్రా కానీ, ఏదో కానీ ఆలోచించే పరిస్థితిలో ఒక్కమాట మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

"అమంత్రం అక్షరమ్ నాస్తి
నాస్తి మూలమనౌషధమ్
అయోగ: పురుష నాస్తి
ఘటక: తత్ర దుర్లభం"

మంత్రంకాని అక్షరము, మందుగానట్టి మూలి, యోగ్యుడు కాని పురుషుడు ప్రపంచములో లేరు. కానీ సంధానము చేయు వాడు కావాలి. ఈ సంధానం చేయడానికి మా పార్టీ రకరకా లయిన ప్రయోగాలను చేసినది. ఏ ప్రయోగానికి అయినా మొదట వాతావరణం కావాలి. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో ఈ సంధానం చేయడానికి ఆయన ముందుకు వస్తున్నారు. ఈ రోజు మరల మన దేశంలో దారిద్రంపోయి మంచి భవిష్యత్తును ఈ దేశానికి కావలసిన విషయానికి వచ్చినప్పుడు నేను ఒక మాట మాత్రం రాజీవ్‌గాంధీగారు చెప్పినది స్పష్టంగా మనవిచేయదలచు కున్నాను. ఆయనతో నేను ఒకసారి ఎ.ఐ.సి.సి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇన్‌చార్జి ట్రయినింగ్ ప్రోగ్రామ్‌లో ఉన్నారు. ఆయన

మ. 1-00

ప్రయివేట్ రూమ్‌లో మాట్లాడిన మాటలు ఈ దేశంలో వనరుల కొరతలేదు. ఇప్పటివరకు మనం భూవనరులనే పూర్తిగా ఉపయోగించుకోలేదు. జలవనరులు భూవనరులకన్నా ఇంకా పది రెట్లు ఉన్నవి. జలవనరులకన్నా సోలార్ ఎనర్జి ఇంకా పది రెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నది. సోలార్ ఎనర్జికన్నా వాయువు ఎనర్జి పదిరెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నది. అంతకన్నా స్పేస్ ఎనర్జి పది రెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నది. ఇప్పుడు మనకు వనరులయొక్క కొరత లేదనే విషయాన్ని రాజీవ్‌గాంధీ ప్రధానమంత్రి అయి నప్పటి నుంచే ఆయన పదవిపోయిన తరువాత కూడా స్పష్టంగా చెప్పిన విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అయితే వనరుల కొరతలేదు. మనం ఈ జాతిని, ఈ దేశాన్ని అయిదు సంవత్సరాలు స్వర్గసీమను చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. కానీ మనకు కావలసింది ఏమిటి? వాతావరణంలేదు. ఈ వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి మనందరం ఏమిచేయాలి. ఇవాళ పంజాబులో కానీ, అస్సాంలోకానీ, తమిళనాడులోకానీ, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కానీ జరుగుతున్న పరిస్థితులను గనుక 47వ ర్యాఫిల్ నుంచి ఇతరత్రా చూస్తే ఒక్క నేర ప్రవృత్తి ప్రధానంగా అన్ని ముసుగు లలో పనిచేస్తున్నది. అది అధికార ముసుగులో కావచ్చు, వ్యాపార ముసుగులో కావచ్చు, అన్ని ముసుగులలో నేర ప్రవృత్తి అనేది వెయ్యి పడగలతో విషం కక్కుతూ ఉన్నది. ఈ నేర ప్రవృత్తిని అవకాశంగా తీసుకొని ఈ జాతిని అతలాకుతలం చేయాలి, ఈ జాతియొక్క రాజకీయాలు విచ్ఛిన్నం చేయాలనే ఆలోచన ఇవాళ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న ఆందోళనలలో హింస, లాబీ ప్రధానమైన పాత్రవహిస్తున్నదని చెప్పడంలో – ఇది ఎవ్వ రయినా ఒప్పుకుంటారో, లేదో కానీ ఇది నగ్నసత్యం అనే మాట నేను వారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. అందుకే కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇవాళ ఈ దేశాన్ని రక్షించగలిగినటువంటి ప్రత్యామ్నాయ పార్టీ ఒక్కటే. ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీయే ఈ దేశాన్ని రక్షిస్తుంది. ఈ జాతిని రక్షించడానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ, కాంగ్రెస్ పార్టీని రక్షించడానికి రాజీవ్‌గాంధీగారి యొక్క నాయకత్వాన్ని మనం దరం కలిసి బలపరిస్తే, తప్ప ఈ జాతికి భవిష్యత్తు మనం ఆశించినంత మేరలో లేదని, ఇవాళ మనందరం కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ కేవలం ఏదో వ్యక్తిగత లాభాలకు కాదు, లేదా ఏదో దయాదాక్షిణ్యాలు సంపాదించుకోడానికికాదు, ఈ జాతిని రక్షించుకోడానికి అందరిని ఆలోచించడంతోపాటు వారినందరిని అడుగుతున్నాను. అయ్యా మనం ఈ జాతిని రక్షించుకోడానికి మనందరం కూడా కలసి ఆలోచించుకోడానికి దశ వచ్చింది. ఒక కాలం వచ్చింది. మనందరం కూడా ఆవేశకావేశాలను దూరంపెట్టి ఈ జాతిని పునర్‌నిర్మించుకోడానికి ఒక కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిం చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసురారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగమునకు ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. గవర్నరు ప్రసంగం చూసిన తరువాత ఈ రాష్ట్రము ఆర్థిక వనరులను దృష్టిలో ఉంచుకొని పేదప్రజల అభ్యున్నతి కోసం అయితేనేమి, రాష్ట్రపురోభివృద్ధికి అయితేనేమి ఈ ప్రభుత్వం దూరదృష్టితో ఒక పథకం ప్రకారం పనిచేసే విధానాన్ని ప్రతిబింబిస్తున్నది. ప్రతిజిల్లా పర్యటిస్తూ, పర్యటించే సందర్భంగా ముందరే సీనియర్ అధికారులను పంపించి, అక్కడ ఆ జిల్లాలోవున్న సమస్యలను అక్కడి ప్రజాప్రతినిధులతో మాట్లాడి, అక్కడి అధికారులతో మాట్లాడి, ఎలా పరిష్కారం చేయాలనేది ఆలోచనచేసి, ఏ పథకాలను మంజూరు చేయాలనే వాటిని ప్రకటించి, అవి అమలు జరిగేటట్లు చూడడం చాలా సంతోషకరం. ఇంతకు మునుపు హామీలు ఇవ్వడం, గాలికి వదలడం, నీరులేకుండా ప్రాజెక్టులు మంజూరు చేయడం, నిధులు లేకుండా ఇళ్ళు మంజూరు చేయడం జరిగింది. 'అయిన వారికి ఆకులలో, కానివారికి కంచాలలోను పెట్టినారు'.

(అంతరాయం)

ఇలాంటి పరిస్థితులు లేకుండా ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఏ హామీలు ఇస్తున్నారో వాటిని ఖచ్చితంగా అమలుజరిగేటట్లు చూడాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఉదయం అసెంబ్లీలో చెప్పడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం. నేను ఈ సందర్భంగా ఒక వేమన పద్యం వినిపిస్తాను.

'తన మది కపటం కలిగిన
తన వలెను వుండు ఎదుటి తనువుల కెల్లను'

తనకు కపటంవుంటే గనుక మిగతా వాళ్ళకు కూడా అలాగే ఉంటుంది అనుకొంటారు. గవర్నరు ప్రసంగంలో చాలా మభ్య పెట్టినారని అవి చేయలేదు, ఇవి చేయలేదని చెప్పి వాకౌట్ కూడా చేసినారు. కానీ ఈ ప్రభుత్వం గురజాడ అప్పారావుగారు చెప్పి నట్లు "వట్టి మాటలు కట్టిపెట్టి, గట్టి మేలు తలపెట్టవోయ్" అన్నట్లు యాక్షన్ ఓరియంటెడ్ గవర్నమెంట్‌గా మేము హామీ ఇస్తే ఖచ్చితంగా అమలుజరిగేటట్లు చూస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి మన దేశంలో 15 శాతం ఉన్న రైతు కూలీల గురించి ఇంత వరకు ఎవరూ ఆలోచించలేదు. అలాంటిది ఈ ప్రభుత్వం 15 శాతం ఉన్న రైతు కూలీల సంక్షేమం కొరకు నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాలు చేపడతామని గవర్నర్ ప్రసంగంలో చెప్పడం జరిగింది. నేను ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు

1-00 మ. చేయదలచుకున్నాను. ఎందుకంటే ఈ రంగం చాలా నిర్లక్ష్యానికి గురి అయింది. ఎంతో మంది రైతు కూలీలు ఈనాటి వరకు దౌర్భాగ్య స్థితిలో, కటిక దారిద్ర్యంలో ఉన్నారు. కాబట్టి వారిని ఆదుకొనే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. అందుచేత అనేక కార్యక్రమాలు చేపడితే బాగుంటుంది కాబట్టి నేను కూడా ఈ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. వ్యవసాయ కూలీలకు వాళ్ళు ముసలివారు అయిన తరువాత వారికి రిటైర్ అయిన ఉద్యోగస్తులకు ఎలా పెన్షన్ ఇస్తున్నారో అదే మాదిరి వీరికి కూడా వయస్సు అయిన తరువాత పెన్షన్ ఇచ్చే పథకాలు అయితేనేమి; వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉన్న మహిళలకు మెటర్నటీ లీవు యివ్వడం అయితేనేమి, దానికి గాను కావలసిన నిధులు అయితే ఏమి, ఒక పథకం మాదిరి చేపడితే బాగుంటుంది. కూలీల పిల్లలకు పౌష్టిక ఆహారం అందించేందుకు కొన్ని పథకాలను చేపట్టి ఈ 15 శాతం ఉన్న రైతుకూలీలను ఆదుకునేందుకు ఇంకా మంచి పథకాలుచేర్చి వాటిని ఈ శాసన సభలో ప్రకటించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ రైతు సంక్షేమానికి ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వాలు ఉన్నప్పుడు వ్యవసాయ కనెక్షన్లకు స్లాబ్ సిస్టం పెట్టింది. నిన్నగాక మొన్న రైతుల సంక్షేమం కొరకు 5 హెచ్.పి.కి. ఫ్రీ విద్యుచ్ఛక్తిని ఇస్తామని ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయానికి సంతోషం ప్రకటిస్తున్నాను. అలాగే ఋణాల మాఫీ విషయంలో గతంలో మేము ఎన్నో సార్లు అయ్యా ఋణాలు మాఫీచేయండి, కరువు పీడిత ప్రాంతాలలోను, వరద ప్రాంతాలలోను ఈ ఋణాలు మాఫీచేసి రైతులను ఆదుకొమ్మని పలుమార్లు విజ్ఞప్తులుచేస్తే పెడచెవిన పెట్టినారు. కేవలం చేసింది ఏమిటంటే కంతులు సక్రమంగా చెల్లిస్తే అలాంటి వారికి ఇంటరెస్టు సబ్సిడీ ఇస్తామని చెప్పినారు. ఆ ఇటరెస్టు సబ్సిడీ కూడా

(అంతరాయం)

కర్షకపరిషత్ ద్వారా ఇప్పిస్తామని చెప్పి రైతుల దగ్గర గోళ్ళు ఊడగొట్టి ఋణాలు వసూలుచేశారు. వారికి ఇంటరెస్టు సబ్సిడీ కూడా యివ్వలేదు. అయితే వీరు పదవి నుండి దిగిపోయారనుకోండి. నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంట్ కూడా పంచ పాండవులు మంచము కోళ్ళలాగా నలుగురని చెప్పి బోర్డుమీద మూడు వ్రాసి రెండు వేళ్ళు తుడిపేసినట్లు ఈ ఋణాల మాఫీ పథకం నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంట్ చేసింది. మూడు సంవత్సరాలకు మాత్రం కరువులు, ఈతిబాధలు, వరదలు వచ్చినచోట ఋణాలు మాఫీ చేస్తామని కొందరికి మాత్రం మాఫీచేసినారు. కమర్షియల్ బ్యాంకులలో ఎవరయితే ఋణాలు తీసుకున్నారో వాళ్ళవి మాత్రం మాఫీచేసినారు. కానీ సెంట్రల్ బ్యాంకులలో ఋణాలు తీసుకున్న వారివి మాఫీచేయలేదు. ఈ పాపం మీరే ఎత్తుకోండని చెప్పి

రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మీద తోసి తప్పించుకున్నారు. మరి ఏదో సంగంపెట్టి మేనత్త అన్నట్లు సగంపెట్టి మిగతా అందరికి పెట్ట కుండా ఈ దినం ఏదో చేసినామని గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు రుణాల మాఫీ గురించి వెనక్కుపోయింది కాని ముందుకు రాలేదు. ఇలాంటి రుణాల మాఫీ దాదాపు ఈ ప్రభుత్వం రూ. 160 కోట్లు నెత్తిన వేసుకొని రైతుల సంక్షేమం కోసం కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులలో ఉన్న రుణాలను మాఫీచేసే దానికి సంసిద్ధంగా ముందుకు వచ్చిందని మనవిచేస్తున్నాను. మేము ఇందుకు సంతోషిస్తూ, సగౌరవంగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి సిగ్గు, సిగ్గు అనే కేకలు)

కాని ఇంటరెస్ట్ సబ్సిడీ ఇవ్వలేని ఈ దౌర్భాగ్యం గురించి మరి ఎందుకు సిగ్గు అంటున్నారో నాకు అయితే అర్థం కావడం లేదు. ఈ రోజు వీరు చెప్పిన సబ్సిడీ ఏ రైతుకు కూడా చెంద లేదు. ఈ ప్రభుత్వం ఈ దినం ఆర్డరు ఇచ్చి ఆ ఇంటరెస్ట్ సబ్సిడి కూడా రైతులకు తగ్గించే చెబుతున్నారు. తరువాత కో ఆపరేటివ్ ఎలక్షన్లలో పచ్చ చొక్కల వారికే పట్టం కట్టడం కోసం వూరందరిని బోగస్ మెంబర్లుగా చేర్చారు. కాని కేవలం లోనులు ఎవరికో ఒకరికి, ఇద్దరికి ఇచ్చినారు కాని సభ్యత్వం మాత్రం రూ.10 తీసుకొని వూరందరిని చేర్చుకొని దొడ్డి దారిని సహకార సంఘాలను మాత్రం హస్తగతం చేసుకొన్నారు.

(అంతరాయం)

కానీ ఈ ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన వారికి రుణాలు యివ్వగలుగు తుంది. సభ్యులుగా చేర్చి ఇన్‌డైరెక్ట్ ఎలక్షన్ ద్వారా సహకార సంఘాలకు ఎన్నికలు జరపాలని నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ఇది పార్టీ పరంగా నిర్వహిస్తామని ఈ ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్స్ చేసినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. అలాగే చాలా గ్రామాలు సందర్శించాను. ఎక్కడకు వెళ్లినా ఆసుపత్రులు కావాలని అడగడం లేదు. పశువుల ఆసుపత్రులు కావాలని అడుగుతున్నారు. ఎందుకంటే గతంలో ఎంతో మంది దాతలు దానం ఇచ్చి దాదాపు బిల్డింగ్‌లు కట్టినవే ఎన్నో వున్నాయి. అలాంటి గ్రామాలకు వెళ్లినప్పుడు ప్రతి ఒక్కరు అడిగేది అయ్యా మేము దానం ఇచ్చినాము. ఫలానా దాత బిల్డింగ్ కట్టినారంటే ఏమ యినా ప్రభుత్వం ద్వారా వెటర్నరీ సబ్ సెంటర్ మంజూర్ చేయిస్తారని ప్రతి శాసన సభ్యుడిని అడుగుతున్నారు. నేను

కూడా గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు అడిగారు. గత 7 సంవత్సరాలలో ఒక్క వెటర్నరీ సబ్ సెంటర్‌ను కూడా మంజూరు చేయలేదు.

(అంతరాయం)

కానీ ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కడయితే దాతలు వుండి బిల్డింగ్‌లు కట్టిన వెటర్నరీ సబ్ సెంటర్స్‌ను మంజూరు చేసే దానికి పరిశీలన చేస్తామని చెబుతున్నారు. అందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

గృహ నిర్మాణం గురించి చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు. దాని గురించి చెప్పాలంటే ఒక పట్టిక చదివి వినిపిస్తాను. 1987-88వ సంవత్సరంలో గృహ నిర్మాణం కొరకు రు. 52 కోట్లు మంజూరు చేశారు. 1988-89లో రు. 83 కోట్లు 1989-90లో రు. 70 కోట్లు మంజూరు చేశారు. కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గృహ నిర్మాణం కొసం రు. 103 కోట్లు మంజూరు చేశారు. ఇంతకు ముందు గృహాలు శాంక్షన్ చేసినారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి షేమ్ షేమ్ అని కేకలు)

తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మంజూరు చెసిన దానిలో 1987 సంవత్సరం నుండి 1990వ సంవత్సరం వరకు దాదాపు 4 లక్షల 46 వేల గృహాలు మంజూరు చేశామని గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు. కానీ దానికి సబ్సిడి ఎంత అవుతుంది అధ్యక్షా, దాదాపు శాంక్షన్‌చేసిన 4.46 లక్షల గృహాలకు సబ్సిడీ ఎంత అవసరం అంటె రు. 165 కోట్లు. కాని మరి గృహాలు తీసుకున్నది 4.1 లక్ష. దానికి అవసరమయిన సబ్సిడి రు. 157 కోట్లు . కానీ యాక్చువల్‌గా రిలీజ్ చేసినది రు. 100 కోట్లు అందుకే వాళ్ళకు అనుమానం. హామీలు ఇచ్చేది ఒకటి, చెప్పేది ఒకటి. చేసేది ఒకటి. మరి రు. 100 కోట్లే రిలీజ్ చేస్తే గృహాలు ఎలా వస్తాయి? రు. 157 కోట్లలో రు. 100 కోట్లు తీసివేస్తే రు. 57 కోట్లు గ్యాప్ వున్నది. మరి ఈ రు. 57 కోట్లకు కావలసిన గృహాలు అన్నీ వెనక్కు పోతాయి. కేవలం రు. 157 కోట్లలో రు. 57 కోట్లు రికార్డు చేయలేదంటే హామీలు యివ్వడము, అక్కడేమో ఇండ్లు మంజూరు కాలేదని ఎదో లిటిగేషన్ పెట్టడము. ఇండ్లను మాత్రం కాన్సిల్ చేయడం జరుగుతూ వచ్చింది. అప్పు చేసి పప్పు కూడా అన్నట్లు ఈ వ్యవహారం వున్నది. హడ్కో నుంచి, ఎల్.ఐ.సి. నుంచి దాదాపు రు. 330 కోట్లు అప్పు తెచ్చుకున్నారు. కానీ ఈ అప్పును ఎలా రీపే చేయాలనే, ఆలోచన లేదు అటు బెనిఫిషరీస్‌కు, కానీ, ఇటు ప్రభుత్వం కానీ బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి నిధులు కేటాయించలేదు.

గతంలో అంతా అక్కడ నుంచి అప్పులు తెచ్చుకోవడం, తేరగా దానం చేయడమే కానీ ఎలా రీపే చేయాలనేది ఆలోచన చేయలేదు. అందుకు నేను ముందే చెప్పాను. అప్పు చేసి పప్పు కూడ తిన్నారు కాని ఎలా చెల్లించాలనేది కూడా చెప్పలేదు. ఇప్పుడు అలాంటి భారాన్ని కూడా నెత్తి మీదకు ఎత్తుకున్నారు. ఎల్.ఐ.సి. వారికి చెల్లించాల్సిన లోన్ల విషయంలో ఈ డెఫిసిట్‌ను నెత్తి మీదకు ఎత్తుకున్నారు. హామీలు చెప్పి గాలికి వదలడమా, లేక హామీలు చెప్పిన తరువాత అమలుజరపడమా? ఇది యాక్షన్ ఓరియంటెడ్ గవర్నమెంట్ అవునా, కాదా అని ఒకసారి మీరు ఆలోచన చేసుకోండని చెబుతున్నాను.

(అంతరాయం)

పచ్చ చొక్కాలు తొడుకున్న వారికే ఇండ్లు ఇచ్చినారు. మిగితా చొక్కాలు తొడుక్కున్న వారికి ఇండ్లు ఇవ్వలేదు.

(అంతరాయం)

ముఖ్యమంత్రిగారు అయితే అక్కడ వరదలు వచ్చినాయని సందర్శించడం దానం ఇచ్చినట్లు అనౌన్స్ చేసినారు కానీ ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ప్రొవిజన్ చూపించలేదు. ఇప్పుడు వారు చేసిన హామీలు నెరవేర్చే దానికి ఈ ప్రభుత్వానికి తడిసి మోపెడు భారం అయింది. అయినా కానీ మేము చెప్పిన అన్నీ నెరవేర్చుతామని చెబుతున్నాము. అందుకే ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడకు వెళ్ళినా, ఏది అయినా ఈతి బాధలు కలిగినా వారికి హామీ ఇచ్చే దానికే కోటా పెట్టుకొంటే ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎందుకు కోటాలని విమర్శిస్తున్నారు.. కానీ గతంలో ముఖ్యమంత్రిగారి కోటా లేదు. ఆయన మాత్రం దానం అయితే, చేసినారు. దాని గురించి పట్టించుకోలేదు. అందుకని అవన్నీ నెరవేర్చడానికే కోటా పెట్టుకొని నెరవేరుస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం అంబేద్కర్ శత జయంతి ఉత్సవాలు కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిటీ ఏమి నిర్ణయాలు తీసుకుంటుందో మాకందరికీ వివరించాలని నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. హరిజన, గిరిజనుల అభ్యున్నతి కోసం ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపడు తుందని గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం ఇంటర్ నేషనల్ ఫండ్స్ కూడా తీసుకొని చేస్తామని చెప్పడం చాలా సంతోషం. ఈ ప్రభుత్వం పేదల ప్రభుత్వం అని నిరూపించేటట్లు వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజులలో హరిజనులు, గిరిజనులు మా ప్రభుత్వం వచ్చింది, మాకు ఏమి భయం లేదని గుండెల మీద చేతులు వేసుకొని నిద్రపోతున్నారు. ఈ దినం ఒక సెక్యూరిటీ ఫీలింగ్ వుంది వారిలో. ఎవ్వరైనా సరే ఎప్పుడైనా సరే,

ఏమి జరిగినా కానీ, ఎలాంటి వారిని అయినా శిక్షించే దానికి ఈ ప్రభుత్వం ధైర్యంగా ముందుకు వస్తుందని, అందుకు అవసరమయిన ఆరు మొబైల్ కోర్టులను మంజూరు చేసినట్లు గవర్నర్ ప్రసంగంలో తెలిపారు. అందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లాలో సందర్శించే సందర్భంగా మా కడప జిల్లాలో కూడా జిల్లాపరిషత్ మీటింగ్‌లో చెప్పారు. గ్రాంట్‌తో మ్యాచింగ్ గ్రాంట్‌గా నేను 15 శాతం ఇస్తాను అన్నారు. హరిజన కాలనీలుకానీ, గిరిజన కాలనీలుకానీ, వారికి కావలసిన ఇంటర్నల్ రోడ్స్‌కానీ, వసతి సౌకర్యాలుకానీ వాటికి కావలసిన డబ్బు 15 శాతం మంజూరు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించారు. అందుకు వారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. అలాగే హౌసింగ్ స్కీములు, పేదవారి అభ్యున్నతి కోసం ఎక్కువ నిధులు కేటాయించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. గతంలో పదిరికుప్పం, కారంచేడు, నీరుకొండ మొదలగు చోట్ల హరిజనులను ఊచకోత కోసిన వారిని ప్రభుత్వానికి దగ్గర ఉన్న వారిని ఇంటి దగ్గరే పెట్టుకొని రక్షణ కల్పించారు. వారిని ఏ మాత్రం దండించకుండా ఇంటి దగ్గరే పెట్టుకొని రక్షణ ఇచ్చే దానికి ప్రయత్నం చేశారు.
1·20 పబ్లిసిటీ స్టంట్‌కోసం లేని విషయాన్ని మభ్యపెట్టడం మాత్రం
మ. చేయదు. నిజానికి పేదప్రజానీకం అభివృద్ధికోసం వారి రక్షణకోసం, ఈ ప్రభుత్వం అందుకు వెళ్ళినన్ని గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుంది. తీసుకునే చర్యలే నిరూపిస్తాయని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

మంచినీటి పథకం విషయానికివస్తే, నీరులేని గ్రామాలకు నీరు అందిస్తామని చెప్పి ఈ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో ఈ విషయం ప్రకటించినందుకు నేను కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వం ఎన్నో జడ్.పి.లలో నిధులు లేకుండా నీళ్ళ స్కీమ్స్ మంజూరు చేసిందని తెలుస్తోంది. ఒక గ్రామానికి వెళ్ళడం, మీకు స్కీమ్ మంజూరు చేసినామని చెబితే, ఇక్కడ జడ్.పి. వారు మంజూరు చేశారని చెబుతున్న నిధులు ఉన్నాయి అని చెబితే మాకు లేవని మైనస్‌ప్లాన్ ఉందని చెబుతున్నారు. గతంలో ఉన్న స్కీమ్స్ నిధులు లేకుండా మంజూరుచేయించి మేము చేశామని చెప్పి చెబుతున్నారు. ఎమ్.ఎన్.పి. క్రింద కానీ ఎ.ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. క్రింద కానీ నిధులు ఉన్నాయి కానీ ప్లాన్స్ లేవన్నారు. హామీలు యిచ్చారు గానీ వాటికి తగినన్ని నిధులు మంజూరు చేయలేదు. వాటిని పూర్తి చేయడానికి నిధులు కేటాయించినందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. అలాగే పథకాలు చేపట్టడమే కాకుండా ఎక్కడ అయితే గ్రామాలలో నీరు లేకుండా యిబ్బంది పడుతున్నారో, వాటికి మేము నీటి పథకాలు చేపడుతున్నామని

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో తెలియజేసినందుకు నేను అభినంది స్తున్నాను. మర్యాదరామన్న మాట తప్పినా మా వేటు తప్పలేదని మాప్రభుత్వం దీనిని వెంటనే నెరవేర్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను.

వరల్డ్ బ్యాంక్ గురించి చెప్పాల్సిన అవసరం వస్తుంది. చాలా ప్రాంతాల్లో అన్నమో రామచంద్రా అని అలమటించిపోతూ కరువులో కటకటలాడుతుంటే, కొన్ని ప్రాంతాలలో తుఫాను వచ్చింది దాని కోసం "ప్రివెంటివ్ ఈజ్ బెటర్ దెన్ క్యూర్" అని ఈ ప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంక్‌నుంచి 7 వందల కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేయించినందుకు నేను వారిని అభి నందిస్తున్నాను. కానీ మేము ఎప్పుడు అడిగినా కానీ కరువు వచ్చింది ఈ ప్రాంతాన్ని కూడా ఆదుకోవాలని మేము కోరి నప్పుడు ఇది ప్రాంతీయ సమస్య అంటారు. తుఫాను అయితే నేషనల్ కెలామిటీ, కరువు అయితే ప్రాంతీయ సమస్య అని చెప్పడం బాగాలేదు. ఈ సమస్యను కూడా ప్రాంతీయ సమస్యగా చూపకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్యగా భావించి, ఈ ప్రాంతానికి కూడా ఇంటర్‌నేషనల్ నిధులుకానీ, బడ్జెట్‌లోగానీ ఎక్కువ నిధులు కేటాయించితే బాగుంటుంది అని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, ఇంతకుముందు ముఖ్యమంత్రిగారు కడప జిల్లాలో సందర్శించి అక్కడ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఈ ప్రాంతంలో అభివృద్ధికి కూడా నేను ఎక్కువ నిధులు తెచ్చేదానికి, దాదాపు 1000 కోట్ల రూపాయలు ప్రయత్నిస్తున్నామని ప్రక టించారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆ పనులను గురించి చెప్ప మని కోరుతున్నాను. వరల్డ్ బ్యాంక్ రాకమునుపు, వరల్డ్ బ్యాంక్‌నుంచి తెచ్చి పథకాలు పూర్తిచేయాలని ఈ ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో ఉంటే కొందరు అంటున్నారు - ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి నిధులు తీసుకొని జేబులు నింపుకోడానికి అని, వారి హయాములో గడ్డిపోచ ఎండిపోతున్నా ' నీరులేదని చెప్పిన వారు, ఈ దుస్థితికి కారణం వారే. 7 సంవత్సరాల కాలంలో వీటికి రిపేర్ చేయడానికిగానీ, ఈ పూడికలు తీయడానికి న్యాయా నికి ఒక పైసాకూడా కేటాయించలేదు. ఈనాడు సన్నటి నీటిధార కూడా పోయే పరిస్థితి లేనివిధంగా కాలువలు పాడైపోతే, అటు వంటి కాలువలు రిపేర్ చేయించడానికి ప్రపంచ బ్యాంక్ రుణాలు తెచ్చారు. రిపేర్ చేయించాలంటే ప్రపంచ బ్యాంక్ నిధుల్ని యిచ్చి, వారు కొన్ని కండిషన్స్ పెట్టినారు. అవన్నీ అందరికీ తెలుసు. అధికారులకు తెలుసు. వాటి రిపేర్ చేయించాలంటే వారి స్పెసిఫికేషన్స్ ప్రకారం, వారి స్టాండర్డ్స్ ప్రకారం మంజూరు చేయాలి. అందువలన వారు కాంట్రాక్టర్స్ వేశారు అని చెప్పి ప్రతిపక్ష నాయకులను సంప్రదించడం జరిగింది. 100 శాతం లోపల ఉంటేనే మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఇటువంటి వాటిని కూడా ఎలాగోలాగా, దానిని రాజకీయమయంచేసి రాజకీయాలకు

వాడుకోదలచుకున్నట్లు తెలుస్తుంది. 7 సంవత్సరాల కాలంలో రక్షించలేని ప్రజలను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తే, నీలాపనిందలు వేస్తున్నారు. కేవలం పబ్లిసిటీ స్టంట్ అని అంటున్నారు.

ఈ రోజు నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని, ప్రభుత్వాన్ని, ఈ విషయంలో తీసుకున్న నిర్ణయం సముచితం అయిందని వారి అభివృద్ధికి పాటుపడాలని నేను కోరుతున్నాను.

అలాగే, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు కూడా అభివృద్ధి కార్యక్రమం చేపడితే బాగుంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో రీజనల్ ఇంబ్యాలెన్సెస్ రెక్టిఫై చేసేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది అని తెలపడం జరిగింది. రీజనల్ బ్యాలెన్స్ లేకపోతే రాష్ట్ర సమగ్రతకు ప్రమాదం ఏర్పడే ప్రమాదం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే రీజనల్ సమస్య అని మాట్లాడకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్య అని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇక తుఫాను పీడిత ప్రాంతాలకు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసింది. అందులో ఆందోళన, భయం చెందవలసినది ఏముంది? రాయలసీమ, అలాగే తెలంగాణా కరువు పీడిత ప్రాంతాలకు మంచిచేస్తే అందరూ ఎందుకు భయపడుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు కడప జిల్లాలో మాతో చెప్పినారు. ప్రాంతీయ సమస్యకు మేము భయపడడం లేదని. అందుకు వారిని అభినందిస్తూ, కరువు పీడిత ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అవి ప్రాంతీయ సమస్యగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్యగా చూడాలని ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కరువు పీడిత ప్రాంతాలు ఉంటే ప్రాంతీయ సమస్యకాదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సమస్య అని వారు ధైర్యంగా ప్రకటించినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను.

రిమోట్ ఏరియా కంట్రోల్ ప్రోగ్రామ్స్, మైనర్ ఇరిగేషన్, ఎస్.సి., ఎస్.టి. కాలనీలలో రోడ్లువేయడం, ఎలక్ట్రిఫికేషన్ పథకాలు మంజూరుచేసినారు. నక్సలిజం అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చేయాలని 65 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసినారు. దీనివలన మా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరుగుతుందని ప్రజలలో అపోహలు బయలుదేరినాయి. వాటి అభివృద్ధికి నిధులు మంజూరు చేయాలని ఆరోజులలో అడగడం జరిగింది. అందువలన 39 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేశారని నాకు తెలుస్తోంది. మేము 40 కోట్ల రూపాయలు అడిగాము. ముఖ్యమంత్రిగారు 39 కోట్ల రూపాయలు
1·30 మంజూరు చేసినందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. అందు
మ వల్ల యిప్పుడు 39 కోట్లు మంజూరు చేశారనే నాకు తెలియ
మన్నది. ఆ రోజుల్లో కూడ మేము 40 కోట్లు అడిగాము.

ఇప్పుడు 39 కోట్లు మంజూరు చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. అలాగే రిమోట్ ఏరియాస్ ఉన్న యితర ప్రాంతాలకు కూడ 21 కోట్లు ప్రాంతీయ బేధంలేకుండా అందరికి కేటాయించినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఇక నీటిపారుదల శాఖకువస్తే 85వ సంవత్సరమునాటికి 772 లక్షలు కోస్తా ఆంధ్రప్రాంతములో ఖర్చుపెట్టారు, 356 లక్షలు రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఖర్చుపెట్టారు, 924 లక్షలు తెలంగాణా ప్రాంతములో ఖర్చుపెట్టారు. 609 వేల హెక్టార్లలో కోస్తా ఆంధ్రలో నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించారు, రాయల సీమ ప్రాంతములో కేవలం 45 వేల హెక్టార్లలో మాత్రమే నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించడం జరిగింది. తెలంగాణాలో 442 వేల హెక్టార్లలో నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించారు. ఇది వెనుక బడిన ప్రాంతము, అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉందని చెబితే ప్రాంతీయ సమస్య అని చాలా మంది అనుకుంటున్నారు. రీజినల్ బ్యాలెన్సెస్ తొలగించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాంతానికి ఏదైనా ఎడిషనల్ నిధులు తీసుకురావాలని మేము కోరుకుంటున్నాము. గతములో మేము ఎన్నోసార్లు యీ ప్రాంత అభివృద్ధిని చేయడానికి ప్రాజక్టులను మంజూరు చేయాలని అడిగితే దిగిపోతూ దిగిపోతూ మంజూరు చేశారు, ప్రకటించిపోయారు - పేరలల్ కెనాల్ - 300 కోట్లకు - హంద్రీ - నీవా ప్రాజక్టు 500 కోట్లు, గాలేరు-నగరి 600 కోట్లు అవుతుంది, చిత్రావతి 600 కోట్లు, వెలు గొండ 598 కోట్లు - వెరసి 2500 కోట్లు అయ్యే ప్రాజక్టు లను ప్రకటించారు. కాని బడ్జెటులో ఒక్క పైసా అయినా కేటా యించారా అంటే లేదు. వీటికి ఒక చుక్క నీరు ఏమైనా కేటా యించారా అంటే ఆ నీరు కూడ కేటాయించలేదు. ఏమిరా అంటే, ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయమన్నారు. అందులో గాలేరు-నగరికి మాత్రము డిటేల్డు యిన్వెస్టిగేషను చేయమన్నారు. మిగతా పథకాలకు ప్లాన్ ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేయమని మంజూరు చేశారు, చేసి, యీ పథకాలు అన్ని, మావే, మావే అంటున్నారు. ఇది, అలులేదు చూలులేదు కొడుకు పేరు సోమలింగం అన్నట్లుగా ఉంది. మరి నీళ్లు లేకపోయే, నిధులు లేకపోయే, ఏమీ లేకుండా వూరకనే కేవలం పథకాల యిన్వెస్టిగేషనుకు ఆర్డరువేసి మా పథకాలు, మా పథకాలు అంటున్నారు. మాకేమీ అర్థం కావడం లేదు, మేము మీ నెత్తినవేసి పోయాము, మీరు నెరవేర్చండి అంటున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఈ పథకాలు మంజూరుకావాలంటే, యీ పథకాలు అమలు జరగా లంటే యీ పథకాలకు కేవలం పునాది రాళ్లువేస్తే సరిపోదు. ఈ పథకాలు నిజరూపం దాల్చాలంటే మా కలలు ఫలించాలంటే వాటికి

2500 కోట్ల నిధులు కావాలి, వాటికి నీళ్ళు కేటాయించినప్పుడే ఆ నిధులు రావడానికి ఉంది. అప్పుడే సి.డబ్ల్యు.సి. క్లియరెన్సు వస్తుంది, ప్లాన్ అసిస్టెన్స్ వస్తుంది.

శ్రీ స్వి. నర్సిరెడ్డి:- పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. వారు సబ్జెక్టు డీవియేట్ అవుతున్నారు. గవర్నరుగారి ప్రసంగం, ప్రభుత్వం విధానాలు చాలా బాగా ఉన్నవని చెప్పాలి గానీ దానినీ వదిలిపెట్టి వారు ఏదేదో మాట్లాడుతున్నారు. సబ్జెక్టు డీవియేట్ అవుతున్నారు.

ఛైర్మన్:- దేర్ యీజ్ నో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. క్యారీ ఆన్. డిస్టర్బ్ చేయకండి.

డాక్టర్ యం.వి. మైసురారెడ్డి:- మా సంస్కృతి బాండెడ్ లేబర్‌కాదు. ఏదీ ఉన్నా, మంచి ఉంటే అభినందిస్తాం, చెడు ఉంటే విమర్శిస్తాము. మాది బాండెడ్ లేబర్ సంస్కృతి కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- అధ్యక్షా, ...

ఛైర్మన్:- మీరు కూర్చోండి, బాధ్యతగల పదవిలో ఉండి మీరు ఎందుకు? కూర్చోండి.

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- ఆయన గవర్నరుగారి ప్రసంగం గురించి చెబుతున్న మాట కరక్టు - నర్సిరెడ్డిగారు చెప్పేది, వారు ఏదేదో మాట్లాడుతున్నారని - కానీ ఆయన చెప్పేది, అయ్యా, గవర్నరుగారి ప్రసంగములో చెప్పినట్లుగా మా ప్రభుత్వం యింత ఉదార స్వభావముతో యిన్ని సాంక్షన్ చేసింది అని - గత ప్రభుత్వములో లోపాలు ఉన్నాయి - మేము యీ విధంగా సాంక్షను చేయడం గొప్ప సంగతి అని - వారి లాగా మాది మాటల ప్రభుత్వంకాదు, చేతల ప్రభుత్వం అని చెప్పడంలో అర్థం ఉంది; అంత మాత్రము మాట్లాడకూడదని ఎట్లా అంటారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

ఛైర్మన్:- ప్లీజ్ రెజ్యూమ్ యువర్ సీట్.

డాక్టరు యం.వి. మైసురారెడ్డి:- కానలేరు నుదురు కనులు వేవున్ నెరులు కానలేరు నెత్తిమీద తన్ను కానలేరు తనకేల తత్వం - వారి తప్పులు మాత్రము వారికి తెలియవు.

మేము చెబితే అయినా కొంచెం ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే సి.డబ్ల్యు.సి. క్లియరెన్సు, ప్లానింగ్ కమీషను ఎసిస్టెన్స్‌వస్తేనే యీ ప్రాజెక్టులు బట్టకట్టి బయటపడుతాయి, లేకపోతే మిగులు జలాలు కేటాయిస్తే శ్రీ రామకృష్ణ గోవిందా అంటాయి యీ ప్రాజక్టులు. అందుకని చెబుతున్నాను. ఈ ప్రాజక్టులకు వారి సహకారము కూడ అవసరం అవుతుంది. ఎందుకంటే, యింతకు ముందు మిగులు జలాలు కేటాయిస్తాము, మిగులు జలాలు కేటాయిస్తామన్నారు. మిగులు జలాల మీద రైట్ ఉందన్నారు. రైట్ ఉందనడంవల్ల యీ దినం యీ ప్రాజక్టులు అన్ని పెండింగ్‌లో పడిపోయినవి. పెండింగ్‌లో పడకుండా ఉండాలంటే యింతకు ముందు నిపుణులు యిచ్చిన సూచనలను సి.పి.ఐ.వారు, బి.జె.పి. వారు అయితేనేమి కొంతవరకు అంగీకరించారు. ఇంటర్నల్‌గా ఎలలొకేట్ చేసుకొని యీ ప్రాజక్టులను టేకప్‌చేసి ఎస్యూర్డ్ వాటరు యిస్తేనే యీ ప్రాజక్టులు బయటపడుతాయని సి.పి.ఐ.గాని బి.జె.పి.గాని మీటింగులో పాల్గొని అంగీకరించడం జరిగింది. పోతే సి.పి.యం.వారు – మా అందరి కంటే ముందే నీళ్ళు అన్ని సేవ్ చేసుకొని యీ ప్రాజక్టులను టేకప్ చేయవచ్చునని సమగ్ర నీటి పథకం గురించి పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు ఒక పుస్తకం వ్రాశారు – మా అందరికి తెలియనప్పుడే, మేమే ఓ,న,మాలు నేర్చుకునే రోజుల్లోనే – వ్రాశారు. అందుకని వారు కూడ దానికి కాస్తో కూస్తో అంగీకరించినట్లుగానే ఉంది. కాని తెలుగుదేశము వారు మిగులు జలాలు, మిగులు జలాలు అని చెబుతున్నారు. మిగులు జలాలు అని పెడితే యింతే గతి, ఈ రోజుకు మా ప్రాజక్టులు, మా ప్రాజక్టులు అని మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు. కనీసం చిత్తశుద్ధి ఉంటే, యీ ప్రాంతము మీద ఏ మాత్రము అభిమానం ఉన్నా గాని ఎస్యూర్డు వాటరు కేటాయించమనండి. మిగులుజలాల మీద రైట్ ఉంటే తెలుగు గంగ ప్రాజక్టుకు ఎందుకు యీ గతి పట్టింది? తెలుగు గంగ ప్రాజక్టుకు మిగులు జలాలు కేటాయించారు, ఆ ప్రాజక్టు క్లియరెన్సు కాలేదన్నారు. ఇంతకు ముందు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంటే మాకు క్లియరెన్సు యివ్వలేదని ఏడ్చి ఆడిపోసుకున్నారు మా మీద – మేము ప్రభుత్వములో ఉన్నప్పుడు – మరి నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంటువస్తే 15 రోజుల్లో తెలుగు గంగ ప్రాజక్టుకు క్లియరెన్సు తీసుకు వస్తామన్నారు.

చైర్మన్:– మైసూరారెడ్డిగారు, టైము అయిపోయింది, బెటర్ కమ్ టుది పాయింట్. మీరు కాంట్రవర్సీని ఎట్రాక్టు చేయకండి.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఐయాయ్ స్టికింగ్ టుది పాయింట్. నేషనల్ ఫ్రంట్ గవర్నమెంటువస్తే 15 రోజుల్లో క్లియరెన్స్ తెప్పిస్తామన్నారు. మరి తెలుగు గంగకు ఏడాది పోయినా ఏమి జరుగలేదు: అంటే ఏదో తకారారుతో కూడుకున్న జలాలు అని అర్థం అవుతున్నది. అందుకని ఎస్యూర్డ్ వాటర్ కేటాయించుమని వారిని కోరుమనండి. ప్రభుత్వాన్ని నేను కోరేది ఏమంటే, యీ ప్రాజక్టులకు ఎస్యూర్డ్ వాటరు కేటాయిస్తేనే అవి వెలుగులోకి వస్తాయి; రాయలసీమ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతుంది - వెనుకబడిన తెలంగాణా ప్రాంతాలు ఉన్నవి, అవి అన్ని కూడ అభివృద్ధి చెందుతాయని మనవి చేస్తూ ప్రభుత్వానికి కూడ ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజక్టులకు నికర జలాలు కేటాయిస్తేనే ముందుకు వస్తాయి.

ఇక పవర్ గురించి. పాపం వాకౌట్‌చేశారు మిత్రులు. ఒకసారి స్టాటిస్టిక్స్ గురించి చెబుతాను. పవర్ సెక్టరులో 60 పర్సంటు థర్మల్, 40 పర్సంటు హైడల్ ఉండాలి. ఒకసారి ఆల్ యిండియా పిక్చర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ పిక్చర్ చూచుకుంటే - హైడ్రో కెపాసిటి 26.3 పర్సంటు ఆల్ యిండియా లెవల్‌లో ఉంటే మనది 53.3 పర్సంటు ఉంది. థర్మల్ కెపాసిటి 71.6 పర్సంటు ఆల్ యిండియా లెవల్‌లో ఉంటే మనది 30.9 పర్సంటు ఉంది. ఇందులో 15.8 సెంట్రల్ సెక్టారు నుండి వచ్చింది కూడా ఉంది. న్యూక్లియర్ కెపాసిటీ సెంట్రల్ సెక్టారులో 2.1 ఉంటే మనది నిల్. అది పెట్టుకుంటే ఏదో కొంపలు అంటుకుంటాయన్నారు. రాయలసీమలో పెట్టడానికి మేము అందరము అంగీకరిస్తాము అంటున్నాము. ఇక పవర్ ప్రోగ్రాం అవుట్‌లే చూస్తే సెవంథ్ ప్లాన్‌లో 1985-90లో - ఏ ప్రభుత్వం ఉండినది అనేది చెప్పనక్కరలేదు. సెవంత్ ప్లాన్‌లో 1985 నుంచి 1990 వరకు ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నదీ నేను చెప్పడం లేదు, ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నదీ అందరికీ తెలుసు. అప్పుడు 610 కోట్లు మాత్రం పవర్‌కు ఖర్చుపెట్టారు, నేను పేపర్లలో చూసాను. - ఎయిత్ ప్లాన్‌లో 1792 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధపడ్డారని. అంటే ఆల్మోస్ట త్రి టైమ్సు పవర్ సెక్టారుకు పెరిగింది. అంటే ఖచ్చితంగా మనకు పవర్ కట్ తొందరలో తొలగిపోతుందని తెలుస్తున్నది. ఇంతకు ముందు మూడు యాన్యువల్ ప్లాన్స్‌చూస్తే 48% పవర్ సెక్టారుకు ఉంది. ఫోర్త్ ప్లాన్‌లో 42% ఉంది. ఫిఫ్త్ ప్లాన్‌లో 38.4% ఉంది. సిక్స్త్ ప్లాన్‌లో 22% ఉంది. సెవెంత్ ప్లాన్ అధ్యాన్నం చేసిపెట్టారు. ఈ రంగానికి ఏమాత్రం నిధులు ఖర్చుపెట్టక ఈ రంగాన్ని పిప్పి చేసి పెట్టారు. 18% కేటాయించె ఈనాడు పవర్‌కట్ వచ్చిందని చెబుతున్నారు. అది ఎట్లాగుంఎంటే మొగుణ్నికొట్టి మొగసాలకు

ఎక్కినట్లు ఉంది. ఈనాడు పవర్‌కట్ ఉంది, రైతుల సంక్షేమం గురించి ఈ ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదనీ చెప్పి పబ్లిసిటీ స్టంట్‌కోసం వారు వాకవుట్ చేసారు. ఆ వాకవుట్ చేసిన మిత్రులు సెవెంత్ ప్లాన్‌లో 18% కేటాయిస్తే 1990 యాన్యువల్ ప్లాన్‌కు 30% వచ్చింది. 1990-91లో జనరేషనుచూస్తే ఈ ప్రభుత్వం హైడల్ జనరేషనుకు 30 మోగావాట్లు యాడ్‌చేసింది. థర్మల్ 210 మోగావాట్లు, గ్యాస్‌ద్వారా జనరేషను 66 మోగా వాట్లుకు పెంచింది. కనుక ఈ ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న చర్యలను నేను అభినందించకతప్పదు. ఎయిత్ ప్లాన్‌లో హైడల్ జనరేషను 315 మోగావాట్లకు పెట్టారని తెలుస్తున్నది. థర్మల్‌కు 1050 మోగావాట్లకు, గ్యాస్‌కు 899 మోగావాట్లకు పెట్టి 60, 40% ఇన్‌బ్యాలెన్సును రెక్టిఫై చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదంటే ఖచ్చితంగా పవర్‌కట్ తొలగించడానికి రంగం సిద్ధంచేసుకొంటున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కనుక రైతుల సంక్షేమం కోసం ఈ ప్రభుత్వం పాటుపడుతున్నది. కనుక నేను వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే రోడ్సు గురించి మాట్లాడుతూ ఆర్. అండ్ బి. రోడ్సు మనీ సంస్కృతిని తెలియజేస్తాయని చెప్పారు. మేము ఎక్కడో మైళ్ళ రాళ్ళమీద వ్రాసి ఉంటే చదువుతూ ఉండేవారం రోడ్సు సంస్కృతి గురించి. చాలా సంతోషం. ఎందు కంటే మేము ఇంతకుముందు కూడా చెబుతూ ఉండేవాళ్ళం. ఈ రోడ్లమీద ప్రయాణిస్తే గర్భిణీ స్త్రీలు కంటారు అని ఉండేది. కాని ఆ 7 సంవత్సరాలలో మగవాళ్ళు ప్రయాణం చేసినా కనేట్లు ఉన్నాయి రోడ్సు. అటువంటి రోడ్సుకు కేటాయించిన నిధులు చూస్తే చాలా ఘోరంగా ఉన్నాయి. దాదాపుగా 89,252 కిలో మీటర్లు రూరల్ రోడ్సు ఉంటే నిధులు కేటాయించింది ఏమీ లేదు, నిల్. దుమ్ము పోసుకోవడానికి కూడా లేదు. అంత నికృష్టంగా కేటాయించారు నిధులు. ఆ రూరల్ రోడ్సుకు కేటా యించిన అమోంటు బ్రేకప చూడండి అధ్యక్షా. 1985-86వ సంవత్సరంలో 22 కోట్లు, 1986-87 సంవత్సరంలో 21 కోట్లు, 1987-88వ సంవత్సరంలో 16 కోట్లు, 1988-89వ సంవత్సరంలో 9 కోట్లు, 1989-90వ సంవత్సరంలో 19 కోట్లు, అంటే మొత్తం వీరి కాలంలో 87 కోట్లు కేటాయిస్తే ఇప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత నాకు తెలిసిన ప్రకారం 1991-92లో 102 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసారు. 7 సంవత్సరాలు రాజ్యంఏలి 87 కోట్లు ఇస్తే ఈ రోజున రోడ్సును అభివృద్ధి చేయడానికి, బాగుచేయడానికి 102 కోట్లు కేటా యించారు. ఈ సందర్భములో నేను చాలా ఆనందిస్తున్నాను. ఇది పత్రికలలో చూడడం జరిగింది. అందుకు నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులు

చెబితేనే రూరల్ రోడ్సును ఆర్. అండ్ బికి తీసుకున్నారు. ఆర్. అండ్ బి. క్రింద తీసుకున్నారు. ఆర్. అండ్ బి. క్రింద తీసుకున్న రోడ్సు అయినా ఏమైనా బాగుపడ్డాయా అంటే వాటికి ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వలేదు. ఎక్కడైనా మావ కాని వంగతోట దగ్గర మావకాదు అన్నట్లు ఉంది. ఆ రోడ్లకు కూడా ఈ ప్రభుత్వం 23 కోట్లు కేటాయించింది అని పత్రికలలో చూసి చాలా ఆనందించాను, వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఇకపోతే శాంతిభద్రతలు బాగుండలేదని చెబుతున్నారు. ఇది దెయ్యాలు వేదాలు వల్లించినట్లు ఉంది. కమ్యునల్ రైట్సు గురించి మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు. అన్నా, మాకు కమ్యూనల్ రైట్సు వచ్చి ఇంత నష్టపోయాము, అంత నష్టపోయాము అని చెప్పారని పత్రికలలో చదివాను. 1983వ సంవత్సరంలో కమ్యూనల్ రైట్సులో 62 మంది చనిపోయారు, 179 మందికి గాయాలు అయినాయి. 1984లో 42 మంది చనిపోయారు, 290 మంది గాయపడ్డారు. అంతేగాకుండా 2 కోట్ల రూపాయల ఆస్తి నష్టం కూడా జరిగింది. ఇక లాకప్ డెత్సుచూసి ఆ ప్రభుత్వం ప్రజలను ఎట్లాగ పాలించిందో అర్థం చేసుకోండి. 1985లో లాకప్ డెత్సులో 20 మంది చనిపోయారు. 1986లో 20 మంది, 1987లో 24 మంది, 1988లో 18 మంది, 1989లో 10 మంది, 1990లో 7 మంది చనిపోయారు. 1982లో 307 డెకాయిట్సు జరిగితే 1989లో 636కు పెరిగాయి. రాబరీస్‌చూస్తే 1982లో 484 ఉంటే 1989లో 9157కు పెరిగాయి. 1982లో 1434 మర్డర్సు ఉంటే 1989లో 2234కు పెరిగాయి. ప్రతి ఒక్కటీ పెరిగాయి. ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందంటే కేవలం పోలీసు యంత్రాంగం డిమోరలైజ్ కావడంవల్ల. రాజకీయాలు చొప్పించబడి ఈ పోలీసులకు పచ్చ చొక్కాలు తొడగడం ఒక్కటే తక్కువ అయింది. అందువల్ల ఇదంతా జరిగింది. పాతబస్తీలో బాంబులు వేసిన శాసన సభ్యులు ఉన్నారు, వారు మంత్రులు కూడా అయినారు. వాయల్పాడు ఎలక్షనుకుపోయి బూత్సు రిగ్గింగ్ చేయబోతే ప్రజలు గోనెలు ఊడబెరికి మర్యాదచేసి పంపించారు, వాళ్లు కూడా ఉన్నారు. సొసైటీ ఎలక్షన్సు జరిగితే భాస్వరం పెట్టెలలోవేసి బ్యాలెట్ పేపర్సును కాల్చిన మంత్రులు కూడా ఉన్నారు అప్పుడు, మోహనరంగా, ఎమ్.ఎల్.ఏ.హత్యలో రాజకీయహస్తాలు ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. ఇట్లాగ రాజ్యం పాలించి శాంతి భద్రతలు కొరవడినాయని ఈ దినం మొసలికన్నీరు కారుస్తున్నారంటే దీనిని గురించి ఒకసారి ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. దెయ్యాలు వేదాలు వల్లిస్తున్నాయో లేదో ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. ఈ ప్రభుత్వం వస్తూనే 4 వేల మంది పోలీసులను, 400 మందిఎస్.ఐ. లను రిక్రూట్‌మెంటు జరిపింది. ఆ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరు డెవలప్ చేయడానికి 10 కోట్లు మంజూరు చేసిందని

తెలిసింది. ఈనాడు నక్సలిజం పెరిగిందని అంటున్నారు. ఆనాడు వారు హెలికాప్టరులో నుంచి బాంబులు వేస్తామని, ఒకరోజు వారు దేశభక్తులు అని చెప్పి - రకరకాలుగా చెప్పి ఈ దశకు తెచ్చిపెట్టారు. ఈ దినం వారు శాంతిభద్రతలు కొరవడినాయని అంటున్నారంటే నిజంగా చిత్తశుద్ధితో మాట్లాడుతున్నారో, పేపర్లలో పేర్లురావాలని మాట్లాడుతున్నారో ఒకసారి గుర్తించాలని వారందరినీ కోరుతున్నాను.

ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు, ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఉండాలని, ప్రజాసమస్యలను ఈ శాసనసభలో చెప్పుకోవాలంటే ఈ శాసనసభను 10 రోజులు మాత్రమే పెట్టారు, ఓట్ అన్ అక్కౌంటు పెట్టారు అని చెప్పి చాలా మంది బాధపడుతూ పత్రికలలో ప్రకటనలు చేసారు, చాలా సంతోషం. ప్రజాస్వామ్యం యొక్క విలువలు కాపాడాలని, ఈ శాసనసభ విలువలు కాపాడాలనే వారిలో మొట్టమొదటనుంచీ నేను కూడా ఒకడిని. ఆ రోజులలో కూడా అడిగాము. 100 రోజులు శాసనసభను జరిపించాలని కోరాము. కానీ ఈ ప్రజాస్వామ్య విలువలు, ఈ శాసనసభ ఎక్కడికి వెళ్ళింది? 54 రోజులు యావరేజిన జరిపారే. వారే ఈ దినం అడుగుతున్నారంటే నిజంగా ప్రజాస్వామ్య సంస్థల మీద విలువలు ఉండా లేకపోతే పదవులు పోవడంతోనే పతివ్రతలు అయి మాట్లాడుతున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం మీద ఏమాత్రం విలువలు ఉన్నా ఆ రోజున 100 రోజులు జరిపి ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసి ఉంటే నేను కూడా ఒప్పుకునే వాడిని. కాని ఆరోజున మాత్రం తమకు అధికారం ఉన్నప్పుడు ఒక రకం, తమకు అధికారం లేకపోతే ఒకరకంగా మాట్లాడటం మంచిదికాదు. ఈ రోజున ప్రతిపక్షంలో కూర్చుంటే వారికి ఇవన్నీ తెలిసి వచ్చాయనుకుంటాను. ఏది ఏమైనా కాని నేను కూడా ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయం కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించవలసిన అవసరం ఉంది. శాసనసభ నైతిక విలువలు కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని రిక్వెస్టుచేసేది ఏమంటే శాసనసభను ఎక్కువ కాలం నడిపించడానికి కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ సదవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నమస్సుమాంజలి తెలియ జేసుకుంటూ మరొకసారి గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

ఛైర్మన్:- శాసనసభ సమావేశమును రేపటి ఉదయం గం. 8-30 నిముషములకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 1-48 p.m. to meet again at 8-30 a.m. on Friday, the 15th March, 1991.)